

4/8
H. mon.

226

4° R. mon. 226

<36601959340015

S

<36601959340015

Bayer. Staatsbibliothek

CHRONICON

NOBIS

S. SALVATORIS

VERITATIS

IN OMNIBUS

VERITATIS

LIB. II.

1250.

413

CHRONICON
MONASTERII
S. SALVATORIS
VENETIARUM

AUCTORE

FRANCISCO DE GRATIA

NUNC PRIMUM EDITUM.

R

VENETIIS,

MDCCLXVI.

APUD ANTONIUM FOGLIERINI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

49 B

CHRONICON
MONASTERII
S. SALVATORIS
VENETIANUM
VICTOR

FRANCISCO DE G.
HINC PRIMUM EDITUM

V E N E T I I S
MDCCLXVI.

APUD ASTORIUM FOOLIE
JEREMIAH BARNUM, 11 NASSAU

X V. X
JOHANNI THOMÆ MOCENICO
SUPERANTIO.

SENATORI PRÆSTANTISSIMO.

ANGELUS MARIA DUSE GLUGIENSIS C.R. CONGREGATIONIS RHENANÆ
S. SALVATORIS.

F.

UM mihi primum persuasum fuit, Senator Amplissime, Francisci de Gratia Chronicon nondum typis evulgatum, in publicam lucem proferre, de Te statim, ac de tuis optimis auspitiis cogitavi. Sed aliud ex alio me quotidie impediēbat. Nactus tandem aliquantulum otij, nihil mihi prius faciendum putavi, quam ut tuo nomini nuncupatum diligentissime pervulgandum curarem. Et sane duabus maxime de causis in tuam fidem ac patrocinium concedere ominino debet.

*

3

Pri.

(VI.)

Primum, quod ad summam generis nobilitatem, historiarum cognitionem adeo laudabiliter conjungis; deinde, quod Monasterij hujusce nostri, patrocinium suscepisti. Ad historiam quod attinet; Tu gravissimis licet, publicis, privatisque curis distentus, cum historiarum lectione, venetarum precipue, tum admirabili collectione venetorum numismatum, animum recreas, & erudis, quorum Tu unus fortasse, pene integram seriem; quæ quo rarior, eo præstantior est; multis expensis, atque sollicitudinibus collegisti. Si historiam venetam spectes; multa habes in hoc Chronico quæ in alijs scriptoribus ante Franciscum de Gratia desiderantur; si alterum, Venetorum Principum facta cognoveris, atque Virorum illustrium quorum sculptas imagines contemplaris. Sed obiter hæc Chronicon: siquidem Monasterij, & Ecclesiæ S. Salvatoris Venetiarum, totum fere argumentum: quæ altera causa est, cur Tibi liber inscribendus omnino sit; cum Monasterium Te optimum, gravissimumque Patronum agnoscat. Patent multis, ac certissimis argumentis, tua in nos egregia merita, Vir Præstantissime, adeo ut ea recensenda minime sint. De Codice plura in præfatione. Unum hoc addam in præsentiarum: posteros maximam utrique nostrum habituros gratiam, Tibi primum qui in causa certe fuisti, cur ego tuis fretus auspitiis, nomine, auctoritate, istiusmodi Chronicon typis edendum curaverim; mihi quod vetustum Codicem ab injuria temporum vindicando, hac ratione in tuto collocarim. Postremo illud a Te vehementer deprecor, ut hoc quaecunque obsequij mei testimonium æqui bonique consulas; meque in fidem & clientelam tuam bilari, ut soles, & obvia fronte recipias. Quod si feceris næ ego meæ famæ, atque laudi præclara consultum putabo.

AD LECTOREM.

JO. Chrysostomus Trombellius Rhenanæ Congregationis Ab. ex Generali, ordinis nostri decus atque ornamentum, Canonicas S. Mariæ de Rheno & S. Salvatoris Bononiæ, ex quibus Congregatio nostra sumpsit exordium, *Memoriis Historicis* egregie illustravit. Exemplo tanti Viri, amicorum impulsu, & ut verum fatear, sollicitudine quadam excitatus, ne in tenebris delitescant, atque adeo ne pereant aliquando tam antiqua, atque illustria monumenta Canonice S. Salvatoris Venetiarum, quæ Summi Pontificis Eugenii IV. liberalitate Congregationi Rhenanæ conjuncta est, membranas exscripsi, disposui chartas, & quascumque potui memorias collegi. In tanta chartarum copia venit ad manus vetustus Codex. Non potui quin valde mirarer, cum scriptum legerem: *Cronica gestorum, & priorum monasterii & ecclesie domini Salvatoris de Veneciis compillata per humilem fr. franciscum de gratia, dei & apostolice sedis gratia priorem &c.* eoque magis, quod ipsum codicem sine ulla dubitatione Francisci manu scriptum esse comperii. Istiusmodi Chronicon Francisci de Gratia in archivo S. Salvatoris Venetiarum extare eruditis viris enuntiavi, qui mihi statim suaserunt, ut publici juris facerem, nec diutius inter privatos parietes, vel potius in tenebris finerem delitescere, cum non solum *gesta & priores monasterii s. Salvatoris* contineat, sed multa in ipso ad Historiam Venetam pertinentia passim conscripta legantur. Franciscus de Gratia scripsit Chronicon, ut ipse ait, anno. M. ccc. LXXVII. sed progreditur usque ad annum. M. ccc. LXXX. Ab anno vero M. c. XLI. exordium sumit, ab introductione scilicet Ordinis canonici in Ecclesiam S. Salvatoris. Enarrat qui Priores Monasterio præfuerint a Plebano Bonofilio Justo primo Priore (cui nostri quot-

an-

✕ VIII. ✕

annis mense aprili piaculari sacrificio facto in Ecclesia S. Salvatoris parentantur) usque ad annum M.ccc. LVIIII. quo ipso anno Franciscus electus fuit Prior. Gesta quoque Priorum sive bona, sive mala, naturali simplicitate describit, Pontificum Privilegia ab ipsis impetrata in tabulas refert, incrementum Monasterii tam pro acquisitis ære proprio, quam pro relictis a fidelibus exemplari Priorum consuetudine devincti, & quæ ipse Prior gessit, accurate commemorat, usque ad annum M. ccc. LXXX. quo ipso anno desiderantur nonnulla *a perfidis R. inimicis ablata* (ut legitur scriptum in margine, aliena tamen manu) & plurima alia subdactu Sebastiani Ziano. Authographa ex quibus Chronicon contexuit, extant in Archivo Canonica; aliqua tamen perierunt. Extant pergamenæ quoque chartæ antiquissimæ annorum. M. LXXVIII. M. c. XI. M. c. XVII. M. c. XXVII. ex quibus nomina Plebanorum Ecclesiæ S. Salvatoris qui Bonumfilium præcesserunt, exscripsit. Tenemus forte fortuna etiam privilegia ab Innocentio II. usque ad Innocentium. III. Privilegium Johannis Pollani Episcopi Castellani, Sententiam Marini Clugienfis & Dominici Caprulani Episcoporum, quibus evulgandis meam industriam admodum opportunam confido fore. Chronographus enim noster ea penitus accurate exscripsisse credidit. Sed authographa contuli cum exemplis historici nostri, & exscriptorem nonnumquam peccasse adverti, mutatis nominibus, aut titulis Cardinalium, aut omittendo. Igitur ea ad primam lectionem revocavi, & dabo integra ex ipsis Archetypis. Sed nescio quo pacto, nisi hoc brevitatis causa fecisse dicendum est, omittit enim multa, & magni quidem momenti, ad eandem Canonica pertinentia, ut videre est in authographis monumentis, quæ mihi facem prætulere in uberibus notis conficiendis, quas cum monumentis ipsis in lucem proferam aliquando. Porro Francisci de Gratia

Chro-

Chronicon non est omnino ignotum; ignotum tamen est ipsius Authographum in Archivo S. Salvatoris custodiri. Verum Codex qui in Bibliotheca Vaticana aservatur, quo usi sunt Sanutus, Ughellius, & alii, apographum est ex hoc descriptum, & quidem mutilum, ut apparet ex titulo quem exhibet in suo præclarissimo opere *Della Letteratura Veneziana* eruditissimus Vir Marcus Fuscarenus Eques, & D. Marci Procurator, qui cum Venetiarum esset Dux, misero prorsus ereptus est fato & litteris & Patriæ. Peropportunum tamen duxi addere ex ipsomet Codice vaticano quæ *per fide ablata fuerunt* ex Authographo ne imperfectum exeat. De Historia Veneta de qua passim multa commemorat, viderint alii. Quamquam ex Chronico Andree Danduli ejusdem sæculi Chronographo nonnulla in nostrum hunc transtuli, illa infra paginas subiiciendo, ut lector intelligat eos aliquando ex diversis, aliquando ex iisdem fontibus Historiam Venetam hausisse. Mihi satis erit Chronicon illustrare adnotationibus, & plurimis monumentis in iis tantum quæ ad Canonicam S. Salvatoris pertinere videbuntur, eaque integra omnino dabo istiusmodi rerum amatoribus, sed alias, quoniam adeo multa sunt, ut vel sola magnum volumen conficere possint, & longum temporis spatium, & summam prope industriam requirant. Ad Franciscum de Gratia quod attinet, nonnulla dicam ex nostris Chartis desumpta. Franciscus ex patre Andree de Gratia ex ordine Civium quos præcipuo nomine ita vocant, Venetiis progenitus fratrem habuit Marcum nomine, qui non dubia argumenta, paterni ille, hic fraterni amoris, Francisco dederunt ex tribus *Instrumentis incisis*. Primum est obligationis facte Marco de gratia ejus fratri, de ducatis. CCCL. in M. CCC. LVII. XIII. novembris. Secundum de libris. VII. LXXXVIII. in M. CCC. LVIII. III. Julii. Tercium de ducatis. CCLXX. domino andree de gratia, ipsius patri in M. CCC. LX. XVIII. february.

manus

manu vitalis de fuschis Notarii. Habuit & nepotem *Micheletum* qui obiit primo *Augusti*. M. ccc. lxxxii. Receptus fuit in probatione in Monasterio S. Salvatoris a *Nicolao Bono Priore*. M. ccc. xxxviii. mense *Iulii*. Anno sequenti fecit probationem. Promotus fuit ad ordinem Subdiaconatus anno. M. ccc. xlii. indic. xi. die septimo *Iulii*; ad ordinem Diaconatus. M. ccc. xlvii. indic. xv. xxii. decembris; ad ordinem denique Presbyteratus. M. ccc. xlviii. indic. secunda. vii. *marcii* Hæc tria Instrumenta separatim custodiebat ipse, primum manu *Bonaventure de Frabaldi*, alterum manu *Zamboni de Frabaldi*, tertium manu *Fineti omnes Notarii curie castelane*. Rexit & gubernavit Monasterium *Economus* anno. M. ccc. l. a mense *Januario*, usque dum *Jacobus de Inviciatis de Clugia* Prior intravit possessionem prioratus mense scilicet *Octobris* ejusdem anni. In M. ccc. li. indic. xiiii. die ultimo decembris concessa illi fuit licentia eundi ad studium manu *gabrielis de pizachominis de padua*. In divisione Possessionum, Proventuum, & Redituum Monasterii inter Priorem, & Canonicos. M. ccc. lviii. indic. xii. xxi. *marcii*, quæ per quinque annos duravit, *Francisco* obvenerunt ducati vigintiquinque; de dimissis vero que pro Missis habebant, & que haberi debebant de cetero a procuratia, & aliunde in capite singulorum mensium de quinque partibus duæ obvenere *Francisco*: ex authographo *Vitalis de Fuschis qu. f. Fuschis de Fuschis not.* Peregrinationem deinde instituit ad *D. Jacobum de Gallæcia*: Venetias reversus anno. M. ccc. lviii. mense *Iulii* Vicarius generalis constitutus est in spiritualibus, & temporalibus ab ipsius Priore *Jacobo de Inviciatis de Clugia*; constituerat enim ipse quoque *Jacobus Compostellam* peregrinari, sed in itinere morbo correptus obiit. xx. *Octobris*; in cuius locum electus & postulatus fuit *Franciscus Prior*. xxi. *Novembris* & xxvi. dicti mensis fuit positus in possessione. Denuo licentiam obtinuit a Legato eundi *bononie ad studium*. pontificatus domini *Urbani pp. v.*
anno.

anno. III. Iterum licentiam per dictum dominum legatum Cluniacensem eundi ad studium generale. pontificatus domini Urbani pp. v. anno. III. Quantum coniectura prospicere possum, dum Bononiæ studiorum causa commoraretur, hospitio receptus fuit a Canonicis Regularibus S. Salvatoris. Videtur enim communio quædam fuisse inter Canonicos S. Salvatoris Venetiarum, & Canonicos Rhenanos S. Salvatoris Bononiæ, etenim anno. M.ccc.lxxxiii. die sexto Augusti in Festo Transfigurationis D. N. I. C. inter convivas in monasterio S. Salvatoris Venetiarum fuerunt domini abas s. gregorii qui dixit missam. prior s. salvatoris de bononia. prior caritatis. VI. fratres predicatores. IIII. monaci s. gregorii. II. canonici caritatis & unus canonicus s. salvatoris de bononia. Hæc præbuit *Quaternus expensarum sex annorum & trium mensium Incipiendo a primo Januarii de M. ccc. lxxvii. usque ad ultimum Marcii de M. ccc. lxxxiiii.* characteris ejusdem ac Chronicon, & propterea Francisci manu exaratus. Ne autem dubitari possit de authographia *Quaterni*, ut ipse appellat, & Chronici, placuit addere Chronico, ceteris omissis, aliqua a Francisco scripta in margine ipsius *Quaterni* ad ipsum pertinentia, & ad Historiam Venetam. Post annum. M.ccc.lxxxiiii. mense Martii nulla alia mentio de Francisco de Gratia in nostri chartis. Ex authographo anno sequenti scilicet. M. ccc. lxxxv. mense Februarii Gubernatores bonorum Monasterii & loci S. Salvatoris deputati per ducale dominium bona monasterii locarunt. Quandiu Gubernatores duraverint, & quo anno Johannes Bono successor Francisci in prioratu, prioratum consecutus sit, qui, quantum adhuc videre potui, Monasterio præfuit anno. M. ccc. lxxxviii. & Episcopatu Aemoniensi recusato, usque ad annum. M. cccc. x. aliaque loculentissima monumenta, & Chronicon illustrandi, & Historiam Canonice S. Salvatoris ulterius persequendi materiam suppeditabunt.

In

In christi nomine amen. M.LXXVIII. tempore domini henrici contareno Episcopi olivensis seu Castelani (a) dominus felix mauro erat plebanus ecclesie domini salvatoris.

M.CXI. mense Januarii dominus urfus stonarius erat plebanus supradicte ecclesie.

M.C.XVII. mense februarii tempore domini vitalis michael Episcopi castelani Erat dominus iohannes michael archidiaconus castelanus plebbanus supradicte ecclesie.

M.C.XXVII. Erat dominus iohannes gradonicho plebanus supradicte ecclesie.

M.C. V. die IIII. exeunte Januario. Ignis exivit de domo henrici zeno, & conbussit sex ecclesias, scilicet sanctorum apostolorum s. cassiani s. marie matris domini s. agate s. augustini s. stephani confessoris cum omnibus convicinis earum. Post LXVIII. diem, die quinto intrante aprili ignis exivit de domo chaucanini (b) de iemino qui conbussit XXIII. ecclesias cum omnibus adiacentibus casis. scilicet ecclesiam & monasterium s. laurenrij s. zacharie cum cenobio s. severi s. prochuli s. marie formose s. scholastice s. marci cum palacio ducis s. bassi s. iulliani s. geminiani s. moixi s. marie Jubanico s. angeli s. mauricii s. vitalis s. samuelis s. gregorij s. agnetis s. gervasij s. barnabe s. basilij s. rafaelis s. nicolai de dorso duro.

CHRO-

(a) Qui dimisso Olibolense titulo primo Castellanus Episcopus se inscripsit. Dand. Rer. Ital. Script. T. XII. (b) Dand. Cavetiani.

❧ ❧ ❧
CHRONICON MONASTERII

S. SALVATORIS

VENETIARUM.

In nomine sanctissime & individue trinitatis, patris,
& filii, & spiritus sancti. et gloriose virginis
marie, & omnium sanctorum & sanctarum
dei. amen.

*Incipit Cronica gestorum & priorum monasterii & ecclesie domini Sal-
vatoris de Veneciis, compillata per humilem fratrem franciscum de
gratia, dei & apostolice sedis gracia priorem prefacti monasterii &
ecclesie domini Salvatoris. in M. ccc. LXXVII. mense novembris.*

Racia disponente divina, a qua bona
cuncta procedunt dominus bonus filius
iusto (a) de parochia ecclesie domi-
ni Salvatoris dum ab ordinario, ple-
bem & ecclesiam domini salvatoris
suscepisset, ita cum dei timore re-
gebat, ac si regularis esset, ieiunijs & orationibus,
carnis incentiva domabat, ut virgo deo virgineum
corpus redcret. Unde ipso semper cogitante sub re-
gulari vita & ordine vivere, consuluit dominum
henricum dandulo patriarcham gradensem, qui
erat vir sanctus & bonus. Qui ei ut cogitaverat
persuasit, & consuluit canonicè vivere cum socijs
presbiteris ipsius ecclesie secundum deum, & bea-
ti patris augustini regulam, quia tunc, nisi aliun-
de forte a casu venissent, in oliveni, seu castella-
no episcopatu, nullus erat de ordine illo. Quod
cum habitum canonicorum regularium una cum
suis presbiteris & clericis, assumpisset, indigna-

Bonif.
I. pr.

A

tus

(a) Bonifilius Michael Vicarius Ecclesie Sancti Salvatoris. Dand.

tus castellanus episcopus , eo quod sine ejus per-
missu fecisset , precepit presbiteris & clericis ,
qui cum eo habitum susceperant , & secundum bea-
ti augustini regulam vivere decreverant , ne in ec-
clesia illa domini salvatoris , ullatenus divina officia
celebrarent . Quod vir dei audiens , & destitutus
canonicorum solatio , accessit ad patriarcham , a
quo & de cuius consilio rudimenta celestis disci-
pline susceperat , ennarans que facta fuerant , pe-
tens auxillium & favorem . Qui audiens condoluit ,
& suo capellano precepit , ut cum eo esset in ob-
sequijs , & divinis officijs . Quod cum emuli dei ,
& episcopi amici audissent , cum conviciis & mi-
nis in tantum ipsum capellanum terruerunt , quod
ad ipsam ecclesiam causa celebrandi divina officia ,
venire non auderet . Quo patriarcha audito , condo-
luit , sed ei subvenire non valebat , propter quedam
odia , & graves discordias , que exorta erant inter
ipsum patriarcham , & petrum pollano ducem ,
ac populum . (1) Tandem venit ad virum dei
dominicus benatus , canonicus s. marie de avo-
lana , qui compatiens ejus laboribus , procuravit ei
socium

(1) Quia ipse dominus hen-
ricus dandulo patriarcha graden-
sis , & progenies baduariorum con-
tradixerant vociferationi populi ,
ne ipse petrus pollano esset dux .
Tamen dictus dux parentella hinc
inde contracta (a) sapienter recon-
ciliavit . Civitates quoque fani ,
& pole , vinculo iuramenti fideles
sibi , & tributarias fecit . Hic a
manuele grecorum imperatore re-
quisitus , extollium immensum pro
defensione romanie contra ru-
gerium scicilie regem preparari
fecit , cum quo personaliter de ve-
neciis secedens , ad caprularum
urbem aplicuit , & ibi oppressio-
ne corporalis langoris cum exer-
citu ad propria remeavit . Elapsis
ab ejus creatione annis . xviii . (b)
diem clausit extremum . Sepultus-
que fuit in monasterio s. cipriani de
murano . M. c. xlvii . Acquisi-
verat ducatum in M. c. xviii . (c)

(a) Hæc refertur a Dandulo ad sequentem Ducem Dominicum
Maurocenum . (b) Dand. *annis xviii. mensibus iv.* (c) *M. c. xxx.* Dand.

socium amicum dei. Interim patriarcha, rome profici-
scens, naravit omnia gesta viri dei domino Inno-
centio pape secundo. Qui audiens suscepit mona-
sterium & personas sub sua protectione per privile-
gium suum subsequenter tenoris. Innocentius Episcopus
Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Bonofilio eiusque
Fratribus in ecclesia Sancti Salvatoris in Rivoalto sita ca-
nonicam vitam professis tam presentibus quam futuris in per-
petuum. Comisse nobis apostolice sedis auctoritas nos bor-
tatur. ut locis & personis ejus auxilium devotione debita
implorentibus: tuitionis presidium impendere debeamus.
Quia sicut iniusta petentibus nullus est tribuendus effectus:
ita legitima & iusta poscentium non est differenda petitio.
presertim eorum qui religionem devote videntur amplecti.
& sub ea gaudent domino militare. Ea propter dilecti in
domino filii preces vestras rationabiles clementer admittimus
& prefatam sancti Salvatoris ecclesiam sub beati Petri &
nostra protectione suscipimus. et presentis scripti privile-
gio communimus. Quia vero canonicum ordinem observare
& secundum beati Augustini regulam vivere devovistis:
votis vestris libenter annuimus. et ipsum ordinem in ea-
dem ecclesia perpetuis temporibus inviolabiliter permanere
apostolica auctoritate sancimus. Statuentes ut quascumque
possessiones quecumque bona in presentiarum iuste & canoni-
ce possidetis. aut in futurum concessione pontificum. largi-
tione regum vel principum. oblatione fidelium. seu aliis
iustis modis deo propitio poteritis adipisci. firma vobis ve-
strisque successoribus & illibata permaneant. Partem quoque
decimarum de parrochianis vestris que secundum sacros ca-
nones & sanctorum patrum constitutiones vestram contingit
ecclesiam. vobis nichilominus confirmamus. Addentes etiam
interdicimus nequis in ipsa ecclesia qualibet subreptionis
astutia vel violentia preponatur. nisi quem fratres ipsius
loci communiter vel pars sanioris consilii canonice provide-

nint eligendum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum
 liceat personas vestras vel ipsam ecclesiam temere perturba-
 re . aut ejus possessiones auferre . vel ablatas retinere . mi-
 nuere . aut aliquibus vexationibus fatigare . nec ipsius ec-
 clesie parrochianos illicite suscipere vel retinere . Salva
 diocesani episcopi canonica iustitia . Si quis igitur contra
 huius nostre constitutionis paginam sciens temere venire tem-
 ptaverit : si secundo terciore commonitus reatum suum di-
 gna satisfactione non emendaverit potestatis honorisque sui
 dignitate careat . atque in extremo examine districtæ ultio-
 ni subiaceat . Cunctis autem eidem loco iusta servantibus .
 sit pax domini nostri ihesu cristi . quatinus & hic fru-
 ctum bone actionis percipiant . & apud districtum iudicem
 premia eterna pacis inveniant . Amen . Amen . Amen .

Ego Innocentius catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Conradus sabinensis episcopus Ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. sancte crucis in Jerusalem Ss.

Ego anselmus presb. card. tit. sancti laurentii in lucina Ss.

Ego martinus presb. card. tit. sancti Stefani in celia monte Ss.

Ego boetius presb. card. tit. sancti clementii Ss.

Ego rahaldus presb. card. tit. sancte anastasiæ Ss.

Ego Goizo presb. card. tit. sancte Cecilie Ss.

Ego Thomas presb. card. tit. Vestine Ss.

Ego otto diac. card. sancti georgii ad velum aureum Ss.

Ego Guido diac. card. sanctorum cosme & damiani Ss.

Ego vassallus diac. Card. sancti Eustachii Ss.

Ego hubaldus diac. card. sancte marie in via lata Ss.

Ego hubaldus diac. card. sancti adriani Ss.

Ego Guido Sancte Rom. ecclesie diac. card. Ss.

Datum Laterani per manum Aimerici Sancte Rom. eccle-
 sie Diaconi . Card. & Cancell. iii. idus Maij . Indictione
 iiii. Incarnationis dominice anno. M. c. xli. Pontificatus ve-
 ro domini Innocentii . Pp. ii. anno xii.

Da-

Dato igitur privilegio, dictus romanus pontifex, ad maius viri Dei solatium, & consolationem, misit eidem duos fratres de ecclesia lateranensi, petrum. videlicet. & catonem. Quibus venientibus, cessavit persecutio, quia episcopus non audebat se intromittere, & numerus deo servientium cepit augeri. (1) Inimicus autem humani generis hiis invidens, misit in cor aliquorum parochianorum, qui sibi ecclesiam vendicabant, tanquam patroni, dicentes quod iste usurpaverat eorum iura, quia eorum parentes & antiqui hedificaverant ecclesiam & domos a fundamentis, & iste asumpserat habitum ordinem & regulam, sine eorum licentia & consensu. Et multas & atroces iniurias ei faciebant. Unde factum est, quod domino Innocentio viam universe carnis ingresso, factus & creatus est dominus Celestinus. II. qui sedit mensibus v. diebus. xi. postea creatus fuit dominus Eugenius tercius, a quo vir sanctus optinuit privilegium tenoris subsequenter. *Eugenius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Bonofilio ejusque. fratribus in Ecclesia sancti Salvatoris in Rivoalto sita canonicam vitam professis tam presentibus quam futuris in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus sollicita nos oportet consideratione prospicere. ne alicuius necessitatis occasio aut desides faciat. aut quod absit robur conversationis in-*

(1) M. cxLVII. (a) creatus fuit dominus dominicus mauroceno. Hic armatam a suo predecessore paratam pro defensione romanie contra dictum rogerium regem sicilie misit ipsiusque capitaneos constituit nobiles viros iohannem & raynerium polano. Qui cuntes exercitum prefacti regis in consilium posuerunt. Civitatesque maritimas istrie piraticam sordem exercentes, vi prelii, ad fidelitatem causa tributi annuatim sibi solvenda coegit. Cum vero ducasset annis, viii; (b) e seculo migravit, sepultusque fuit in monasterio s. crucis.

(a) Dand. M. c. xLviii. (b) Dand. Annis. vii. mensibus. vii.

infringat. Quocirca dilecti in domino filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus. & prefatam sancti Salvatoris ecclesiam in qua divino mancipati estis obsequio predecessoris nostri felicitis memorie Pape Innocentii vestigiis inherentes sub beati Petri & nostra protectione suscipimus. & presentis scripti privilegio communimus. Quia vero canonicum ordinem observare & secundum beati Augustini regulam vivere decrevistis. votis vestris libenter impertientes assensum. ipsum ordinem in eadem ecclesia perpetuis temporibus inviolabiliter permanere apostolica auctoritate sancimus. Statuentes ut quascumque possessiones quecumque bona eadem ecclesia in presentiarum iuste & canonice possidet. aut in futurum concessione pontificum. largitione regum vel principum. oblatione fidelium. seu alijs iustis modis prestante domino poterit adipisci. firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant. Partem quoque decimarum de parrochianis vestris que secundum sacros canones. & sanctorum patrum constitutiones vestram contingit ecclesiam. vobis nichilominus confirmamus. addentes etiam interdicimus. ne quis in ipsa ecclesia qualibet subreptionis astutia vel violentia preponatur. nisi quem fratres ipsius loci communiter vel pars sanioris consilii canonice providerint eligendum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat personas vestras vel ipsam ecclesiam temere perturbare. aut eius possessiones auferre vel ablatas retinere. minuire. aut aliquibus vexationibus fatigare. Sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva diocesani episcopi canonica iustitia. Preterea ipsius ecclesie parrochianos. nullus illicitè suscipere. vel retinere presumat. Si quis igitur contra huius nostre constitutionis paginam sciens temere venire temptaverit. si secundo terciove commonitus reatum suum digna satisfactione non emendaverit. potestatis honorisque sui dignitate careat. atque in extremo examine districtè ultio-

ni

ni subiaceat . Cunctis autem eidem loco sua iura servanti-
bus sit pax domini nostri ihesu christi quatinus & hic fructum
bone actionis percipiant & apud districtum iudicem premia
eterne pacis inveniant . Amen . Amen . Amen .

Ego Eugenius catholice ecclesie episcopus . Ss.

Ego Hubaldus presb. card. tit. sancte Praxedis Ss.

Ego Aribertus presb. card. tit. sancte anastase Ss.

Ego Guido presb. card. tit. pastoris Ss.

Ego Bernardus presb. card. tit. sancti clementis Ss.

Ego Jordanus presb. card. tit. sancte susanne Ss.

Ego Oto diac. card. sancti Georgii ad velum aureum Ss.

Ego Johannes paparo diac. card. sancti adriani Ss.

Ego Guido diac. card. sancte Marie in porticu Ss.

Datum Brixie per manum Guidonis sancte Romane ecclesie Diac.
Card. & Cancellarii xiii. Kal. Septembris . Indictione xi. Incarna-
tionis Dominice . Anno . M. c. xlviii. Pontificatus vero domini Eu-
genij Pape III. anno Quarto .

(1) Emuli autem & persecutores non propter bo-
nam vitam suam , nec ad privilegia respicientes ,
immo manus iniecientes in ipsum & veste ejus con-
scissa ab ipsis evasit & in claustrum fugit . Et ipsi in-
sequentes eum , claustrum violarent pro certo nisi
quod dominus corda quorundam propinquorum suo-
rum concitavit . Erat enim de nobili genere ortus
de domo iustorum qui fuerunt antiquitus nobiles &
boni . Unde videntes iniquorum perfidiam , asocia-
verunt eum usque ad litus . Et intrans navim se
ipsum posuit in exilium , in insulam vegle , Nam se-
ptem mensibus ibi stetit ubi multi confluebant ad
eum , & suis sacris monitis instructi , confitebantur
pec-

(1) M. c. xlviii. mense O- conbussit . xiii. ecclesias cum
ctobris . Ignis exivit de confinio ecclesia s. raphaelis .
s. marie matris domini , qui

peccata sua , Cumque hec carnifex ac persecutor audisset , furore accensus vestem servi dei conscidit a carne . Et ita septem mensibus continuis , saturatur contumeliis & obprobriis , Nam. viii. Kal. maij . octavi mensis sui exillij , inter verba orationis , cum dixisset ut stefanus , domine ne statuas ei hoc peccatum , quia nescit quid facit , obdormivit in domino . Testati sunt acole loci , quod nocte viderunt super tumulum ejus lumen acensum pluribus & diversis vicibus . Sed ultio divina , non distulit vindictam . Nam non multo post , auctor iniuriarum , gravi percutitur morbo empilesi . Nam frequenter anno illo cecidit , & elisus spumabat , & ora torquebat , Nam apud durachium taliter infirmatus , anniversaria hominis dei , cum morbus invalesceret , rogabat penitentiam super hiis que gesserat in servum dei , & alijs suis excessibus , & in penitentia mortuus est in manu sacerdotis . Factum est autem , paulo post , ut dictus patriarcha peragraret partes dalmatie missus a romano pontifice , & venisset ad insulam vegle ubi sepultum fuerat corpus s. viri , & cum ibi peregisset quod romanus pontifex iniunxerat , asumpsit sanctum corpus , & secum venec. duxit . Ubi a priore & canonicis in archa marmorea , post altare secundum altaris mensuram , honorifice fuit sepultum . Obijt autem vir sanctus plenus sanctitate & clarus miraculis . M.c. Quinquagesimo . die . xxiiii . aprilis . Cui successit dominus girardus , cuius genealogiam invenire non potui . Hic impetravit a domino eugenio privilegium decimarum tenoris subsequens . *Eugenius episcopus Servus Servorum Dei . Ven. fratri Johanni Castellano Episcopo salutem & apostolicam benedictionem . Quod decimarum quatuor fieri debeant portiones notitie tue incognitum esse non debet . Sicut enim sanctorum Patrum sanxit auctoritas .*

Gir. II.
Pr.

Una

Una pars episcopo. alia clero. tertia pauperibus. quarta vero ecclesie sartatectis. deputata esse dinoscitur. Quo circa fraternitati tue per presentia scripta mandamus quatinus fratribus sancti salvatoris decimarum partem que illos de iure contingit facias assignari. Partem vero pro sartatectis eisdem fratribus. vel aliis personis quas ad opus ipsum idoneiores provideris. nichilominus facias assignari. Dat. Later. Quartodecimo Kal. Aprilis. Cui mandato & privilegio dominus iohannes castellanus episcopus paruit, & privilegio suo indulgit, hunc habens tenorem. Johannes polanus divina clementia Castellane ecclesie episcopus. Venerabili fratri. G. domini salvatoris priori. suisque. successoribus inperpetuum. Quoniam sacrosancta scriptura nos amonet. sacriq. canones per omnia nos sanctis Romane ecclesie patribus obedire edocet. dignum itaque prememorato frater duximus, ut quod de decimis iam dicti convicini domini salvatoris. per domini Innocentii bone memorie apostolici privilegium sanctitum est. & presentis domini mei. Eugenij auctoritate firmatum. tibi tuisq. successoribus. per me & successores meos. firmum. & stabile perpetuo existat tempore. Ut autem nullum deinceps super hoc scandalum oriri queat. & supra sanctorum predictorum patrum mandata nulla ulterius sit controversia. partem decimarum iam dicti convicini. tam pro clericis. quam pro ecclesie restoratione. tibi tuisq. successoribus perpetuo tempore concedimus.

Ego Johannes polanus dei gratia castellanus episcopus manu mea scripsi

Ego Johannes presb. castellane ecclesie mm. Ss.

Ego M. presb. castellane ecclesie mm. Ss.

Ego Petrus presb. castellane ecclesie mm. Ss.

Data per manus Nicolai diac. & castellane ecclesie primicerii. anno domini M. c. LIII. Mense aprilis. Indict. prima. Rivoalto.

Quo anno mense marcij indictione prima . predictus girardus prior alienavit , & ad perpetualem livellum concessit illis de Cha vido domum juxta ortum pro libris quinq. olei in anno . quam franciscus de gratia prior postea recuperavit ut infra dicitur . Deinde subsequenti tempore prefatus prior girardus optinuit a domino Anastasio Pp. privilegium tenoris subsequentis. *Anastasius Episcopus Servus servorum Dei . Dilectis filiis Girardo Priori ecclesie Sancti Salvatoris in Rivoalto site ejusq. fratribus tam presentibus quam futuris canonicam vitam professis in perpetuum. Ad hoc universalis ecclesie cura nobis a providore omnium bonorum deo comissa est . ut religiosas diligamus personas & beneplacentem deo religionem modis omnibus propagare studeamus . Nec enim deo gratus aliquando famulatus impenditur . nisi ex caritatis radice procedens . a puritate religionis fuerit conservatus . Eapropter dilecti in domino filij vestris iustis postulationibus clementer annuimus . & prefatam sancti salvatoris ecclesiam in qua divino mancipati estis obsequio . ad exemplar predecessoris nostri felicitis memorie Pp. Innocentij sub beati Petri & nostra protectione suscipimus . & presentis scripti privilegio communimus . Quia vero canonicum ordinem observare . & secundum beati Augustini regulam vivere devovistis . votis vestris libenter annuimus . & ipsum ordinem in eadem ecclesia perpetuis temporibus inviolabiliter permanere apostolica auctoritate sancimus . Statuentes ut quascumq. possessiones quecumq. bona eadem ecclesia in presentiarum iuste & canonicè possidet . aut in futurum concessione pontificum . largitione regum . vel principum . oblatione fidelium . seu alijs iustis modis . deo propitio poterit adipisci . firma vobis vestrisq. successoribus & illibata permaneant . Partem quoq. decimarum de parochianis vestris que secundum sacros canones . & sanctorum patrum constitutiones vestram contingit ecclesiam vobis nichilominus confirmamus . Addentes etiam interdicimus .*

mus . ne quis in ipsa ecclesia qualibet surreptionis astutia vel violentia preponatur . nisi quem fratres ipsius loci communiter vel pars sanioris consilij canonice providerint eligendum . Sepulturam sane ipsius loci liberam esse sancimus . ut eorum qui se illic sepeliri deliberaverint . devotioni & extreme voluntati nisi forte excommunicati vel interdicti sint nullus obsistat . salva tamen iustitia matricis ecclesie . Clericos vero seu laicos liberos e seculo fugientes liceat vobis sine alicuius contradictione ad conversionem suscipere . Prohibemus autem ut nulli fratrum post factam in loco ipso professionem absque prioris licentia fas sit temere de clauistro discedere . Discedentes vero sine communi litterarum cautione nullus audeat retinere . Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam ecclesiam temere perturbare . aut eius possessiones auferre . vel ablatas retinere . minuere . aut aliquibus molestiis fatigare . nec ipsius ecclesie parochianos illicitè suscipere . vel retinere . sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura . salva sedis apostolice auctoritate . & diocesani episcopi canonica iustitia . Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit . secundo tertiove communita si non satisfactione congrua emendaverit . potestatis . honorisq. sui dignitate careat . reamque se divino iudicio existere . de perpetrata iniquitate cognoscat . & a sacratissimo corpore ac sanguine dei & domini redemptoris nostri ihesu christi aliena fiat . atque in extremo examine districtè ultioni subiaceat . cunctis autem eidem loco iusta servantibus . sit pax domini nostri ihesu christi . quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant . & apud districtum iudicem premia eterne pacis invenient . Amen . Amen . Amen .

Ego Anastasius catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Ymarus tusculanensis episcopus . Ss.

Ego hugo hostiensis episcopus Ss.

Ego Cencius portuensis episcopus Ss.

Ego Guarinus prenestinus episcopus Ss.

Ego Gregorius presb. card. tit. sancti calixti Ss.

Ego Guido presb. card. tit. sancti Grisogoni Ss.

Ego Girardus presb. card. tit. sancti stephani in celio monte Ss.

Ego Otavianus presb. card. tit. sancte cecilie Ss.

Ego Julius presb. card. tit. sancti marcelli Ss.

Ego Guido presb. card. tit. pastoris Ss.

Ego Bernardus presb. card. tit. sancti clementis Ss.

Ego Henricus presb. card. tit. Sanctorum Nerei & achillei Ss.

Ego Johannes presb. card. tit. sancti martini in monte Ss.

Ego Guido diac. card. sancte marie in porticu Ss.

Ego Odo diac. card. sancti nicholai in carcere tuliano Ss.

*Dat. laterani per manum Rolandi sancte Romane ecclesie
presbiteri card. & cancellarii . sexto Kal. Junii . indiē.
II. Incarnationis dominice . anno M. c. Liiii. Pontificatus
vero domini Anastasii Pp. quarti anno primo . (1)*

Demum domino Anastasio , viam universe carnis
ingresso , & domino Adriano creato , prefactus Gi-
rar-

(1) M. C. Lv. (a) Clamore populi optinuit ducatum dominus Vitalis michael qui conflictum magnum dedit domino Ordolicho Aquileiensi patriarche (b) qui ad gradensem urbem occupandam , ut abinde sanctorum corpora que ibi requiescunt auferret advenerat , ipsumque principaliter cum suis canonicis & multis aliis nobilibus ac popularibus cepit in M. c. Lx. Ob quorum relaxationem fiendam , ab ipso patriarcha canonicis & nobilibus annuale tributum persolvere promissum fuit , quod nunc similiter persolvitur , per se ipsos & successores suos die iovis proxima ante caput ieiunii . videlicet . unum taurum & duodecim porcos , ac xvi. panes . Significando patriarcham , canonicos , & nobiles , qui taurus & & porci decapitantur in platea S. Marci de rivoalto , Carnes quoque dividuntur nobilibus de consilio , panes vero distribuntur carceratis . Iste dux tervisinos suos complices exterminavit . Jadrensem

(a) Dand. M. c. Lvi. (b) Multum variat in hac narratione Dand.

rardus prior, ivit Rome, & impetravit ab ipso domino adriano privilegium hunc habens tenorem.

Adrianus Episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis universis parochianis ecclesie S. Salvatoris salutem & apostolicam benedictionem. Dilectum filium nostrum. G. priorem vestrum ad sedem apostolicam venientem, ea qua decuit benignitate recepimus. & in suis eum petitionibus cura.

fem quoque urbem ob subiectionem sui archiepiscopatus patriarche gradensis sibi rebellem, vi prelii, potenter recuperavit. Hoc tempore emanuel grecorum imperator, per totum suum imperium venetos apprehendi iussit. Quod dux audiens exercitum gallearum. C. subito congregato, ad partes grecie accessit, ad insulam chii. Unde imperator hoc cognoscens non longe cum suo posse a dicta insula se, posuit. Non audens autem venetis obviare quandam aquam, tossicare fecit, ex qua multitudo maxima venetorum periiit. Et maxime omnes de cha iustiniano (a) qui fuerunt nobiles de constantinopolim, de stirpe & sanguine Iustiniani imperatoris, erant expulsi ab una alia parte fortiori tunc de constantinopolim. Et ut vindicarent se & redirent in propriam antiquam patriam, nullus remansit qui non iret cum dicto duce & suo exercitu, & in eo aut in bello, aut propter aquam tossicatam indifferenter omnes de domo illa mortui sunt. Fuerunt placibiles & sapientes, sed superbi nimis. U-

nus eorum iustinus nomine in sui & domus sue memoriam hedicaverat iustinopolitanam civitatem. Et dum strenuus dux fuisset reversus Venec. ne iustiniana domus perderetur propter eorum fidelitatem, fecit extrahi unum iuvenem monacum de monasterio s. nicolai de litore de domo illa, qui vocabatur fr. nicolaus iustiniano, & dictus dux dedit ei unam suam filiam in uxorem, ex quibus viro & uxore descenderunt omnes de cha iustiniano de Veneciis. Quia quando fuerunt expulsi de constantinopolim, aliqui venerunt ad habitandum Venec. aliqui clugie alii ad civitatem firmanam, quia erant & fuerunt tres fratres cum eorum familliis. Unde predictus dux, desiderium suum adimplere non valens, ad propria rediit. Et tunc universali decreto Imprestita comuni facta comuni confiscata fuerunt. Post hec discursis a sui ducatus inicio, annis. XVII. dictus dux supra pontem s. zacharie a quibusdam interfectus fuit, (b) & in ipso monasterio sepultus quiescit.

(a) Nihil in textu Danduli, aliqua in Adnotatoribus.

(b) Aliter apud Dandulum.

curavimus exaudire . Illum itaq. ad vos & commissam
sibi ecclesiam cum gratia sedis apostolice auctore domino
redeuntem . universitati vestre duximus attentius comendan-
dum . per apostolica scripta precipiendo mandantes . quati-
nus decimas que per privilegia romane ecclesie & dioce-
sani episcopi canonice sunt ecclesie sue concessæ . sine con-
tradictione aliqua in integrum persolvatis . ab eodem prio-
re consueta securitate accepta . Alioquin sententiam quan-
idem prior in aliquos vestrum propter hoc canonice promul-
gaverit . nos auctore deo ratam habebimus . Dat. later.
IIII. nonas Marcii .

Gui. III.
PI.

Obiit autem dictus dominus girardus . M. c. LVI.
mense decembris . Sedit in prioratu annis sex . de-
inde provifum fuit per dominum adrianum pp. do-
mino guidoni marango , qui sedit annis quatuor .
mensibus novem . Anno domini . M. c. LXI. indict.
VII. domini henricus dandulo gradensis patriarcha ,
& Ildebrandus basilice XII. apostolorum presb. card.
apostolice sedis legatus tulerunt sententiam contra
plebanum & clericos s. bartolomei pro monasterio
super domibus Justorum , maurocenorum , gradoni-
corum , grecorum , leonardi fradelli , & dominici au-
rei . Et in M. c. LXI. mense electus fuit & conse-
cratus Episcopus Civitatis nove . Et dum esset in pos-
sessione episcopatus , contulit multa beneficia mona-
sterio . Sed dum esset in romana curia antequam esset
episcopus , impetravit a domino Alexandro tercio pri-
vilegium subsequenter tenoris . *Alexander episcopus servus
Servorum Dei . Dilectis filiis universis parrochianis , & vici-
nis ecclesie sancti Salvatoris salutem & apostolicam bene-
dictionem . Dilecti filii nostri prior & fratres ecclesie
iam dicte transmissa nobis significatione monstrarunt quod
vos eis decimas bonorum vestrorum pia devotione persolvi-
tis . & dominicam in hac institutionem fideliter adimpletis .*

Super

Super quo utiq. vestre devotionis affectum multipliciter in domino comendamus universitatem vestram per apostolica scripta rogantes . monentes atque mandantes . quatinus predicto priori & fratribus suis . nec non & ecclesie in qua divinis sunt obsequiis mancipati . decimas de bonis vobis a domino collatis . quemadmodum eis ecclesie romane privilegiis . & diocesani episcopi scriptis indulte noscuntur . sine diminutione aliqua persolvatis . a memorato priore & ejus successoribus solita securitate accepta , quod super decimis illis episcopo vel aliis cuilibet non cogemini de cetero respondere . Dat Beneventi octavo Kal. Octobris. Quo anno mense . . . dominus Vivianus floravante contrate s. agnetis , optinuit a domino Alexandro III. prioratum cum maximo honore , quia fuit homo valde peritus & in teologia & in iure canonico . & in secundo anno prioratus . videlicet . in M.c.LXIII die xv. decembris . Exivit ignis de solario s. Salvatoris qui conbussit ecclesias s. luce , s. paterniani , s. benedicti , s. gabrielis , s. samuelis , s. barnabe , s. basilii , cum suis convicinis . Altera die , venerunt legati regis Ungarie & duxerunt neptem regis , & dederunt eam in uxorem , filio domini Vitalis michaelis . Demum iste dominus prior impetravit a dicto domino alexandro privilegium tenoris subsequen-
tis ; *Alexander Episcopus servus servorum Dei . Dilectis filiis Viviano Priori ecclesie S. Salvatoris in Rivoalto site , ejusque Fratribus tam presentibus quam futuris canonicam vitam professis in perpetuum . Ad hoc universalis ecclesie cura nobis a provifore omnium bonorum deo commissa est . ut religiosas diligamus personas . & beneplacentem deo religionem modis omnibus propagare studeamus . Nec enim deo gratus aliquando famulatus inpenditur . nisi ex caritatis radice procedens a puritate religionis fuerit conservatus . Eapropter dilecti in domino filii vestris iustis postulatio-
nibus*

nibus clementer annuimus. & prefatam S. Salvatoris ecclesiam in qua divino mancipati estis obsequio. ad exemplar predecessorum nostrorum felicitis memorie INNOCENTII. EUGENII. & ANASTASII Romanorum pontificum sub beati Petri & nostra protectione suscipimus. & presentis scripti privilegio communimus. Quia vero canonicum ordinem observare. & secundum beati augustini regulam vivere devovistis. votis vestris libenter annuimus. & ipsum ordinem in eadem ecclesia perpetuis temporibus inviolabiliter permanere apostolica auctoritate sancimus. Statuentes ut quascumque possessiones. quecumque bona eadem ecclesia in presentiarum iuste & canonice possidet. aut in futurum concessione pontificum. largitione regum vel principum. oblatione fidelium. seu aliis iustis modis prestante domino poterit adipisci. firma vobis vestrisque successoribus. & illibata permaneant. Partem quoque decimarum de parrochianis vestris. que secundum sacros canones. & sanctorum patrum constitutiones vestram contingit ecclesiam. vobis nichilominus confirmamus. Addentes etiam interdicens. ne quis prior in ipsa ecclesia qualibet subreptionis astutia seu violentia preponatur. nisi quem fratres ipsius loci communiter. vel pars sanioris consilii canonice providerint eligendum. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse concedimus. ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint. nisi forte excommunicati vel interdicti sint. nullus obsistat. Salva tamen iustitia matricis ecclesie. Clericos vero seu laicos liberos & absolutos e seculo fugientes. liceat vobis sine alicuius contradictione ad conversionem suscipere. Prohibemus autem ut nulli fratrum post factam in loco ipso professionem. absque prioris sui licentia fas sit temere de claustro discedere. Discedentem vero sine communium litterarum cautione nullus audeat retinere. Preterea sententiam quam venerabilis frater noster. Henricus Gragensis patriarcha & dilectus filius noster

ster

ster Ildebrandus basilice duodecim Apostolorum presb. card. apostolice sedis legatus . super controversia inter vos & dominicum plebanum S. Bartholomei de quibusdam parrochialibus domibus . scilicet super domibus Justorum . Maurocenorum . Gradonicorum . Grecorum . Leonardi Fradelli . & dominici aurei . quas quisq. sui iuris esse dicebat . quondam diutius agitata rationabiliter protulerunt . sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Statuentes . ut nullus sine vestro consensu parrochianis vestris in infirmitate positus penitentiam dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere . nisi salva iustitia ecclesie vestre in parte testamenti . audeat . Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat supradictam ecclesiam temere perturbare . aut eius possessiones auferre . vel ablatas retinere . minuere . seu quibuslibet vexationibus fatigare . Sed illibata omnia & integra conserventur . eorum pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura . Salva sedis apostolice auctoritate . & Dyocesani episcopi canonica iustitia . Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit . secundo tertiove commonita nisi presumptionem suam congrua satisfactione correxerit . potestatis honorisq. sui dignitate careat . reamq. se divino iudicio existere . de perpetrata iniquitate cognoscat . & a sacratissimo corpore ac sanguine dei & domini redemptoris nostri ihesu christi aliena fiat . atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat . Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax domini nostri ihesu christi . Quatinus & hic fructum bone actionis percipiant . & apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant . Amen . Amen . Amen .

Ego Alexander Catholice Ecclesie Episcopus Ss.

Ego Gualterius Albanensis Episcopus Ss.

Ego Hubertus presb. card. tit. sancte Crucis in jerusalem Ss.

*Ego Johannes presb. card. ss. Johannis & Pauli tit. Pama-
chii Ss.*

Ego Guillelmus presb. card. tit. s. Petri ad vincula Ss.

Ego Boso presb. card. sancte Pudentiane tit. Pastoris Ss.

Ego Petrus presb. card. tit. sancti Laurentii in damaso Ss.

Ego Theodinus presb. card. sancti Vitalis tit. Vestine Ss.

*Ego Galdinus presb. card. tit. sancte Sabine & archiepiscopus
mediolanensis Ss.*

Ego Jacintus diac. card. sancte Marie in cosmydyn Ss.

Ego Cithyus diac. Card. sancti Adriani Ss.

*Dat. lat. per manum Gerardi sancte Romane ecclesie
Notarii . Non . Jan. indictione . XV. Incarnationis domi-
nice anno . M.c.Lxvi. Pontificatus vero domini Alexan-
dri . P.P. III. Anno octavo. Deinde impetravit a di-
cto domino Alexandro aliud privilegium subsequen-
tis tenoris . Alexander Episcopus Servus Servorum Dei.
Dilectis filiis Viviano Priori ecclesie S. Salvatoris in Ri-
voalto site , eiusque fratribus tam presentibus quam futuris
canonicam vitam professis in perpetuum. Ad hoc universa-
lis ecclesie cura nobis a provisorum omnium bonorum deo com-
missa est . ut religiosas diligamus personas . & beneplacen-
tem deo religionem modis omnibus propagare studeamus . Nec
enim deo gratus aliquando impenditur famulatus . nisi ex
caritatis radice procedens a puritate religionis fuerit conser-
vatus . Ea propter dilecti in domino filii vestris iustis po-
stulationibus clementer annuimus . & prefatam s. Salvatoris
ecclesiam in qua divino mancipati estis obsequio . ad exem-
plar predecessorum nostrorum felicitis memorie INNOCENTII.
EUGENII. & ANASTASII Romanorum pontificum. sub bea-
ti Petri & nostra protectione suscipimus . & presentis scri-
pti privilegio communimus . Quia vero canonicum ordinem
obser-*

observare . & secundum beati augustini regulam vivere devovistis . votis vestris libenter annuimus . & ipsum ordinem in eadem ecclesia perpetuis temporibus inviolabiliter permanere . apostolica auctoritate sancimus . Statuentes . ut quascumque possessiones . quecumque bona eadem ecclesia impresentiarum iuste & canonice possidet . aut in futurum concessione pontificum . largitione regum vel principum . oblatione fidelium . seu aliis iustis modis prestante domino poterit adipisci . firma vobis vestrisq. successoribus . & illibata permaneant . Partem quoq. decimarum de parrochianis vestris . que secundum sacros canones . & sanctorum patrum constitutiones vestram contingit ecclesiam . vobis nichilominus confirmamus . Addentes etiam interdicens . ne quis prior in ipsa ecclesia qualibet subreptionis astutia seu violentia preponatur . nisi quem fratres ipsius loci communiter . vel pars sanioris consilii canonice providerint eligendum . Sepulturam quoq. ipsius loci liberam esse concedimus . ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint nisi forte excommunicati vel interdicti sint . nullus obsistat . salva tamen iustitia matricis ecclesie . Clericos vero seu laicos liberos & absolutos e seculo fugientes . liceat vobis sine alicuius contradictione ad conversionem suscipere . Prohibemus autem ut nulli fratrum post factam in loco ipso professionem absq. prioris sui licentia fas sit temere de clauetro discedere . Discedentem vero sine communium litterarum cautione nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam venerabilis frater noster . Henricus . Gradenfis Patriarcha . & dilectus filius noster . Ildebrandus . basilice duodecim apostolorum presb. card. apostolice sedis legatus . super controversia inter vos & dominicum Plebanum S. Bartholomei de quibusdam parrochialibus domibus . scilicet super domibus iustorum . Maurocenorum . Gradonicorum . Grecorum . Leonardi Fradelli . & Dominici aurei . quas quisq. sui iuris esse dicebat quondam

diutius agitata rationabiliter protulerunt . sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Statuentes . ut nullus sine vestro consensu parrochianis vestris in infirmitate positus penitencias dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere audeat . nisi salva iustitia ecclesie vestre sacris canonibus instituta . Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat supradictam ecclesiam temere perturbare . aut eius possessiones auferre . vel ablatas retinere . minuere . seu quibuslibet vexationibus fatigare . Sed illibata omnia & integra conserventur . eorum pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt . usibus omnimodis profutura . Salva sedis apostolice auctoritate & Dyocesani episcopi canonica iustitia . Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit . secundo . tertiove commonita nisi presumptionem suam congrua satisfactione correxerit . potestatis honorisq. sui dignitate careat . reamq. se divino iudicio existere . de perpetrata iniquitate cognoscat . & a sacratissimo corpore ac sanguine dei ac domini redemptoris nostri ihesu christi aliena fiat . atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat . Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax domini nostri ihesu christi . Quatinus & hic fructum bone actionis percipiant . & apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant . Amen . Amen . Amen .

Ego Alexander Catholice Ecclesie Episcopus Ss.

Ego Bernardus portuensis & sancte rufine episcopus Ss.

Ego Conradus Moguntinus archiepiscopus ; & sabinensis episcopus Ss.

Ego Hubaldus presb. card. tit. sancte Crucis in ierusalem Ss.

Ego Johannes presb. card. tit. sancte Anastasie Ss.

Ego

Ego Albertus presb. card. tit. sancti Laurentii in Lucina Ss.

Ego Eoso presb. card. sancte Pudenticane tit. Pastoris Ss.

Ego Petrus presb. card. tit. sancti Laurentii in damaso Ss.

Ego Iohannes presb. card. tit. S. Marci Ss.

Ego Theodinus presb. card. sancti Vitalis tit. Vestine Ss.

Ego Arduinus diac. card. sancti Theodori Ss.

Ego Hugo diac. card. sancti Eustachii iuxta templum agrippe Ss.

Dat. Benev. per manum Gratiani sancte Romane ecclesie subdiaconi . & Notarii. II. Nonas Jan. indict. I. Incarnationis dominice anno . M. c. Lxxvii. Pontificatus vero domini Alexandri PP. III. anno decimo . Eodem anno dominus iam dictus Alexander concessit prefato priori , & suis successoribus mitram & baculum per privilegium infrascripti tenoris . Alexander episcopus servus servorum dei . Dilecto filio . V. priori ecclesie S. Salvatoris . Salutem . & apostolicam benedictionem . Devotionis & fidei constantiam . quam erga sacrosanctam Romanam ecclesiam . & specialiter erga personam nostram exhibuisti . studiosus attendentes . liberalitatis & consolationis subsidium . quod venerabili fratri nostro . P. castellano episcopo tam tu quam fratres tui laudabiliter impendistis . sollicita consideratione pensantes . te & ecclesiam tibi commissam . speciali prerogativa muneris & gratie nostre duximus decorandam . Inde est . quod nos precibus quorundam fratrum nostrorum . predicti episcopi . & venerabilium fratrum nostrorum . Gradenfis patriarche . & V. castellani Episcopi . & tua quoq. religione & honestate nichilominus inclinati . tibi & successoribus tuis mitram & baculum . quibus in precipuis sollempnitatibus . & in exequiis mortuorum utamini . gratuita liberalitate concedimus . &

*auctoritate apostolica indulgemus . Dat. Benev. II. Nonas
Februarii .* Iste bonus prior, habuit sententiam pro
monasterio, contra dominum Sigifredum episcopum
cenetensem, de ecclesia s. laurentii super liquentia
in . M. c. LXXIIII. (1) Sequenti vero anno, scili-
cet.

(1) M. C. LXXIIII. (a) do-
minus Sebastianus ziano dux ele-
ctus fuit ab undecim electoribus
qui universali decreto constituti
fuerunt, ut in creatione ducis
scandalum evitaretur, qui vincu-
lo iuramenti primo astricti hunc
in ducem elegerunt. Et sic pre-
fatus dux primus fuit, qui per
electionem, ad hunc gradum a-
scendit. Hic anchonitanorum ar-
rogantiam de maris custodia con-
tendentium confregit. *Ex Codice
vaticano.* „ Alexander autem vi-
dens pertinaciam Federici, in-
„ dicit concilium apud Turonem,
„ quod quidem celebratum fuit
„ anno Domini 1175. quo tem-
„ pore reaedificata est civitas Me-
„ diolani. Omnes Civitates Lom-
„ bardiae, praeter Papia rebella-
„ runt contra Imperatorem, &
„ adhæserunt Alexandro, ac unam
„ civitatem ædificaverunt in con-
„ temptum ipsius Imperatoris,
„ quam voluerunt in honorem
„ Summi Pontificis Alexandriam
„ nominari, cui etiam Dominus
„ Papa titulum Episcopatus tradi-
„ dit, quem tamen postea perdi-
„ dit, quia suum Episcopum oc-
„ ciderunt. Federicus autem
„ Imperator solemnes nuntios

„ ad Concilium Turonense mi-
„ sit, timens ne aliqua novitas
„ contra eum fieret, in quo con-
„ cilio tractatum fuit de concor-
„ dia inter ipsum Imperatorem,
„ & Papam. Tunc Alexander
„ Papa, ut historiographi refe-
„ runt, & præcipue Martinus le-
„ gatum misit Venetias pro dicta
„ concordia fienda, sed adhuc
„ tanta fuit pertinacia Imperato-
„ ris contra Alexandrum, quod
„ mandavit omnibus suo subie-
„ ctis imperio sub maximis poe-
„ nis ne darent auxilium, vel fa-
„ vorem dicto Alexandro, quod
„ Alexander Papa timens, clam
„ & occulte venit Venet. pro se-
„ curitate suæ Personæ, ubi apli-
„ cuit circa horam tertiam no-
„ ctis, unde coactus propter ca-
„ rentiam hospitii, illa nocte
„ quievit sub porticale Ecclesiæ
„ Domini Salvatoris. Mane au-
„ tem facto dum ostia Ecclesiæ
„ fuissent aperta veniens ad Prio-
„ rem ipsum humiliter salutavit
„ dicens. Reverende Pater, si
„ egeritis aliquo Capellano, ego
„ essem paratus in omnibus vo-
„ bis servire, cui Prior respondit,
„ certe fili non egeo Capellano
„ ad præsens, sed vade ad Mo-
na-

(a) M. c. LXXII. Dand.

Lxx

cet. M. c. Lxxv. mense Septembris prenomiatus prior.
Emit molendinum de barbano pro ducentis sexagin-
ta

„ nasterium Sanctæ Mariæ a Cha-
„ ritate, & forte ibi invenies
„ mansionem, cui Papa incogni-
„ tus respondit. Reverende Pa-
„ ter, suplico vobis, docete me,
„ ubi sit istud Monasterium,
„ nam homo forensis sum, Ad-
„ vena, & Peregrinus, & nescio
„ ubi sit istud Monasterium, quia
„ nunquam fui in terra ista.
„ Prior autem pietate ductus,
„ præcepit uni ex famulis suis,
„ qui eum ad Monasterium San-
„ ctæ Mariæ de Charitate asso-
„ ciaret. In quo quidem Mona-
„ sterio aliquibus diebus mansit,
„ & dum quotidie devote officia
„ divina nocturna pariter, &
„ diurna celebraret, cognitus est
„ ab aliquibus, qui eum Romæ vi-
„ derant, jam enim per univer-
„ sum orbem divulgatum erat,
„ quod Papa iverat peregrinus.
„ Qui autem eum cognoverant
„ statim Domino Sebastiano Zia-
„ no Duci retulerunt omnia &
„ quomodo eum Romæ cognove-
„ runt, qui Dux clam missis aliis
„ exploratoribus certificatus, sta-
„ tim paratis papalibus indumen-
„ tis, & congregatis Patriarcha, Epi-
„ scopo Castellano, Abbatibus,
„ Prioribus, & universis aliis Præ-
„ latis, ac toto clero cum cruci-
„ bus, & vexillis iverunt ad Mo-
„ nasterium Sanctæ Mariæ de
„ Charitate, & ibi humiliter
„ Dux procidens ad pedes beatif-
„ simi Papæ Alexandri obtulit
„ vestimenta papalia pro eo pa-
„ rata; Papa autem renuebat se
„ ipsummet esse, tandem coactus
„ benignissime inductus fuit a
„ Patriarcha gradensi, & Episco-
„ po Castellano, ac aliis Prælati-
„ bus, & idem gloriosus Dux cum
„ gloria, & honore magno cum
„ hymnis, & canticis & magna
„ lætitia devotissime ad ipsius
„ Ducis Palatium honorifice dedu-
„ ctus est. Sequenti autem die præ-
„ dictus Dominus Sebastianus Zia-
„ no Dux „ zelo fidei christia-
„ ne adjuvare disposuit. Unde nun-
„ tios ab hoc imperatori cum lite-
„ ris suis mittere disposuit. Sed
„ cum dictus romanus Pontifex vide-
„ ret literas cera bullatas. dedit au-
„ ctoritatem bullandi de plum-
„ bo. (a) Et iste fuerunt prime
„ litere

(a) Hæc, puto, ex vulgi opinione. Dand. Nam Bullas ex plum-
bo signare consueverunt antiquioribus ætatibus privati homines,
Principes, Præsules Italiæ, aliarumque provinciarum Orientis, & Oc-
cidentis, ut maxime constat ex Ficoronio, Muratorio, similibusque
tractatoribus. Item in margine Cod. Ambr. affertur privilegium Vi-
talis Michael Arbensibus concessum *Bulla Ducali plumbea communi-*
tum. 1166. Dand. Præsules etiam Ecclesiarum Veneti Ducatus passim
plumbo signare constat. In primis Cl. Flaminius Cornelius edidit Bul-
lam plumbeam Johannis Gradonico Patriarchæ Gradenfis anno 1108
Mense Septembris. Indicat idem Cl. Vir Bullam Henrici Dandul-

ta quinque libris Veronensium. Et cum iam sepe-
dictus romanus pontifex, moram traheret Venec.
tulit

litere que fuerunt bullate de plumbo per duces in M. C. LXXVII. primo aprilis. Imperator autem vilipendens, exercitum contra venetos preparavit immensum septuaginta quinque videlicet gallearum ipsumque octoni filio suo commisit. Unde dux presentiens, de divino potius favore confidens, suum extollium contra eum similiter preparavit, triginta videlicet gallearum. Cui predictus romanus pontifex in signum fidei, cereum album contulit. Et ipsi cum armata recedenti emsem condonavit dicens. Vade pugna pro iusticia. Qui maris undas sulcando, versus istriam provinciam applicuit. Et ibi exercitum gallearum augusti invenit, ipsumque diro prelio hinc inde confecto in conflictum posuit. Octonem quoque augusti prolem personaliter

capiens, & Venec. cum aliis multis baronibus & infinitis militibus, ac universis galleis reportavit. Cui dominus pp. obviam apertis brachiis venit dicens. Bene veniat dominus totius maris salvi, & insignum universalis domini maris, desponsationem ipsius cum annulo quem idem apostolicus habebat in manibus eidem Duci concessit dicens de cetero tu & successores tui vocemini domini maris. Demum pro reconciliatione inter papam & imperatorem fienda, predictus octo ad patrem in fide dimissus accessit, & ipsum venec. venire induxit, ubi pax amborum consensu, solidata fuit in ecclesia beati marci. Quam ob remunerationem rerum gestarum, & ipsarum memoriam perpetuam, de indulgentia pene & culpe in die ascensionis

Patriarchæ Gradenſis anno 1152. M. V. Ego autem inspexi Bullam revera plumbeam ejusdem H. DANDULO DI GRÆ GRADENSIS PATĀ quam tenet in ſuis ſcriniis hic Patavii Jo: Brunaccius ejusmodi antiquitatum ſtudiis ſatis clarus. Habetur etiam in ejusdem cimeliarchio charta S. Caprulanæ Eccleſiæ quam ſubter appenditur Sigillum iis litteris CAPLANſ EPS anno 1172. menſe Jan. Indic. ſexta. Hæc omnia præcedunt adventum Alexandr. III. Venetias. Poſt eum eſt alia Bulla plumbea Marci Nicolæ Caſtellani Episcopī quam ſervat Brunaccius, eamque edidit Flam. Cornelius. Apud nos eſt Privilegium Johannis Polani Episcopī Caſtellani 1153. ſuperius exſcriptum p. 9. quod ſignatum erat Bulla plumbea ut legitur Tom. I. p. 4. Arch. poſt ipſius authographum. Hoc eſt exemplum litterarum originalium Rm̃i in xpo pat. & domini D. Johannis Polani Episcopī caſtellani ſanarum quidem & integrarum bulla quidem plumbea ad cordulam crocei ſerici more ipſius curiæ ſolito impendenti munitarum. ſana quidem & integra. quarum quidem tenor talis eſt. Jo-
hannis

tulit unam sententiam pro monasterio per privile-
gium suum cum bulla in hec verba. *Alexander Epi-
scopus Servus Servorum Dei . Dilectis filiis Priori , &
Fra-*

tionis & multis aliis indulgentiis
in reliquis diebus , dictus roma-
nus pontifex predotavit. Pace fa-
cta de Venec. duce una cum
papa & imperatore recedentibus ,
in civitate anchone a papa impe-
ratore presente , duci umbrele
portatio concessa fuit . In urbe
vero romana , tubas argenteas ,
& confallones diversorum collo-
rum papa eidem duci donavit .
Et sic cum gaudio venec. rediens ,
discursis ab ejus ellectione , annis
septem , (a) feliciter de hac vita
pertransivit . Sepultusque fuit in
monasterio S. georgii maioris .
Ex Codice vat. „ Ad maiorem au-
„ tem actorum firmitatem cum
„ magno tamen labore hæc ex-
„ trahi feci de quodam libro ,
„ qui nominatur Malonus , qui

„ habetur apud S. Petrum de ur-
„ be sub sequenti tenore . Anno
„ domini M. C. LXXVII. Pontifi-
„ catus domini Alexandri Papæ
„ III. anno 18. mense Julii per
„ misericordiam omnipotentis Dei,
„ qui secundum Apostolum non
„ patitur nos tentari supra id quod
„ possumus , reformata est pax
„ inter dominum Papam Alexan-
„ drum , & dominum Federicum
„ Imperatorem , sicut Venerabiles
„ fratres nostri , & Canonici , nec
„ non & subditi s. romanæ eccle-
„ siæ scilicet dominus Bobo de
„ Rusticis , & Octavianus , joan-
„ nis Ancille dei , & Gregorius
„ domini Petri de Vusalvet , sicut
„ qui interfuerunt , & frequenter
„ viderunt , & audierunt a Vene-
„ tiis , & litteris suis insinuave-
„ runt

diaconi

*Analedei
unsi lret*

*hannes Polanus &c. M. cccc. xxxvii. per me filippum qu. Thomei de camuciis
notarium pub. scriptum & exemplatum &c. auscultavi coram Rmo in xpo
patre & domino D. Laurentio Justiniano Episcopo castellano &c. Quatuor
item Bullis plumbeis manifeste signata erat charta tabularii nostri .
Tom. II. p. II. videlicet Henrici Patriarchæ Gradenfis , Leonardi
Episcopi Torcellani , Dominici Episcopi Caprulani , & Marini Clu-
gientis Episcopi. Sigillo pariter plumbeo munita erat alia Marci Ni-
colæ T. XXII. p. xviii. quæ tamen ex his chartis exciderunt .
Hactenus de plumbis Venetorum Diplomatum . Ceterum histo-
riam Alexandri III. Venetiis Historicus S. Salvatoris variat a
Dandulo .*

(a) Fere sex annis completis . Dand.

D

Fratribus S. Salvatoris de Rivoalto : Salutem & apostolicam benedictionem. Conquerentibus vobis olim quod Jclanus de

21. Jul.
22.
runt dicentes. Vestre igitur dilectioni apertius innotescat quod in Vigilia B. M. Magdalene cum Imperatoris principes essent in presentia domini Papae Venetiis constituti, quidam illorum natione sanguinis nobilissimi, quorum unus erat comes, alter in Imperiali domo supra omnes Camerarios gerebat officium sub imperiali animae periculo juraverunt Magdaburgensis, & Colonienfis, ac Christianus qui dicitur Maguntinus Archiepiscopi cum aliis quampluribus personis cautione juratoria se similiter adstrinxerunt, quod ex quo dominus Imperator venisset Venetiis sacramentum in anima sua omni contradictione & quaestione postposita ab universis principibus suis faceret exhiberi: quod sicut de pace Ecclesiae, de concordia Regis, & aliis usque ad quindecim annos, & de tregua Lombardorum sex annorum conditum fuerat, & statutum & scripturis authenticis roboratum, sic ipse firmiter observaret, & omnes principes suos ad eandem observantiam provocaret. Die vero B. Apollinaris in Monasterio S. Nicolai, quod distabat per milliarius ad urbem iam dicta Venetiarum magnifice receptus, adventum Cardinalium expectavit. Sequenti vero die Reverendissimi domini Ostiensis, Portuensis, & Praenestinus Episcopi, Joannes Neapolita-
23. Jul.
24. Jul.
nus, Theodinus Pe de Bono Cardinales & dominus Hiacinthus de mandato domini nostri Papae voluntate, & consilio totius curiae, ad ipsum aurore rutilante radio properantes recepto prius ab Imperatore sacramento refutationis, & anathematizationis omnis haeresis se contra Romanam ecclesiam extollendis praesertim schismatis. Octaviani Guidonis, Cremonensis, & Joannis firmensis ordinationem ipsorum irritam sub eodem sacramenti tenore pronuntiantem ipsum a vinculo anathematis absolverunt. Praedicti quoque Archiepiscopi, & eorum suffraganei cum aliis archiepiscopis, & ceteris, qui imperatoris dignitatis familiarem, & gratam exhibuerunt comitivam sacramentis praestitis consuetis, & in tantis negotiis necessariis absolutionem accipere meruerunt. His itaque cautius procuratis Cardinales ad dictam urbem cum domino Imperatore, & ceteris qui sibi obviaverant cum ingenti exultatione, & laetitia venientes dominus Imperator utpote vir catholicus, a domino inspiratus in platea B. Marci magna nimis & spatiosa; Patriarchis Archiepiscopis & Episcopis multis, ac omnibus aliis ecclesiarum Prelatis videntibus cum innumera multitudo clericorum aliorumque virorum ac mulierum, qui diem illum, sicut decrepitus ille Si-
meon

de Mestre in detrimentum molendinorum . que vobis vendiderat contra pactum quod inter vos & ipsum factum est.

que

25
27
„ meon dominum solertius , &
„ diutius expectantes pacis deside-
„ ratum , & jucundum exitum
„ venerant intueri , ante domi-
„ num Papam cum omni humi-
„ litate , & devotione flexis ge-
„ nibus iterum , atque iterum
„ provolutus ipsius pedes prome-
„ ruit osculari , ita quod quoties
„ ad domini Papæ pedes deoscu-
„ landos dominus Imperator se
„ humiliter inclinavit , toties Te-
„ deum laudamus universus cle-
„ rus & populus voce magna pro-
„ clamantes , prædictus per eccle-
„ siam usque ad altare dominum
„ apostolicum adestravit , ibique o-
„ rationum solemnitatibus celebra-
„ tis , ipsum extra ecclesiam cum
„ multa honoris , & reverentiæ
„ exhibitione produxit . In B. ve-
„ ro Jacobi festivitate summus Pon-
„ tifex cum multa precum instan-
„ tia ab Imperatore rogatus ad
„ ecclesiam B. Marci missam ce-
„ lebraturus adveniens ab eodem
„ fuit multipliciter honoratus , &
„ in signum penitentiae , & de-
„ votionis evidentissimum domi-
„ mino Papæ non solum oblatio-
„ num munera propinavit , verum
„ etiam usque ad equum suum ,
„ sicut moris est albissimum cum
„ reverentia , & debito honore
„ ducens stapham sibi tenuit , &
„ eum in suo Palasreno studiosius
„ collocavit , & ab ipso benedi-
„ ctione percepta inextimabili gau-
„ dio eius facies apparens omni-

1. 26 27
„ bus illustra in suo quod sibi ve-
„ neti paraverunt hospitio se re-
„ cepit . Quid plura in B. Petri
„ ad vincula festivitate cum mul-
„ tudo clericorum & laicorum
„ vocem audire jucundam ad præ-
„ sentiam domini Papæ confluxif-
„ sent , quidam comes immédia-
„ te de domini Imperatoris man-
„ dato colloqui consurgens sub
„ ipsius animæ periculo exhibuit
„ sacramentum . Quod dominus
„ Imperator sicut de pace Impe-
„ rii , & Ecclesiæ de pace Regis
„ seculi usque ad quindecim an-
„ nos , & Imperatoris de tregua
„ Lombardorum sex annorum fue-
„ rat ordinatum , & litterarum
„ fidei comendatum firmiter ob-
„ servaret , & ab Imperatrice , &
„ filio suo Rege Teuthonicorum ,
„ & a principibus suis cautionem
„ juratoriam faceret exhiberi , quod
„ prædictum dominum nostrum
„ Patrem & dominum reputantes
„ sibi se ut obedientes , & fideles
„ abstingerent ita quod hi omnes
„ sub ejusdem sacramenti tenore
„ firmiter abstricti universa rega-
„ lia Principis apostolorum , quæ
„ fuerunt tempore schismatis oc-
„ cupata domini Papæ , & Eccle-
„ siæ Romanæ infra trium men-
„ sium spatium restituere teneren-
„ tur . Idem Colonienfis , Ma-
„ guntinus , Treverensis Archie-
„ piscopi Gormatiensis electus Im-
„ peratoriæ aulæ cancellarius ju-
„ raverunt hæc adicientes se o-
„ mnem

quedam molendina fecisset . causam ipsam venerabili fratri nostro ... Tarvisino episcopo duximus committendam . Cum autem idem episcopus auditis hinc inde rationibus & allegationibus & receptis testibus . vellet sententiam ferre . memoratus sclauus ad nostram audientiam apellavit . sed licet peremptorie citatus fuisset a nobis , die tamen constituto non affuit . nec infra octo dies quibus eum post expectauimus per se . vel per sufficientem responsalem suum ad presentiam nostram accessit . aut suam absentiam excusavit . Inde est utiq. quod nos inspectis rationibus & attestationibus quas nobis idem episcopus destinavit . de fratrum nostrorum consilio iudicauimus predicta molendina que memoratus sclauus in detrimentum molendinorum vestrorum construxerat penitus destruenda & ulterius non rebedificanda . Ut autem hec nostre sententia definitionis robur perpetue firmitatis obtineat eam in scripto redegimus ipsamq. auctori-
tate

» mnem diligentiam adhibituros,
» & studium quod dominus im-
» perator , & id quod sacramen-
» ti & fidelitatis obtentu facere
» tenetur de cætero tam devotè ,
» quam fideliter exequentur , ut
» nunquam a promissione sua , &
» pactione recedat . Nuntii Regis
» siculi Salernitanus Archiepisco-
» pus & Comes noveræ audien-
» tes , quod Rex ipsorum « pa-
» cem XV. annorum inter ipsos fa-
» ctam firmiter observaret , sacra-
» mento se se similiter abstrinxerunt,
» & quod eundem regem & tot
» principes , quot ex parte imperato-
» ris iuraverunt , in reditu ipsorum
» ad idem sacramentum faciendum
» deberent inducere . dominus quip-
» pe noster apostolicus , auditis hiis
» omnibus , que stando dixerat im-

perator , & christianus qui modo
dicitur maguntinus , More gentis
nostre loquens omnibus exposuit
& dixit . Quod imperatorem ut-
pote christianissimum in filium &
devotissimum romane ecclesie de-
fensorem , & uxorem eius impe-
ratricem , & filium eorum in re-
gem receperat , quos paterna vo-
lebat affectione diligere , & in ec-
clesie gremio deinceps fiende pacis
filios retinere , quod concillium ,
ad statuenda & promulganda de-
creta sua , & ad evellendas ma-
le plantatas arbores , & radicitus
extirpandas , proposuit de impera-
toris & partis sue , & omnium
cardinalium & episcoporum con-
scilio celebrare in hac beati pe-
tri vel in proxima septimana .

tate apostolica confirmamus presentis scripti patrocinio communimus . statuentes ut nulli omnino hominum liceat banc paginam nostre definitionis & confirmationis infringere vel ei aliquatenus contraire . Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se noverit incursurum . Dat. Venet. in Rivoalto nono Kal. Augusti . M. CLXXVII. die XXVIII. augusti consecrata fuit ecclesia iam dicta s. Salvatoris per dominum Alexandrum Pp. tertium , qui concessit multas indulgentias in festo transfigurationis , & in die dedicationis . Demum quedam mulier recusabat solvere decimam quondam viri sui , unde prefatus prior impetravit rescriptum contra eam modo infra scripto . Alexander episcopus Servus Servorum Dei . Venerabilibus Fratribus . Clugien- si & Caprulano Episcopis salutem & apostolicam benedictionem . Proposuit nobis dilectus filius noster Prior S. Salvatoris de Rivoalto quod cum Walconius non habens domicilium proprium in parrochia prescripte ecclesie biennio habitasset . ubi diem clausit extremum sed relicta ipsius cui dum ageret in extremis universa commisit . que pro anima sua erant ecclesiis & pauperibus eroganda solvere . prescripte ecclesie decimam sicut est consuetudinis . contradicit proponens quod licet vir suus in parrochia prescripta decessisset . parrochianus tamen prescripte ecclesie non debuit iudicari . cum ibi proprium domicilium non haberet . Quoniam igitur universis ecclesiis in sua sumus iustitia debitores . fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus . quatinus si res ita se habet prefatam viduam monere curetis . & contradictione & appellatione remota ecclesiastica distractione compellere ut prescriptam decimam memorato priori & ecclesie sue absque mora & difficultate persolvat . Porro si uterq. vestrum his exequendis interesse non poterit alter ea nichilominus exequatur . Dat. Lat. quinto idus maii . Unde pre-

dicti

dicti iudices volentes preceptis apostolicis, ut tenebantur obedire sententiam protulerunt in hunc modum. In nomine domini dei & Salvatoris nostri ihesu christi anno. M.c. Lxxviii. mense Iunii. Indiē. duodecima. Rivoalto. Nos quidem Marinus dei gratia clugiensis & dominicus caprulanus episcopi ex delegatione domini Pp. Alexandri cognoscentes de causa que vertebatur inter priorem & fratres canonice ecclesie S. Salvatoris & Mariotam relictam & commissariam Walconii super. solutione decimarum quas predictos priorem & fratres predictae canonice auctoritate & munere largitione romanorum Pontificum videlicet Innocentii. Eugenii. Anastasii. atq. Alexandri nec non & concessione Jobannis Polani sel. me. castellani episcopi habere contingit visis utriusque partis attestationibus & rationibus intellectis atque instrumentis diligenter inspectis. prefatam mariotam iam dictis priori & fratribus canonice ecclesie S. Salvatoris concessas atq. consuetas decimarum partes. ad solvendum condempnamus. Acta sunt hec in ecclesia S. Juliani de Rivoalto in presentia Dominici ejusdem ecclesie S. Juliani presb. & prioris hospitalis S. Marci. & aurii diaconi. & Jobannis subdiaconi. & Amadei Polani. & Petri atque Jacobi Greco. & Romani Marango. & Henrici auri. & Bartholomei Basili. & Vitalis Bembi. & Henrici mauroceno & aliorum quam plurium virorum nobilium. nec non & in presentia ipsius mariote relictæ Walconii. Undecimo Kal. Julii.

Ego Marinus dei gratia Clugiensis Episcopus delegatus a domino Papa Alexandro. m m. Ss.

Ego Dominicus dei gratia Caprulanus Episcopus delegatus a domino Pp. Alexandro m m. Ss.

Ego Petrus Basso matamaucensis archipresbiter, & notarius his interfui, & iussu dominorum Marini Clugiensis, & Dominici Caprulani Episcoporum delegatorum domini Pape Alexandri complevi & roboravi.

Huius

Huius predicti prioris tempore. scilicet. in M. c. Lxxviii. indict die viii. exuente octubrio, dominus girardinus de campo S. Petri donavit unam peciam terre iuxta molendinum predictum monasterio. Demum in M. c. Lxxx. mense Marcii. dictus dominus Vivianus prior, electus & consecratus fuit episcopus equillinus. (1) Et statim ne monasterium diu vacaret prefatus dominus Alexander providit monasterio de domino martino venerio qui erat vir ^{Mar. v.} bonus, & magnus predicator, papa enim bene co- ^{Pr.} gnoscebat eum & cognovit dum ipse romanus pontifex esset Venec. in rivoalto. Et eodem anno mense maii predictus domini martinus prior cum magno honore & leticia fuit positus in possessione monasterii ecclesie & prioratus, Tandem domino Alexandro viam universe carnis ingresso. successit ei dominus Lucius tercius, (2) a quo prefatus prior impetravit privilegium tenoris subsequentis. *Lucius Episcopus Servus Servorum dei. Dilectis filiis martino priori ecclesie S. Salvatoris de Rivoalto. eiusque fratribus tam presentibus quam futuris canonicam vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligentibus apostolicum convenit adesse presidium. ne forte cuiuslibet temeritatis incursus*

(1) Quo anno ducante domino Aureo maystro petro, terra santa per saladinum soldanum de christianorum dominio capta fuit. Corpus vero beati stephani protomartiris, (a) a quibusdam de constantinopolis clam acceptum fuit, & Veneciis in Monasterio s. georgii maioris reverenter reconditum ubi multa miracula fiunt.

(2) Tempore ipsius Domini Lucii floruit petrus manducator qui composuit librum istoriarum scolasticarum circa annum domini. M. c. Lxxxii.

(a) Anno Ducis, Ordelaphi Phaletro, octavo Corpus Beatissimi Stephani Protomartyris Venecias transfertur. Dand. Id est anno M. c. x.

aut eos a proposito revocet . aut robur quod absit sacre religionis infringat . Ea propter dilecti in domino filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus . & prefatam ecclesiam in qua divino mancipati estis obsequio . ad exemplar predecessorum nostrorum felicitis memorie . INNOCENTII . EUGENII . ANASTASII , & ALEXANDRI . Romanorum pontificum sub beati Petri & nostra protectione suscipimus . & presentis scripti privilegio communimus . In primis si quidem statuentes ut ordo canonicus . qui secundum deum . & beati Augustini regulam in eodem loco institutus esse dinoscitur . perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur . Preterea quasvis possessiones . quecumque bona eadem ecclesia in presentiarum iuste . & canonice possidet . aut in futurum concessione pontificum . largitione regum vel principum . oblatione fidelium . seu aliis iustis modis prestante domino poterit adipisci firma vobis vestrisque successoribus & illibata permaneant . Medietatem decimarum quas parrochiani ecclesie vestre persolvunt . sicut beate memorie predecessor noster Eugenius Pp. mandavit . & bone recordationis Johannes polanus quondam Dyocesanus Episcopus privilegio suo vobis indulgit . tam pro clericis . quam pro sartentis reficiendis auctoritate vobis apostolica confirmamus . Et ut in parrochianos vestros qui vos de medietate ipsarum decimarum defraudare presumpserit per priorem ecclesie vestre excommunicationis sententia promulgetur ei plenam concedimus potestatem quemadmodum felicitis recordationis predecessores nostri . Adrianus . & Alexander Romani pontifices . scriptis suis indulgisse noscuntur . Indulgemus insuper vobis sicut a predictis antecessoribus nostris indultum esse dinoscitur . ut prior loci vestri qui pro tempore fuerit . pro ipsis decimis libere possit securitatem iuxta morem terre prestare . Liceat quoque vobis clericos . & laicos e seculo fugientes liberos & absolutos . absque alicuius contradictione ad conversionem suscipere . & in vestra ecclesia retinere .

nere . Prohibemus insuper . ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem sine prioris sui licentia fas sit de claustris discedere . Discedentem vero absque communium litterarum cautione nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam venerabilis frater noster Henricus Gradenfis Patriarcha . & bone memorie Ildiprandus . basilice duodecim apostolorum presb. card. tunc apostolice sedis legatus super controversia inter vos . & dominicum plebanum sancti Bartholomei de quibusdam parrochialibus domibus . scilicet super domibus iustorum . Mauracenorum . Gradenicorum . Grecorum . Leonardi Fradelli . & Dominici aurei quas quisque sui juris esse dicebat . quondam diutius agitata rationabiliter protulerunt . sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus . ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint . nisi forte excommunicati . vel interdicti sint . nullus obsistat . Salva tamen iustitia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur . Statuentes . ut nullus sine vestro consensu parrochianis vestris in infirmitate positus penitentiam dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere audeat . nisi salva iustitia ecclesie vestre sacris canonibus instituta . Obeunte vero te nunc ejusdem loci priore . vel tuorum quolibet successorum . nullus ibi qualibet surreptionis astutia . seu violentia preponatur . nisi quem fratres communi consensu . vel fratrum pars consilij sanioris secundum deum . & beati Augustini regulam canonice providerint eligendum . Decernimus ergo . ut nulli omnino hominum liceat ecclesiam vestram temere perturbare . aut ejus possessiones auferre . vel ablatas retinere . minuere . seu quibuslibet vexationibus fatigare . Sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione . ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura . Salva sedis apostolice auctoritate . Et

diocesani episcopi canonica iustitia . Si qua igitur in futu-
rum ecclesiastica, secularisve persona banc nostre constitutio-
nis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit .
secundo tertiove commonita nisi reatum suum digna satisfa-
ctione correxerit . potestatis honorisq. sui dignitate careat .
reamq. se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate co-
gnoscat . & a sacratissimo corpore ac sanguine dei & domi-
ni redemptoris nostri ihesu christi aliena fiat atq. in extre-
mo examine divine ultioni subiaceat . Cunctis autem eidem
loco sua jura servantibus . sit pax domini nostri ihesu Chri-
sti . Quatinus & hic fructum bone actionis percipiant . &
apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant .
Amen . Amen . Amen .

Ego Lucius catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Theodinus Port. & sancte Rufine Episcopus Ss.

Ego Paulus Prenestinus Episcopus Ss.

Ego Petrus presb. tit. sancte Susanne . card. Ss.

Ego Vivianus presb. Card. tit. sancti Stephani in Celio mon-
te Ss.

Ego Cynthius presb. Card. tit. sancte Cecilie Ss.

Ego Hugo presb. card. tit. sancti Clementis Ss.

Ego Arduinus presb. card. tit. sancte Crucis in jerusalem Ss.

Ego Matheus presb. card. t. tit. sancti Marcelli Ss.

Ego Laborans presb. card. s. Marie transiberim . tit. calixti Ss.

Ego Jacinctus diac. card. S. Marie in cosmydyn Ss.

Ego Rainerius sancti georgii ad velum aureum diac. card. Ss

Ego Gratianus sanctorum Cosme & Damiani diac. card. Ss.

Ego Rainerius diac. card. sancti Adriani Ss.

Dat. later. per manum Alberti sancte Romane ecclesie
presb. & Cancell. VI. Idus Januarii . Indictione quarta de-
cima . Incarnationis dominice . anno . M. c. Lxxxvi. Pon-
tificatus vero domini Lucii Pp. III. anno primo . Dedit
&

& aliud privilegium, idem romanus pontifex ad instanciam prefati domini martini prioris tenoris subsequens. *Lucius Episcopus servus servorum dei. Dilectis filiis Priori. & fratribus ecclesie sancti Salvatoris de Rivoalto. Salutem. & apostolicam benedictionem. Cum universas ecclesias pro suscepto servitutis officio diligere teneamur. eas quadam prerogativa debemus dilectionis amplecti a quibus nos cognoscimus maiorem dum in minori essemus officio constituti. reverentiam accepisse. Considerantes itaq. honestatem. ac sedulitatem quam circa cultum divinorum obsequiorum geritis. & incremento ecclesie vestre pro nostri officii debito intendere cupientes. his qui ad festum beati Thome martiris ad cuius honorem altare in ecclesia vestra dedicavimus. devotionis intuitu convenerint annuatim. de penitentia sibi iniuncta octo dies confisi de clementia redemptoris. & apostolorum meritis. misericorditer indulgemus. Dat. Lat. XVII. Kal. Februarii. Qui dominus martinus prior de roma veniens honorifice susceptus est & in possessione positus primo februarii. Vixit in prioratu annis tribus, mensibus sex. & viam est universe carnis ingressus. M. c. LXXXII. die XII. novembris. Cumque audisset dominus lucius Pp. iam sepe dictus, quia cognoscebat personas canonicorum monasterii dum staret in monasterio cardinalis cum dominus Alexander pp. esset veneciis, statim providit de monasterio, domino gregorio de floravantis s. Agnetis nepoti domini viviani prioris supradicti, canonico monasterii iam dicti. pontificatus prefati domini lucii. anno. II. Hic sapienter incepit, laboranter mediavit, & laudabiliter finivit. Nam cum esset doctor iuris canonici. non dimisit studium, sed manus suas misit ad fortia. ad rehedificationem ecclesie quam cernis, quia cum esset parva & con-*

Greg VI.
pr.

busta a magno igne, tempore domini Viviani bar-
bani sui & incepta de novo in hac forma quam
vides fabrichari, iste nunquam cessabat procurare
& de bonis monasterii & fidelium secularium, ut
opus tam pium ad perfectionem deduceretur. Et
interim semper providebat circa augmentum hono-
ris & boni status monasterii. Nam domino lucio
pp. III. viam universe carnis ingresso, & domino
Urbano pp. III. creato, statim ivit, & ab eo ob-
tinuit privilegium subsequenter tenoris. Urbanus Epi-
scopus Servus Servorum dei. Dilectis filiis Gregorio Prio-
ri ecclesie sancti Salvatoris de Rivoalto. eiusq. fratribus
tam presentibus quam futuris canonicam vitam professis in
perpetuum. Religiosam vitam eligentibus apostolicum con-
venit adesse presidium. ne forte cujuslibet temeritatis in-
cursus. aut eos a proposito revocet. aut robur quod absit
sacre religionis infringat. Ea propter dilecti in domino
filii vestris iustis postulationibus clementer annuimus. &
presatam ecclesiam S. Salvatoris in qua divino estis man-
cipati obsequio. ad exemplar predecessorum nostrorum felicis
memorie INNOCENTII. EUGENII. ANASTASII.
ALEXANDRI. & LUCH. Romanorum pontificum. sub
beati Petri & nostra protectione suscipimus. & presentis
scripti privilegio communimus. In primis si quidem sta-
tuentes. ut ordo canonicus qui secundum deum & beati
Augustini regulam in eodem loco institutus esse dinoscitur.
perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur.
Preterea quasunque possessiones quecumque bona eadem
ecclesia in presentiarum iuste & canonice possidet. aut in
futurum concessione pontificum. largitione Regum. vel
Principum oblatione fidelium. seu aliis iustis modis pre-
stante domino poterit adipisci. firma vobis vestrisq. succes-
soribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis du-
ximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum in quo pre-
sata.

fata ecclesia sita est cum omnibus pertinentiis suis . . Do-
mos quoque . . Terras . Vineas . Salinas . & quicquid juris
habetis in Clugia . Molendinum & Terras quas habetis in
Barbano . in Territorio Dese Molendinum . Mansum . cum
vineis Silvis & aliis suis pertinentiis . Sicut Nobiles viri
Leonardus . Philippus . & Rigettus filii quondam Girar-
di de Inginulfo . ecclesie vestre donavit . Terras de Li-
quentia . Terras de Flumifello . Terras de Marsiliaco . &
Terras de Sacco . Medietatem quoque decimarum quas par-
rochiani ecclesie vestre persolvunt . sicut beate memorie pre-
decessor noster Eugenius Pp. mandavit . & bone recorda-
tionis Johannes Polanus quondam diocesanus episcopus pri-
vilegio suo vobis indulgit . tam pro clericis quam pro sar-
tatectis reficiendis auctoritate vobis apostolica confirmamus .
Et ut in parrochianos vestros qui vos de medietate ipsarum
decimarum defraudare presumpserint . per Priorem ecclesie
vestre . excommunicationis sententia promulgetur . ei plenam
concedimus potestatem quemadmodum felicitis recordationis pre-
decessores nostri . Adrianus . Alexander . & Lucius Ro-
mani pontifices . scriptis suis indulgisse noscuntur . Indul-
gemus insuper vobis . sicut a predictis antecessoribus nostris
indultum esse dinoscitur . ut Prior loci vestri qui pro tem-
pore fuerit pro ipsis decimis libere possit securitatem juxta
morem terre prestare . Liceat quoq. vobis clericos . & lai-
cos . e seculo fugientes . liberos & absolutos ad conversio-
nem recipere . & eos absq. alicuius contradictione in ve-
stra ecclesia retinere . Prohibemus insuper . ut nulli fra-
trum vestrorum post factam in eodem loco professionem . si-
ne prioris sui licentia fas sit de clauistro discedere . di-
scedentem vero absque communium litterarum cautione .
nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam venera-
bilis frater noster Henricus Gragensis Patriarcha . & bone
memorie Ildiprandus Basilice duodecim apostolorum presb.
Card. tunc apostolice sedis legatus . super controversia inter
vos .

vos . & dominicum plebanum sancti Bartholomei de quibusdam parrochialibus domibus . scilicet super domibus Justorum . Mauracenorum . Gradonicorum . Grecorum . Leonardi fradelli . & Dominici aurei . quas quisque sui juris esse dicebat . quondam diutius agitata . rationabiliter protulerunt . sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus . ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint . nisi forte excommunicati vel interdicti sint nullus obsistat . Salva tamen justitia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur . Statuentes . ut nullus sine vestro consensu parrochianis vestris in infirmitate positus . penitentiam dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere audeat . nisi salva justitia ecclesie vestre sacris canonibus instituta . Obeunte vero te nunc ejusdem loci priore . vel tuorum quolibet successorum . nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia preponatur . nisi quem fratres communi consensu . vel fratrum . pars consilii sanioris secundum deum & beati Augustini regulam . canonice providerint eligendum . Decernimus ergo . ut nulli omnino hominum liceat ecclesiam vestram temere perturbare . aut ejus possessiones auferre . aut ablatas retinere . minuire . seu quibuslibet vexationibus fatigare . sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione . ac sustentatione concessa sunt . usibus omnimodis profutura . Salva sedis apostolice auctoritate . & diocesani episcopi canonica justitia . Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona . hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit . secundo tertiove commonita . nisi reatum suum digna satisfactione correxerit . potestatis honorisq. sui dignitate careat . reamq. se divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat . & a sacratissimo corpore ac sanguine Dei & domini redemptoris

ptoris nostri ihesu Christi aliena fiat. atq. in extremo examine divine ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus. sit pax domini nostri ihesu christi. Quatinus & hic fructum bone actionis percipiant. & apud districtum judicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen.

Ego Urbanus catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Theodinus Portuensis & s. Rufine sedis episcopus Ss.

Ego Henricus Alban. episcopus Ss.

Ego Theobaldus hostiensis & Velletrensis episcopus Ss.

Ego Johannes presb. card. tit. sancti Marci Ss.

Ego Laborans presb. card. s. marie transtiberim tt. calixti Ss.

Ego Pandulfus presb. card. tit. XII. Apostolorum Ss.

Ego Albinus presb. card. tit. sancte crucis in Jerusalem Ss.

Ego Meliorum presb. card. sanctorum Johannis & Pauli Ss.

Ego Adelardus tit. s. Marcelli presb. card. Ss.

Ego Arditio Diac. Card. S. Theodori Ss.

Ego Gratianus sanctorum Cosme & Domiani diac. card. Ss.

Ego Soffredus S. Marie in Via lata diac. card. Ss.

Ego Rollandus S. Marie in Porticu diac. card. Ss.

Ego Petrus S. Nicolai in carcere Tulliano diac. card. Ss.

Ego Radulfus S. Georgii ad velum aureum diac. card. Ss.

Dat. Verone per manum Transamundi sancte Romane ecclesie Notarii. Non. Februarii. Indictione quarta. Incarnationis dominice. anno. M. c. Lxxxv. Pontificatus vero domini Urbani Pp. III Anno primo. Demum sua bona virtute procurante in. M. c. Lxxxvi. die septima Januarii nobiles viri leonardus, philippus, & indrighetus fratres, filii quondam gerardi de ingulfo pro dei amore donarunt monasterio mansum cum decima, nemore, donicali, & uno melendino posito in desio. Deinde impetravit duo privilegia

legia a domino Gregorio . VIII. tenoris subsequen-
tis . Gregorius episcopus Servus Servorum dei . Dilectis
filiis . priori & capitulo sancti Salvatoris de Venecia . Sa-
lutem & apostolicam benedictionem . Quanto laudabilius im-
minetis servicio conditoris . tanto nobis in his que iuste re-
quiritis libentius adesse volumus . Et que honestatem ve-
stram deceant benignius indulgemus . Ea propter dilecti
in domino filii vestris precibus inclinati liberam vobis tri-
buimus auctoritate presentium facultatem instituendi pro vo-
bis yconomum qui & negocia vestra utiliter exequatur &
ubi necesse fuerit pro ecclesia vestra iuramentum debeat ex-
hibere . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam
nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contrai-
re . Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignatio-
nem omnipotentis dei & beatorum Petri & Pauli apostolo-
rum eius se noverit incursum . Dat. Ferrarie. XVI. Kal.
Decemb. Indictione VI. Gregorius Episcopus Servus Ser-
vorum dei . Dilectis filiis Gregorio Priori ecclesie s. Sal-
vatoris de Rivoalto ejusq. fratribus tam presentibus quam
futuris canonicam vitam professis in perpetuum . Religio-
sam vitam eligentibus apostolicum convenit adesse presidium
ne forte cujuslibet temeritatis incursus aut eos a proposito
revocet . aut robur quod absit sacre religionis infringat .
Ea propter dilecti in domino filii vestris justis postulatio-
nibus clementer annuimus , & prefatam ecclesiam sancti
Salvatoris in qua divino estis mancipati obsequio ad exem-
plar predecessorum nostrorum felicitis mem. INNOCENTI .
EUGENII . ANASTASII . ALEXANDRI . IUCHI .
& URBANI . Romanorum Pontificum sub beati Petri &
nostra protectione suscipimus & presentis scripti privilegio
communimus . In primis si quidem statuentes ut ordo ca-
nonicus qui secundum deum & beati Augustini regulam
in eadem ecclesia institutus . esse dinoscitur perpetuis ibidem
temporibus inviolabiliter observetur . Preterea quasunque
pos-

possessiones quecumq. bona eadem ecclesia impresentiarum iuste
 & canonice possidet. aut in futurum concessione pontificum
 largitione regum vel principum. oblatione fidelium seu aliis
 iustis modis prestante domino poterit adipisci. firma vobis.
 vestrisq. successoribus & illibata permaneant. In quibus
 hec propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum
 in quo prefata ecclesia sita est cum omnibus pertinenciis
 suis. Domos quoq. terras. vineas. Salinas. & quicquid
 iuris habetis in clugia. Molendinum & terras quas habe-
 tis in Barbano in territorio Dese. Molendinum. Mansum
 cum vineis silvis & aliis suis pertinenciis sicut nobiles
 viri. Leonardus Philippus. & Rigelus filii quondam Gi-
 rardi de inginulso ecclesie vestre donavit. Terras de Li-
 guentia. Terras de Flumifello. Terras de Marsiliaco. &
 terras de Sacco. Medietatem quoq. decimarum quas par-
 rochiani ecclesie vestre persolvunt sicut beate memorie pre-
 decessor noster Eugenius Pp. mandavit. & beate recorda-
 tionis Johannes Polanus quondam diocesanus episcopus pri-
 vilegio suo vobis indulgit tam pro clericis quam pro sarta-
 Etis reficiendis auctoritate vobis apostolica confirmamus.
 Et ut in parrochianos vestros qui vos de medietate ipsarum
 decimarum defraudare presumpserint per priorem ecclesie
 vestre excommunicationis sententia promulgentur. ei plenam
 concedimus potestatem. quemadmodum felix recordationis pre-
 decessores nostri Adrianus. Alexander. Lucius. & Urba-
 nus Romani pontifices scriptis suis indulgisse noscuntur. In-
 dulgemus etiam vobis sicut a predictis antecessoribus nostris
 indultum esse dinoscitur ut priori loci vestri qui pro tem-
 pore fuerit pro ipsis decimis libere possit securitatem iuxta
 morem terre prestare. Liceat quoq. vobis clericos & laicos
 liberos & absolutos e seculo fugientes ad conversionem reci-
 pere. & eos absq. alicuius contradictione in vestra ecclesia
 retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum

F

post

post factam professionem sine prioris sui licentia fas sit de claustro discedere . Discedentem vero sine litterarum communium cautione nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam venerabilis frater noster Henricus Gradenfis Patriarcha . & bone memorie Ildibrandus basilice duodecim apostolorum presb. card. tunc apostolice sedis legatus super controversia inter vos & dominicum Plebanum sancti Bartholomei de quibusdam parrochialibus domibus . scilicet super domibus Iustorum . Mauracenorum . Grazonicorum . Grecorum . Leonardi fradelli . & dominici aurei quas quisque sui iuris esse dicebat . quondam diutius agitata rationabiliter protulerunt sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint nisi forte excommunicati vel interdicti sine nullus obsistat . salva tamen iusticia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur . Statuentes ut nullus sine vestro consensu parrochianis vestris in infirmitate positis penitentiam dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere audeat . nisi salva iusticia ecclesie vestre sacris canonibus instituta . Obiunte vero te nunc eiusdem loci priore . Vel tuorum quolibet successorum nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia preponatur . nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilii sanioris secundum deum & beati Augustini regulam canonicè providerint eligendum . Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat ecclesiam vestram temere perturbare . aut eius possessiones auferre vel ablatas retinere . minuere seu quibuslibet vexationibus fatigare . sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura . Salva sedis apostolice auctoritate & diocesani episcopi canonica iusticia . Si
qua

qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitutionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit. secundo tertiove commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit. potestatis honorisq. sui dignitate careat. reamq. se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat. & a sacratissimo corpore ac sanguine dei & domini redemptoris nostri ihesu Christi aliena fiat. atq. in extremo examine divine subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus. sit pax domini nostri ihesu Christi. Quatinus & hic fructum bonæ actionis percipiant. & apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego Gregorius catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Paulus Prenestinus episcopus Ss.

Ego Theobaldus Hostiensis & Velletrensis episcopus Ss.

Ego Laborans presb. card. s. marie transiberin. tt. calixti Ss.

Ego Gratianus sanctorum Cosme & Damiani diac. card. Ss.

Ego Radulfus sancti georgii ad velum aureum diac. Card. Ss.

Datum mutine per manum Moysi lateranensis canonici vice-
cem agentis cancellarii. X. Kal. Decembris. Indictione. VI.
Incarnationis dominice anno. M. C.LXXXVIII. Pontificatus
vero domini Gregorii Pp. VIII. anno primo. Postea op-
tinuit a domino Clemente tercio duo privilegia sub-
sequentis tenoris. Clemens Episcopus servus servorum dei.
Dilectis filiis Gregorio Priori ecclesie S. Salvatoris de Rivo-
alto. eiusq. fratribus tam presentibus quam futuris regula-
rem vitam professis in perpetuum. Religiosam vitam eligen-
tibus apostolicum convenit adesse presidium. ne forte cuius-

libet temeritatis incursum. aut eos a proposito revocet. aut ro-
 bur quod absit. sacre religionis infringat. Ea propter di-
 lecti in domino filii vestris iustis postulationibus clementer
 annuimus. & prefatam ecclesiam s. Salvatoris. in qua divi-
 no mancipati estis obsequio. ad exemplar predecessorum no-
 strorum felicitis memorie. Innocentii. Eugenii. Anastasii. Lu-
 cii. Urbani. & Gregorii. Romanorum pontificum. sub beati
 Petri & nostra protectione suscipimus & presentis scripti
 privilegio communimus. In primis siquidem statuentes. ut
 ordo canonicus qui secundum deum. & beati Augustini
 regulam. in eadem ecclesia institutus esse dinoscitur. perpe-
 tuis libidem temporibus inviolabiliter observetur. Preterea
 quascumque possessiones quecumq. bona eadem ecclesia impre-
 sentiarum iuste & canonicè possidet aut in futurum concessio-
 ne pontificum. largitione regum vel principum. oblatione fi-
 delium. seu aliis iustis modis prestante domino poterit adi-
 pisci. firma vobis vestrisq. successoribus & illibata perma-
 neant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabu-
 lis. Locum ipsum in quo prefata ecclesia sita est cum om-
 nibus pertinentiis suis. domos quoque terras. Vinas. Sali-
 nas. & quicquid iuris habetis in Clugia. molendinum &
 terras quas habetis in Barbano. In territorio Dese. Molen-
 dinum. Mansum cum vineis. Silvis. & aliis suis pertinen-
 tiis sicut nobiles viri. Leonardus. Pbitippus & Rigerus.
 filii quondam Girardi de Inguulso ecclesie vestre donarunt.
 Terras de Liguentia. Terras de Flumisello. Terras de Mar-
 siliaco. & Terras de sacco. Meditatem quoq. decimarum
 quas parrochiani ecclesie vestre persolvunt. sicut beate me-
 morie predecessor noster Eugenius Pp. mandavit. & beate recor-
 dationis Johannes Polanus. quondam diocesanus episcopus. pri-
 vilegio suo vobis indulgit. tam pro clericis quam pro sa-
 tatectis reficiendis. auctoritate vobis apostolica confirmamus.
 Et ut in parrochianos vestros qui vos de meditate ipsarum
 de-

decimarum defraudare presumpserint . per priorem ecclesie vestre . excommunicationis sententia promulgetur . ei plenam concedimus potestatem . quemadmodum felicitis recordationis predecessores nostri . Adrianus . Alexander . Lucius . Urbanus & Gregorius Romani pontifices . scriptis suis indulgisse noscuntur . Indulgemus etiam vobis sicut a predictis antecessoribus vestris indultum esse dinoscitur ut Prior loci vestri qui pro tempore fuerit . pro ipsis decimis libere possit securitatem iuxta morem terre prestare . Liceat quoq. vobis clericus & laicos liberos & absolutos e seculo fugientes . ad conversionem recipere & eos absq. alicuius contradictione in vestra ecclesia retinere . Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem loco professionem . sine Prioris sui licentia . fas sit de claustro discedere . discedentem vero . sine litterarum communium cautione . nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam venerabilis frater noster Henricus Gradensis Patriarcha . & bone memorie Idibrandus . basilice duodecim apostolorum presb. Card. tunc apostolice sedis legatus . super controversia inter vos & dominicum Plebanum Sancti Bartholomei . de quibusdam domibus parrochialibus . scilicet super domibus Iustorum . Mauracenorum . Grazoniorum . Grecorum . Leonardi fradelli . & Dominici aurei . quas quisq. sui iuris esse dicebat . quondam diutius agitata . rationabiliter protulerunt . sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur contineri . auctoritate apostolica confirmamus . Sepulturam quoq. ipsius loci . liberam esse decernimus . ut eorum devotioni . & extreme voluntati . qui se illic sepeliri daliberaverint . nisi forte excommunicati vel interdicti sint . nullus obsistat . salva tamen iusticia illarum ecclesiarum . a quibus mortuorum corpora assumuntur . statuentes . ut nullus sine vestro consensu . parrochianis vestris in infirmitate positus . penitentiam dare . aut eos inungere . vel ad sepulturam recipere audeat .

nisi

nisi salva iusticia ecclesie vestre . sacris canonibus institu-
ta . Obstante vero te nunc eiusdem loci Priore . vel tuo-
rum quolibet successorum . nullus ibi qualibet surreptionis
astutia . seu violentia preponatur . nisi quem fratres com-
muni assensu . vel fratrum pars consilii sanioris . secundum
deum & beati Augustini regulam . canonicè providerint eli-
gendum . Decernimus ergo . ut nulli omnino hominum li-
ceat ecclesiam vestram temere perturbare . aut eius possessio-
nes auferre . vel ablatas retinere . minuire . seu quibus-
libet vexationibus fatigare . sed omnia integra conseruen-
tur . eorum pro quorum gubernatione & sustentatione con-
cessa sunt . usibus omnimodis profutura . salva in omnibus
sedis apostolice auctoritate . & diocesani episcopi canonica iu-
sticia . Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisve per-
sona hanc nostre constitutionis paginam sciens . contra eam
temere venire temptaverit . secundo terciorve commonita .
nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit . potesta-
tis honorisq. sui careat dignitate . reamq. se iudicio divino
existere . de perpetrata iniquitate cognoscat . & a sacratis-
simo corpore ac sanguine dei & redemptoris nostri ihesu
christi . aliena fiat . atq. in extremo examine divine su-
biaceat ultioni . Cunctis autem eidem loco sua iura servan-
tibus . sit pax domini nostri ihesu christi . quatinus & hic
fructum bone actionis percipiant . & apud districtum iu-
dicem premia eterne pacis inveniant . Amen . Amen . Amen .

Ego Clemens catholice ecclesie episcopus Ss.

Ego Theobaldus Hostiensis & Velletrensis episcopus Ss.

Ego Johannes presb. card. tt. Sancti Marci Ss.

Ego Laborans presb. card. s. marie transtiberin . tt. calixti Ss.

Ego Albinus tt. Sancte Crucis in jerusalem presb. card. Ss.

Ego Jacinctus diac. card. Sancte marie in cosmydin . Ss.

Ego

Ego Gratianus sanctorum Cosme & Damiani diacon. Card. Ss.

Ego Bobo Sancti Angeli diacon. Card. Ss.

Ego Octavianus sanctorum Sergii & Bachi diacon. Card. Ss.

Datum Later. per manum Moysi Sancte Romane ecclesie sub-
diaconi Vicem agentis Cancellarii. V. Kal. Aprilis. Indi-
ctione sexta. Incarnationis dominice anno. M.C. LXXXVIII.
pontificatus vero domini Clementis Pp. tercii anno primo.
Clemens episcopus servus servorum dei. Dilectis filiis priori & ca-
pitulo s. Salvatoris de Veneciis. salutem & apostolicam be-
nedictionem. Quanto laudabilius imminetis servicio condito-
ris. tanto vobis & his que iuste requiritis libentius adesse
volumus & que honestatem vestram deceant benignius indulge-
remus. Ea propter dilecti in domino fil vestris precibus in-
clinati liberam vobis tribuimus auctoritate presentium facul-
tatem instituendi pro vobis yconomum qui & negocia vestra
utiliter exequatur. & ubi necesse fuerit pro ecclesia vestra
iuramenta debeat exhibere. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu re-
merario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpse-
rit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pau-
li apostolorum eius se noverit incursurum. Dat. Lat. quarto
Kal. Aprilis pontificatus nostri anno primo. Prefatus autem
dominus gregorius habuit magnam discordiam cum
baduariis, finaliter optinuit contra eos per duas sen-
tentias latas per dominos episcopos Clementem ci-
vitatibus nove, & Vivianum floravante Equilinum qui
fuerat prior, pro terra que est ante sacristiam. in
M. C. LXXXVIII. X. Kal. decembris. indict. VI.
Et emit unam peciam terre pro. CV. libris in loco qui
dicitur in M. c. Lxxx. Emit & unam clau-
ram & mansum unum in octo peciis cum braido
pro

pro CCLxxx. libris. iacentem in loco qui.... in M.
C. Lxxxxii. (1) Et in M. C. Lxxxxv. emit decimam
molendini pro. x. libris. Et in M. C. Lxxxxvi. die
secundo Jan. Indict. prima dominus marcus nicola Episco-
pus Castellanus auctoritate ordinaria investivit di-
ctum dominum gregorium priorem de ecclesia s.
bartolomei cum omnibus iuribus & pertinenciis suis
in perpetuum, & ipsam ecclesiam S. bartolomei,
univit ecclesie Domini Salvatoris. Sed quia inductio
seu missio in possessionem differebatur, dominus Ce-
lestinus pp. III. eidem episcopo mandavit, quod
deberet eidem priori & ecclesie domini Salvatoris,
unire, assignare, & subicere iam dictam eccle-
siam sancti bartholomei. Et tunc episcopus de man-
dato prefati domini pp. & auctoritate ordinaria,
cum consilio & assensu canonicorum ecclesie Castel-
lane, plebanorum civitatis, seu diocesis, ipsum
priorem iam dictum de dicta ecclesia investivit, &
eam cum thesauro, libris, paramentis, possessioni-
bus, & omnibus suis pertinenciis ecclesie iam sepe
dicte domini Salvatoris univit & subiecit. Demum
posi-

(1) Quo anno electus a quadra-
ginta electoribus & a publica
concione laudatus, fuit dominus
henricus dandolo dux. Hic pisa-
norum maliciam piraticam exer-
centes contriuit. Confirmationem
vero immunitatum & libertatum
venetorum ab henrico sexto im-
peratore optinuit. Monetam quo-
que argenteam apelatam grossos
primitus fabricari iussit. Confe-
derationem insuper cum balduino
commite flandrie, & mar-
chione montis ferrati, & aliis com-
mitibus & baronibus multis, pro
recuperatione terre sancte com-

posuit. Et cum extollio immen-
so gallearum, assirriorum, & na-
vium cum ipsis de Veneciis rece-
sit, & ad partes istrie primo per-
gens, civitates tergesti & mugle,
sibi fideles & tributarias annuatim
vinculo iuramenti fecit. Deinde
maris undas sulchando, ad iad-
rensem urbem que sibi tunc re-
bellaverat & nobilem virum do-
minicum maurocenum ibi commi-
tem in ipsius ducis contemptum
expellerat, aplicuit. Ipsamque ci-
vitatem armorum vi apprehendit,
eamque pro maiori parte subver-
tit, de civibus vindictam summens

positus fuit dictus prior in possessionem ecclesie iam sepe dicte & altaris . per primicerium Castellatum de mandato predicti domini Episcopi & instalatus in coro in sede plebani ipsius ecclesie , & cantato Tedeum laudamus cum pulsatione eciam campanarum , cum gaudio unusquisque ad propria remeavit in M. c. Lxxxvii. die. xiiii. may . Deinde dominus Celestinus pp. III. ipsam unionem seu investituram , confirmavit . VI. idus augusti . pontificatus sui anno . VI. Et M. c. Lxxxviii. Ipse prior pignoravit aliquas domos pro . c. libris quas expendit in opere ecclesie & campanilis . in M. cc. Tempore domini Innocencii. III. Capta fuit Constantino-
polis. a venetis & francis. Et in M. cc. ii. mense Julii. parochiani ecclesie domini Salvatoris donaverunt eidem priori & monasterio decimam de tota terra , quam idem prior emerat simul cum ipsis , iacente in mestre. M. cc. iiii. Tibaldus de ainardo

G

do-

ut decuit. Tandem propter iemale tempus ibi existens , allefius ysachi imperatoris constantinopolitani filius de imperio expulsus cum literis philipi romanorum regis , ad ducem & reliquos comites accessit . Cum quo unione similiter unita , pro ipsius restitutione constantinopolim primitus adire universaliter decreverunt . Interim autem Nobillis vir raynerius dandulo ipsius ducis natus vice patris ducatum regebat , Extollium vero , constantinopolim se direxit . Alexio imperii detentori nunciis exposcens , ut imperium ysachi nato indebite expoliato , restituere deberet . Qui facere obmitens , constantinopolitam civitatem impugnantes undique ceperunt , & dictum alexium concorditer coronave-

runt . Qui sublimatus in imperio promissa attendere nolens , a venetis & francigenis de constantinopolim & imperio fuit expulsus , Civitatemque cum toto imperio dividentes , balduino antedicto imperatoris titulum dederunt . Prefato quoque duci , civitatis & imperii unum quartum , cum dimidietate alterius contulerunt . Unde ob hoc , suo titulo ducali , primitus addidit , quarte partis & dimidie , totius imperii romanie .

Multa autem fecit in augmentum civitatis & ducatus ab ejus autem electione elapsis annis . xiiii. de hoc seculo in constantinopolim diem suum clausit extremum . Ubi tumultatus in christo quiescit .

donavit monasterio unam peciam terre in qua est
bambatora molendini de barbano. Optinuit insuper a
domino Innocentio pp. III. privilegium tenoris sub-
sequentis . *Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei.*
Dilectis Filiis Gregorio Priori S. Salvatoris de Rivaalto. eiusq.
fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam
professis in perpetuum . Religiosam vitam eligentibus aposto-
licum convenit adesse presidium . ne forte cuiuslibet temeri-
tatis incursus aut eos a proposito revocet . aut robur quod
absit sacre religionis infringat . Ea propter dilecti in domi-
no filii . vestris . iustis postulationibus clementer annuimus .
& prefatam ecclesiam sancti Salvatoris in qua divino estis
obsequio mancipati ad exemplar predecessorum nostrorum fe-
licis memorie . INNOCENTII . EUGENII . ANASTASII .
LUCII . ALEXANDRI . GREGORII . & CLEMENTIS
Romanorum pontificum sub beati Petri & nostra protectio-
ne suscipimus . & presentis scripti privilegio communimus .
In primis siquidem statuentes ut ordo canonicus qui se-
cundum deum & beati Augustini regulam in eadem eccle-
sia institutus esse dinoscitur . perpetuis ibidem temporibus in-
violabiliter observetur . Preterea quascumque possessiones .
quecumque bona eadem ecclesia impresentiarum iuste &
canonice possidet . aut in futurum concessione Pontificum . lar-
gitione Regum vel principum . oblatione fidelium seu aliis
iustis modis prestante domino poterit adipisci firma vobis
vestrisque successoribus & illibata permaneant . In quibus
hec propriis duximus vocabulis exprimenda . Locum ipsum
in quo prefata ecclesia sita est . cum omnibus pertinentiis
suis . Domos quoque . terras . vineas . Salinas . & quicquid
iuris habetis in Clugia . Molendinum & terras quas habe-
tis in Barbano . In territorio Dese . Molendinum . Man-
sum cum vineis silvis . & aliis pertinentiis suis . sicut no-
biles viri . Leonardus . Philippus . & Rigelus filii quondam
Girardi de Inginulfo . ecclesie vestre donarunt . Terras de
Li-

Liguenta . Terras de Flumifello . Terras de Marsiliaco .
 & terras de Sacco . Medietatem quoque decimarum quas
 parrochiani ecclesie vestre persolvunt . sicut beate memorie
 predecessor noster Eugenius Pp. mandavit . & beate recor-
 dationis Johannes Polanus quondam diocesanus Episcopus pri-
 vilegio suo vobis indulgit . tam pro clericis quam pro sa-
 tatectis reficiendis . auctoritate vobis apostolica confirmamus .
 Et ut in parrochianos vestros qui res de medietate ipsa-
 rum decimarum defraudare presumpserint . per priorem eccle-
 sie vestre . excommunicationis sententia promulgetur . ei
 plenam concedimus potestatem . quemadmodum felicitis recorda-
 tionis predecessores nostri . Adrianus . Alexander . Lucius .
 Urbanus . Gregorius . & Clemens Romani Pontifices scri-
 ptis suis indulgisse noscuntur . Indulgemus etiam vobis sicut
 a predictis antecessoribus nostris indultum esse dinoscitur .
 ut Prior loci vestri qui pro tempore fuerit pro ipsis deci-
 mis libere possit securitatem iuxta morem terre prestare .
 Liceat quoque vobis clericos & laicos liberos & absolutos e
 seculo fugientes . ad conversionem recipere . & eos absq.
 alicuius contradictione in vestra ecclesia retinere . Prohibemus
 insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in eodem
 loco professionem sine prioris sui licentia fas sit de claustro
 discedere . Discedentem vero sine litterarum communium cau-
 tione . nullus audeat retinere . Preterea sententiam quam
 Venerabilis frater noster Henricus Gradenfis Patriarcha . &
 bone memorie . Ildebrandus basilice duodecim apostolorum
 presb. card. tunc apostolice sedis legatus super controversia
 inter vos & Dominicum Plebanum S. Bartholomei de qui-
 busdam parrochialibus domibus scilicet super domibus Iusto-
 rum . Mauracenorum . Gradonicorum . Grecorum . Leonardi
 fradelli . & Dominici Aurei quas quisq. sui iuris esse di-
 cebat quondam diutius agitata . rationabiliter protulerunt .
 sicut in autentico scripto illorum exinde facto noscitur con-
 tineri . salvo in omnibus sententie nostre tenore . auctoritate

apostolica confirmamus. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus. ut eorum devotioni & extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint. nisi forte excommunicati vel interdicti sint. nullus obsistat. salva tamen iustitia illarum ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur. Statuentes. ut nullus sine vestro consensu parochianis vestris in infirmitate positus penitentiam dare. aut eos inungere vel ad sepulturam recipere audeat. nisi salva iustitia ecclesie vestre sacris canonibus instituta. Obeynte vero te nunc eiusdem loci priore. vel tuorum quolibet successorum. nullus ibi qualibet surreptionis astutia. seu violentia preponatur. nisi quem fratres communi assensu. vel fratrum pars consilii sanioris. secundum deum & beati Augustini regulam. canonice providerint eligendum. Decernimus ergo. ut nulli omnino hominum liceat ecclesiam vestram temere perturbare. aut eius possessiones auferre vel ablatas retinere. minuere. seu quibuslibet vexationibus fatigare. Sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. Salva in omnibus sedis apostolice auctoritate. & diocesani episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularisque persona. hanc nostre constitutionis paginam sciens. contra eam temere venire temptaverit. secundo. tertioque commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit. potestatis honorisq. sui careat dignitate. reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat. & a sacratissimo corpore ac sanguine Dei. & Domini Redemptoris nostri ihesu christi. aliena fiat. atque in extremo examine. districte subiaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus. sit pax domini nostri ihesu christi. quatinus & hic fructum bone actionis percipiant. & apud districtum iudicem premia eterne pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

Ego

Ego Innocentius catholice ecclesie episcopus Ss.
 Ego Octavianus Hostiensis & Velletrensis Episcopus Ss.
 Ego Petrus Portuensis & sancte rufine episcopus Ss.
 Ego Iohannes Albanensis Episcopus Ss.
 Ego Petrus tit. sancte Cecilie, presb. card. Ss.
 Ego Guido sancte Marie transthyberim tit. calixti presb. card. Ss.
 Ego Iohannes tit. sancte prisce presb. card. Ss.
 Ego Centius sanctorum Iohannis & Pauli presb. card. tit. pamachii Ss.
 Ego Gratianus sanctorum Cosme & Damiani Diac. Card. Ss.
 Ego Gregorius sancti Georgii ad velum aureum Diac. Card. Ss.
 Ego Hugo sancti Eustachii Diac. card. Ss.
 Ego Matheus sancti Theodori diac. card. Ss.
 Ego Iohannes sancte Marie in cosmidin diac. card. Ss.

Dat. Rome apud sanctum Petrum per manum Iohannis S.
 Romane ecclesie subdiaconi & Notarii. vi. Kal. Novembris.
 Indict. viii. Incarnationis dominice anno. M. CC. iiii. Pon-
 tificatus vero domini Innocentii Pp. Tertii anno. vii. (1).
 Istius

(1) Tempore istius sanctissi-
 mi summi pontificis cepit ordo
 predicatorum & minorum & tem-
 pore domini honorii. III. fue-
 runt confirmati. videlicet. M. cc.
 xvi. M. cc. v. Dominus petrus
 ziano filius bone memorie do-
 mini sebastiani ziano ducis dum
 esset comes arbenensis huic digni-
 tati prepositus fuit. Et illico ar-
 mari fecit galleas triginta unam.
 Quibus prefuerunt nobiles viri
 raynerius dandulo & rugerius
 permarino, qui de veneciis re-
 cedentes, castra chorfi, corroni,
 & motoni armorum impulsioni-
 bus ceperunt. Deinde ad creten-

sem insulam navigantes, Ianuen-
 ses & leonem veteranam pira-
 ticam (a) exercentes ceperunt.
 Denique magnam ipsius insule
 urbem candidam appellatam, cum
 reliquis urbibus & castris, vi
 prelii aquisiverunt. Que iubente
 duce, inter venetos ibi destina-
 tos, divisa fuit. Paduanorum
 quoque arrogantiam turim habie-
 a ducali dominio subtrahere vo-
 lentium, contrita fuit. Clugien-
 ses quoque a tributo gallinarum
 absoluti fuerunt. Et ipsis aucto-
 ritate maioris consilii potestas
 datus fuit. (b) Et episcopatus
 de metamaucho in clugia transla-
 tus

(a) Leonem Vetrarum Pyratam. Dand.

(b) Dandulus item. Pariter in Arch. S. Salvatoris To. 39. pag. 16.
 n nomine Ec. Anno domini millesimo ducentesimo undecimo mense ap. In-
 dic.

Istius domini Gregorii prioris laudabili sollicitudine in M. cc. vi. indict. x. dominus henricus mauroce-
no donavit ecclesie domini Salvatoris pannum labo-
ratum de auro cum assumptione virginis gloriose pro
altare Salvatoris, & listam cum omnibus apostolis,
laboratam de auro, & stolam magnam, qua con-
sueverunt uti priores. Quid plura, ad opera bona
que fecit & laudabilia, ac possessiones quas emit &
procuravit, calamus non sufficeret. Tamen istud
non tradam oblivioni, quia edificavit ecclesiam &
campanile opus sumptuosum & magnum valde se-
cundum quod cernis, Obiit in senectute bona, ple-
nus.

tus fuit. (c) Ragusina autem
civitas tunc sub ducali dominio
se subiecit. Insula vero nigro-
pontis sibi pro partitione seu di-
visione imperii contingente, qui-
busdam nobilibus veronensibus,
sub annuo tributo concessit. Hoc
insuper tempore misit dominum
marchum zorzanum cum gale-
is. XL. contra comitem alle-
manum de brunduxio qui ad

dampnum cretensis insule adve-
nerat, qui ipsam cepit, & Ve-
necias cum nongentis hominibus,
captum duxit. (d) Cumque di-
ctus dux ducatu prefuisset annis.
xxv. (e) ob senectutem renun-
ciavit. Et post modicum tem-
pus expirans, in monasterio s.
georgii maioris in pace cum ma-
gno honore sepultus fuit.

*dic. quartadecima Clugie. Testificor Ego quidem Comes decanus. Quod
die nono exeunte suprascripto mense. Ex mandato domini Benedicti
grillionis clugie potestatis & lege Iudicum Investi ad proprium. &c.
Ego Bartholomeus capite presb. & Not. complevi & roboravi.*

(c) Extat Diploma translationis Episcopatus Mathemaucensis in
Clugiam anno. M. c. x. Voluit quidem Historicus noster dicere non
saeculi XIII. sed XII. initio Episcopos Clugienses ex Urbe Mathe-
mauco translato; nam sub anno M. c. Lxxviii. attulit sententiam
Marini Episcopi eo nomine, *Clugiensis*. Ante hunc Marinum certi
sunt alii Clugienses Episcopi ex Ughellio. Dandulus quoque: *Anno
octavo Dux Ordelaphus Phaetro requirente Dominico (lege
Henrico) Garchariolo Ecclesiae Praefule decrevit ut eadem Sedes cum cor-
pore Sancti Felicis, & capite S. Fortunati cum thesauro & omnibus
suis honorificentis in majori Clugia transferetur.*

(d) Dand. *Navem cum comite & aliis. ccc. de melioribus.*

(e) Dand. *Vigesimo quarto sui Ducatus anno.*

nus dierum, & sepultus honorifice, ut bene meruit, in sepulcro quod est in muro sacristie, inter hostium ecclesie & Cimiterii, in M. cc. viiii. mense decembris. Cui successit dominus iohannes malipetro qui emit terram secus viam ante castrum ubi modo sunt domus lapidee in burgo S. Marie de Mestre in M. cc. x. mense Iunii. fuit postea electus & consecratus episcopus caprulanus. Post quem electus & promotus fuit dominus paternianus de puteo, qui primo fuerat clericus secularis & notarius, laudabilis conversationis & vite. Hic fecit hedificare claustrum in M. cc. xiii. mense aprilis, indict. prima, cum primo pro nimia vetustate caderet, sumptibus tamen baduariorum, quoniam cum essent in aliquibus subiecti monasterio, eos absoluit, cum licentia & auctoritate domini Marci nicola Episcopi Castellani & omnium canonicorum suorum, ac canonicorum monasterii & omnium parochianorum de quo constant publica instrumenta, que sunt in manibus ambarum parcium. Eodem anno & M. ac indic. die x. Octobris. Iohannes quondam petroni de plebe facci, donavit monasterio, unam domum cum orto iacentem in villa plebis, in loco putei boni, quarterii S. Iustine. Emit domum prope ubi erat dormitorium, modo ibi est granarium in M. cc. Huius tempore. scilicet. in M. cc. xxxviii. mense februarii. Dominus Nicolaus girardo plebanus s. moyse, dimisit monasterio, terciam partem sue domus que est in s. Moyse. Iste emit unam domum in civitate Iustinopolim, in porta rota, & multas vineas in dicta diocesi, videlicet. in monte mauro. in paderno. in prades. in farneto. in pompiano. in arra. in chanzano. & decimas possessionum quas habet monaste-

Jo. vii.
pr.

Pat vii.
pr.

nafterium in tota diocefi Iuftinopolitana . licet monafterium teneatur folvere epifcopo Iuftinopolitano & canonicis . unam libram piperis pro ipsis decimis . Emit infuper duodecim caflos domorum in burgo de meftre cum una teiete , & una claufura poft illas domos cum ratione vie que vadit ad illam claufuram . Habuit infuper ecclefiam S. Laurencii de liguentia , cum decimis primiciis & quartefiis , ac oblationibus , & omni iure ad ipfam ecclefiam pertinente a domino mateo Epifcopo Cenetenfi , quemadmodum domini Azo , & Sigifredus epifcopi , predeceffores fui , dicto monafterio concefferant . Vixit ut inuenio ufque M. cc. xxx. Mense junii .

vii. viii.
pr.

(1) Cui fuceffit dominus Wilielmus lauredano in M. cc. xxxi. mense ianuarii tempore domini Gregorii . pp. viii. & pctri pino Epifcopi Castellani . Ifte claufit chorum & altaria de intus , cum pulcris columpnis & tabulis marmoreis , & fecit pulpitum

(1) Hoc tempore (a) dominus Iacobus teupolo dux . a. xx. folummodo electoribus electus fuit , reliqui vero dominum marinum dandulo elegerunt , unde fortibus projectis , in ducali dignitate confirmatus fuit . Qui civitatem constantinopolim contra vatacium grecorum imperatorem , viriliter confervavit . Civitatem quoque ferrarie , ad requifitionem domini gregorii fummi pontificis de dominio falinguere subtraxit . Ipfam quoque gregorio de monte longo apostolice fedis legato confignavit . Iadrensem

quoque urbem fibi rebellem potenter reaquisivit . (b) Paduanos etiam qui de mandato excellini de romano venetorum emuli , iuxta monafterium s. illarii fortalicium construxerant , hostiliter repulit . Civitates infuper maritimas apulie , imperatori federico subiectas cum gallearum forti extollio , cui iohannes ipfius ducis natus prefuit prostravit . Denique cum ducasset annis . xx. mensibus viii. (c) vitam finiens , apud predicatorum humatum iacet .

(a) M. cc. xxix. Dand.

(b) Dand. Iohannes Michael , qui in recuperatione Jadræ viriliter se gesserat , pro recompensatione Jadræ Comitatus Potestas Clugie est effectus .

(c) Vigefimo primo anno . Dand.

pitum super quo legitur epistola & evangelium ac
 etiam predicatur, in columnis & tabulis, de pul-
 cro marmore. M. cc. xxxvii. mense Et in
 M. cc. xxxviii. mense Junii. dominus fredericus im-
 perator, recepit monasterium cum personis, gran-
 giis & omnibus bonis suis sub sua protectione &
 sacri imperii. M. cc. xxxviii. mense Jan. indic.
 xiii. Nobilis vir dominus Tomasius mauroceno de
 confinio domini Salvatoris, dedit, donavit, atque
 transactavit eidem priori & monasterio omnes suas
 vineas, campos, & omnes suas possessiones de Ju-
 stinopolim & eius diocesis. Et pro mercede mona-
 sterium tenebatur dare eidem domino tomasino us-
 que dum viveret suis expensis anforas sex boni ri-
 bolii, & quinque medros olei, & omnes nuces que
 nascuntur in dictis suis vineis. Et. M. cc. xlii. ha-
 buit de novo a domino guarnerio de pulcinigo Epi-
 scopo Cenétensi investituram & confirmationem di-
 cte ecclesie S. Laurencii de liguentia. Emit etiam
 unam vineam in Centenario Justinopolitane dioce-
 sis. (1) Optinuit insuper dictus prior a domino gre-
 gorio patriarcha acquilegenſi duos platos lignorum
 annis singulis de nemore de subarzano tervisine dio-
 cesis. in M. cc. liii. die viiii. Julii. indic. xi. Se-
 H dit

(1) Anno autem domi- ni. M. cc. li. (a) electus & a populo laudatus fuit dominus marinus mauroceno. Sed cum esset senex, patienter cum omnibus pertransivit. A summo autem pontifice optinuit,	ut S. Marci primicerius, mitra & baculo pastoralis uti posset. Elapsisque ab eius ducatus ele- ctione annis. iiii. mensibus. ii. (b) vitam finivit, & sub porti- cali ecclesie Santi Marci in pace quiescit.
---	---

(a) Dand. M. cc. Lix.

(b) Dand. Quarto Ducis anno.

dit usque. M. cc. LIIII. mense augusti. (1) M. cc. LIIII. mense. Octobris & Novembris Erat dominus marinus prior. quis fuerit nescio, utrum sit salvus, non cures, nec ego curo. M. cc. LV. mense Julii. erat dominus Savinus dauro prior. Tempore hujus translatum fuit corpus sanctissimi Theodori martiris. In ecclesia sepedicta domini Salvatoris de Constantino-
 Mar. x. pr. polim. in M. cc. LVII. die. XIII. Junii. Hic emit
 Sa. XI. fr. tres manfos & unum molendinum, cum tribus ro-
 tis & decimam iacentem in lanzago. Et unum
 mansum in Casali in loco qui dicitur rivulus. in
 M. cc. LVIII. die III. Januarii. Et si vis scire iura istius
 mansi de casali & emptionem, quere in emptione
 mansorum supradictorum de lanzago. Bona vita
 istius procurante. dominus Maurisius de Vitorio, ca-
 nonicus tervisinus optulit & donavit monasterio,
 tres manfos iacentes intrivignano de campania, ter-
 vifi-

(1) M. cc. LIIII. (a) ele-
 ctus & a populo confirmatus fuit
 dux dominus raynerius zeno qui
 cum maritimo exercitu misit No-
 biles viros laurencium teupolo &
 andream zeno qui euntes, exto-
 lium Ianuensium iuxta tirum in
 conflictum posuerunt. Demum
 armorum vi de civitate achon
 exire coacti sunt. Denuo ianuen-
 ses ad septem puteos (b) con-
 triti fuerunt a domino giberto
 dandulo tunc gallearum regimini
 presidente. Denique a nobili vi-
 ro iacobo dandulo ad trapanum
 eorum nequitia oppressa fuit.
 Huius tempore paleologus gre-

corum imperator civitatem con-
 stantinopolim de dominio veno-
 rum recuperavit. Hunc populus
 Venecie lapidare & interficere
 voluit propter mesenaturam, usus
 tamen bono consilio, eos seda-
 vit, auctores seditionis mortis pa-
 tibulo iudicavit. Pontem insuper
 rivoalti primum facere iussit.
 Brogium eciam primo fallizare
 fecit. Paduanam quoque urbem,
 de dominio eczelini de romano,
 ad pastoris ecclesie requisitionem
 subtraxit. Cum duasset annis.
 xvi. debitum humane nature so-
 luit & apud predicatorum sepul-
 tus fuit.

(a) M. cc. LII. Dand.
 (b) Dand. Septempotios.

visine diocesis. in M. cc. LVIIII. die. XI. exeunte aug-
usto. Sedit ut invenio usque M. cc. LXII. mense
maj. M. cc. LXIII. die. XV. novembris. Electus fuit
dominus frater benedictus, qui erat prior s. marie ^{Be. XII.}
de caritate. Fecit hedificare illas domos de curia ^{pr.}
nostra que dicitur presbiterorum, versus aquilonem.
ante habent curiam versus meridiem, & post ha-
bent rivum versus aquilonem. (1) Emit veram seu
H 2 pi-

(1) Et M. cc. LXXI. (a) ele-
ctus fuit dominus laurentius teu-
polo dux filius domini iacobi du-
cis, in cuius tempore, bononien-
ses dominium tenebant, ob hoc
superbia ducti, venetorum iuris-
dictionem custodie maris & flu-
minum introitus habentium tur-
bare disposuerant. Ex quo sedi-
ciones & bella plurima sumpser-
orriginem. Tandem ipsorum non
obstante malicia, dictus dux in
possessionem suarum iurisdictionum
permanit. Demum elapsis ab
eius electione annis. VII. diebus
XXV. (b) vitam finivit & in se-
pulcro patris sui apud predicator-
es repositus fuit. Et M. cc. LXXVIII.
(c) electus & a populo lauda-
tus fuit dominus iacobus conta-
reno dux. Huius temporibus iu-
stinopolitana civitas que ducive-
neciarum fidelitatis vinculo erat
astrecta non modicum recalcitra-
bat. Ob hoc prelibatus dux exer-

citum copiosum ibi destinavit.
Unde non obstante aquilegiensis
patriarche favore, (d) armorum
impulsu, sub ducali dominio po-
sita fuit. Cum ducatu presuisset
annis III. (e) senectute confe-
ctus cum ascensu venetorum re-
nunciavit. Deinde non multum
vivens in monasterio minorum
sepultus fuit. Et M. cc. LXXXI.
(f) electus fuit dominus iohan-
nes dandulo dux. Hic reliquas
(g) urbes istrie maritimas que
iuramento fidelitatis sibi erant a-
strecte, in rebellionem existentes
ab iniquis actibus recedentes, sub
suo dominio sapienter reduxit.
Quodere bellum inter venetos &
aquilegensis patriarcham exor-
tum extitit. Qui tandem vene-
torum potentie resistere non va-
lens, cum ipsis pacta composuit.
Prelibatus namque dux de patrie
libertate & honore assidue cogi-
tans a summo pontifice per pri-
vile-

(a) M. cc. LXVIII. Dand.

(b) Dand. Octavo Ducis anno.

(c) Dand. M. cc. LXXV.

(d) Nihil in Dandulo de auxilio Patriarchæ Aquilejensis.

(e) Quinto Ducis anno Dand.

(f) M. cc. LXXX. Dand.

(g) Totidem verbis apud Dandulum.

pignam marmoream putei campi nostri, qui ab olim dicebatur curia canonice. in M. cc. LXXXIIII. mense novembris. Et eodem M. die veneris. x. exeunte decembris. fuit maxima aqua, (a) in tantum quod multa hedificia in hiis partibus corruerunt & multi homines, mulieres & pueri, in aqua submersi sunt, & duravit. a media nocte, usque ad mediam terciam. Sed ante paulo per spacium temporis, fuerat maxima aqua, per mediam noctem, & integrum diem, ita quod nullus poterat stare in domibus, unde maximum dampnum de rebus consecutum est, & multi pueri, iuvenes, senes, utriusque sexus, in aqua perierunt (1). M. cc. LXXX. fecit fieri

vilegium obtinuit, quod bona hereticorum, in comune veneciarum debeant devenire. Tamen quod comune ob hoc teneatur omnes expensas facere inquisitionis officio oportunas. Deinde cum ducatu preesset annis VIII. mensibus VIII. (b) migravit ad dominum, sepultusque fuit apud predicatorum.

(1) M. cc. LXXXVIIII. electus fuit dominus petrus gradonico dux. Cuius tempore achon & relique civitates sirie per soldanum de dominio christianorum abstrate fuerunt, de qua civitate venerunt Venec. inscripte domus. Cha benedicto, cha leon, cha marmora, cha de molino, cha bondemerio, cha barixa, cha boinsegna que postea per gratiam facte fuerunt de consilio. (c) Inter venetos quoque & ianuen-

ses scisma & perturbatio per totum tempus istius ducis fuit. A quibus hinc inde, extollia magna preparata fuerunt in diversis vicibus, & invicem ut poterant se offendeabant. Tandem ambe partes quassate dimissis omnibus carceratis, pax inter eos facta fuit. Demum dictus dux certificatus de prodicione contra ipsum & patrie statum, marinum bochonem hominem popularem & complices eius tractata, ipsos ultimo supplicio condemnavit. Hic etiam paduanorum superbiam, qui ob ipsius ducis iniuriam, fortalicia iuxta locum vocatum *peradebo* construxerant, afferentium se velle salem facere & de iure ad eos pertinere, armorum impulsione contrivit. Dominium insuper civitatis ferrarie accepit, propter quod dominus clemens pp. V.

- (a) Nihil apud Dand. In adnot. fere nihil.
 (b) Apud Dand. *Annis viii Mensibus. vii.*
 (c) Nihil ex his familiis apud Dandulum.

feri paramentum altaris maioris aureum & pulcrum
valde ut hodie cernitur. Huius tempore scilicet. in
M. cc. LXXXI. die primo Iulii fuit facta congrega-
tio in ecclesia ista per dominum Simeonem mauro
Episcopum Castellatum. Et in M. cc. LXXXI. men-
se decembris presb. marcus de vinea ecclesie s. fu-
sce fecit testamentum domini viviani de noal, qui
dimisit monasterio omni anno solidos. xx. ad gros-
fos. Emit unam domum in porta zubanaga de Ju-
stinopolis & unam vineam in casalmutio & unam
in rexanodicta diocesis. Insuper emit nemus de bar-
bano in M. cc. LXXXVII. Emit etiam unam peciam
terre iuxta pontem barbani. Et multa alia bona fe-
cit. Obiit plenus dierum bonorum. M. ccc. i. die. xvii.
aprilis. Fuit statura parvus & macer, ut hodie apa-
ret & visum fuit a multis dominis prelati & ma-
gno cleri & populi concursu. in M. ccc. lx. mense
Januarii cum paramentis mitra baculo & anulis,
quando ampliata fuit sacristia. M. ccc. i. die. xvii. apri-
lis. Electus fuit dominus frater benedictus secundus,
nepos

Be. xiii.
pr.

pp. V. ipsum ducem excommuni-
cavit & interdictum in Veneciis
posuit. quam tandem dictus
dux sub suo dominio relaxavit.
Baia montem enim teupolo, (a)
& marcum quirino cum aliqui-
bus de domo sua, & de cha ba-
rozi, & de cha dauro, & de
cha baduario, & de cha basillio
cum aliquibus aliis nobilibus &
popularibus, volentes tunicam
Domini inconsutilem scindere,
& dominium de manibus commu-
niter regentium proditorie arripe-
re, in M. ccc. x. in die s. viti

in die iunii. a patria exulavit.
Tamen supradictus marcus quiri-
no, cum duobus filiis & barbi-
tonfore qui portabat vexillum in-
terfecti fuerunt ad pontem lapi-
deum qui ob hoc dicitur *de mal-
passo* usque hodie & tribus diebus
nudi in platea iacentes dimissi
sunt ad canes & aves nudi. De-
mum cum ducasset annis. xxii.
mensibus viiii. (b) humane vite
debitum persolvit, & in ecclesia
S. Cipriani de murano sepultus
iacet.

(a) Apud Dandulum aliquantulum variat.

(b) Annis xxi. Mensibus ix. apud Dand.

Pe. XIII.
pr.

Ro. xv.
pr.

nepos predicti domini benedicti predecessoris sui. fuit bonus officiator & ut hodie videri posset fuit communis stature, visum & ostensum ut supra cum alio integrum & paratum satis bene. Obiit in M. ccc. vii. die. x. marcii. Et eodem die lune. x. marcii. electus, sed intrusus die. iiii. augusti fuit frater petrus civrano prior hospitalis S. Marie misericordie. cum non esset alicuius ordinis vel regule approbate licet portaret habitum canonicorum regularium. Occupavit monasterium ut invenio, usque M. ccc. xvi. mense novembris. Obiit tamen ut meruit, tractus ab equo quem equitabat per pedem in montibus brige, eundo avineoni, ibi personaliter citatus, fuit statura magnus & pinguis. M. ccc. viii. die. xxi. marcii. Electus fuit dominus frater rolandus canonicus s. sofie de padua natione bononiensis de domo de taurelis, & fuit ista electio celebrata in padua, quia non potuerunt facere electionem in monasterio propter interdictum civitatis, & fuit confirmata bononie per dominum Arnaldum de pella-grua, s. marie in porticu diaconum cardinalem tunc apostolice sedis legatum die. xiiii. augusti. Pontificatus domini Clementis pp. V. anno v. (1) Iste fuit mul.

(1) M. ccc. xi. electus fuit dominus marinus georgio, adhuc veneciarum provincia ob causam supradictam ferrarie in excommunicatione & interdicto permanente, Prefuit namque ducatu anno nullo mensibus. x. diebus. x. Deinde expirans ad predicatorum humatum iacet. (a) M. ccc. xii. promotus fuit dominus iohannes

superantio dux qui erat gubernator ecclesie s. marci. (b) iste iadrenses sibi rebelles, ad fidelitatem reduxit. Absolutionem etiam excommunicationis & interdicti a domino Clemente pp. IV. obtinuit. Extolium enim galearum cui prefuit dominus paulus mauroceno, pro conservatione insule nigropontis destinavit. Insuper

(a) Narratio similis apud Dand.

(b) Omittitur apud Dandulum. Ceterum utrobique verba sunt.

multum molestatus per dominum fratrem petrum
civranum qui destruebat monasterium in convivis ,
tamen finaliter frater rolandus optinuit contra eum.
Et ex tunc habuit maiores labores per aliquos qui
fuerunt electi post mortem illius petri civrano, tan-
dem ipsi electi & electores cognoscentes reatum suum
& publice veniam postulantes fuit positus in posses-
sione in. M. ccc. xxii. indic. v. die quinto augusti .
Sedit anno nullo, mensibus. xi. diebus. vigintise-
ptem. Bonum non audivi de eo, sinistra tamen ali-
qua, destruxit coquinam que erat de lapidibus in
volta. & conceperat deicere etiam voltas & arcus
ecclesie quia timebat ne caderent super eum. Fuit
statura parvus gluto tamen aliquantulum, Obiit pa-
due in M. ccc. xxiii. indic. vi. die. viii. Iulii. &
sepultus padue in ecclesia s. sofie. M. ccc. xxiii. die. x.
Iulii. Fuit Electus dominus fr. petrus de flabianis <sup>Pe. xvi.
pr.</sup>
de padua canonicus monasterii domini Salvatoris,
tamen illa electio non valuit nec fuit efficax, pro-
pter reservationes factas per dominum iohannem
pp. xxii. tenuit tamen monasterium & prioratum
vi, ut invenio & audivi, usque M. ccc. xxviii. men-
se

super civitates spalati, tragurii,
sibinici, & none dimisso erroris
caligine, sub ducali dominio re-
dierunt. Huius tempore, gal-
leas. xliiii. bene munitas ad
reprimendam ianuensium sordem
pirraticam exercentium ad ipso-
rum civitatem peieram nomine
quibus prefuit capitaneus dominus
iustinianus iustiniano destinavit.
Et cum predictus capitaneus ibi-
dem aplicuisset, cum ianuensibus
sibi imminere periculum confide-

rantibus, dampnorum restitutio-
ne prius facta, pacem conpo-
suit. Ultimo ducatus sui anno
contra iacobum quirino, iaco-
bum barocio, & marinum ban-
xio (a) prodicionem patrie pro-
curantes, capitalem sententiam
fulminavit. Demum ellapsis ab
ab eius regimine annis. xvi. men-
sibus. vi. migravit ad dominum,
& apud s. marcum in ecclesia ba-
tismali in pace requiescit.

((a) Barocio apud Dand.

se marcii. (1) Quo mense & M. intravit dominus
 Bo. xvii. frater bonaventurinus de chostabiis, canonicus s. geor-
 gi

(1) Franciscus dandulo dux, electus fuit. M. ccc. xxviii.

(a) Hic in introitu sui ducatus necessitatem bladi inveniens nobilem virum nicolaum faletro capitaneum plurium gallearum & navium ad sicilie partes transmisit, unde magnam bladi summam recuperavit, & venec. rediit. Hoc tempore civitas pole que vinculo fidelitatis venetis erat astricta libere ipsius civitatis dominium accepit. Et illud idem illi de Valle fecerunt. Ex quo aquilegensis patriarcha sciens se gravatum exercitum congregavit, sed tandem resistere non valens per pacta inita ipse civitates sub ducali dominio remanserunt in. M. ccc. xxxi. (b) Iste dux zelo chatholice fidei cum domino Johanne pp. xxii. & rege francie, imperatore constantinopolitano ligam & unionem contra turchos composuit in M. ccc. xxxi.

(c) Quorum exercitui extitit capitaneus nobillis vir dominus petrus zeno. Qua durante securitas magna christicolis in romanie partibus residentibus & dampna plurima turchis data fuerunt. Sed cesante dicta unione propter mortem summi pontificis, christiani predicti ab ipsis turchis molestias & incursiones maximas receperunt, & . M. ccc. xxxv. in maridie fuit eclipsis solis & duravit per spacium horarum trium. Insuper. M. ccc. xxxvi. (d) albertus & mastinus de la schalla

detentores tocius marchie tervisine, verone, brixie, parme, & luce, superbia ellati, in venetorum contemptum, contra formam pactorum, juxta locum vocatum peta de bd, castrum fortissimum fabricaverunt. Quod strenuus dux presentiens, exposito ipsius forticulam ordinavit. Et de hoc non contentus, cum comuni florentie ligam composuit. Et congregata multitudo militum & peditum copiosa, in partibus motte, & inde recedens, inimicis reclusis, per teritoria tervisii & padue transiens, in loco qui buvolenta dicitur, se reposuit. Et ibi forticulam construxit & interim castrum ab ipsis juxta aquas conditum, armorum vi a venetis captum extitit. Civitatem quoque padue captam, & albertum de la Schalla captum ibi dominum venec. in carceribus duxerunt. Civitas vero brixie ad lige requisitionem similiter ipsis rebellavit. Et sic unionis exercitus, iuxta veronam, vicentiam, & montem silicem discurens, conflictus, & dampna inimicis sepius contulit. Interim cenetensis civitas, & coneclani castrum, sub ducali dominio subdiderunt. Et sic prefatus mastinus de la Schalla, considerans sibi periculum imminere, a venetis misericordiam imploravit. Unde relaxante dominio civitatis tervisii, & districtus sub potestate venetorum, padue eciam & districtus, &

(a) M. ccc. xxviii. M. V. apud Dand. reliqua iisdem verbis.

(b) Annus omittitur apud Dandulum. (c) Apud Dand. annus deest.

(d) Hic quoque apud Dandulum deest annus. In reliquis eadem verba.

gii de ferraria, cui provisum extiterat per dominum iohannem pp. xii. Kal. Iulii. pontificatus anno. viii. per mortem supradicti domini fratris rolandi. sed non potuit habere possessionem nisi ut supradictum est. Optinuit tamen contra dictum fratrem petrum cum multis laboribus & magnis expensis, non bene tractavit canonicos, licet non fuerit curialis sed prodigus. fuit pulcher homo & magne stature. Obiit. M. ccc. xxxvii. die. xi. Octobris. Et sepultus, in capitulo in archa nova que fuit facta ipsa nocte. M. ccc. xxxvii. die. xvi. Octobris. Electus fuit dominus fr. Nicolaus bono canonicus & sacrista istius monasterii domini Salvatoris. Et confirmata fuit electio auctoritate ordinaria. xviii. eiusdem mensis, tempore domini Benedicti pp. xi. Iste dum esset subditus erat humilis benignus & omnibus graciosus, sed dum fuit prior, immutatus est color optimus. Nam secundo die postquam fuit per ordinarium positus in possessione, visitavit fundum campanilis, & ordinavit carceres qui erant destructi, Verum est quod renovare fecit domos tam de lapidibus quam de lignamine que combuste erant propter guerram quam habuerant domini Mastinus & albertus de la schalla, cum dominio Veneciarum, in paduano & tervisino districtu, fecit fieri puteum claustrum licet non sicut modo stat, & lavellum, tamen non posuit eum in eo loco ubi nunc est, & alia etiam

Ni. xviii.
pt.

I

sub-

& assignatis florentinis. MIL. castris, civitatis luce, ac aliis honorabilibus iurisdictionibus, strenuus dux gratiam ei concessit, & albertus de la schalla, pristinae libertati gratiose restituit. Qui fratres venetorum gratiam affectantes, a prefato duce humiliter postularunt, se in numero suorum

civium agregari, quod eis liberaliter concessum fuit. Et tunc vinculo sacramenti fideles esse perpetuo iuraverunt. Elapsis autem ab ipsius ducis creatione annis. x. mensibus. x. de hac luce feliciter migravit, & in capitulo minorum sepultus fuit in M. ccc. xxxviii. primo novembris.

subsequentē multa opera , Hic anno prioratus sui primo scilicet. M. ccc. xxxviii. mense Julii. recepit in probatione septem canonicos , quorum nomina hec sunt. Jacobus de inviciatis de Clugia qui post eum fuit prior , Franciscus de gracia , qui fuit prior post dominum Jacobum , Johannes boniolo , nicolaus blanco , Petrus de pasinis de padua , qui fuit prior s. andree de litore , Francischinus de molino , & Nicoletus zuparius. M. ccc. xxxviii. die viii. Julii. fuit eclipsis solis & lune hora vespertina & duravit per mediam horam (1) Fuit ita rigidus & cru-

(1) M. ccc. xxxviii. mense novembris . die . viii. (a) Electus fuit dominus bartolomeus gradonico . cuius tempore ordinatum fuit , de dando potestate illis de methamauchio , pupillia , pastene , (b) & pelestina , Et anno nativitatis domini. M. ccc. xlii. die iouis . xii. ianuarii . hora prima serotina , ceperunt spirare venti (c) in tanto impetu , & furore , quod multe naves & choche & alia navigia dissolute sunt , & evulsis pillingis , & marmoreis saxis , ac fractis funibus , vagaverunt dissolute per chanale magnum , concucientes & feriendo multas domos , & eas dirimendo cum magno raptu , & ipse naves disrupsit sunt & fracte ad invicem , & aliquae submersae , absque recuperatione . Eo M. die. xxv. februarii nixit nives in maiori quantitate quam per viventes tunc temporis visse fuerint , vel ab aliis auditum . Et ea no-

cte creverunt maria & flumina in tantum , quod aque intraverunt hora medie noctis in omnibus domibus veneciarum , & ex hoc , maximum & enorme dampnum fuit in civitate Veneciarum & etiam alibi . Eo . M. mense augusti nobiles aliqui greci appellati challengi habitantes in criptis & chacuminibus montium insule crete , rebellaverunt cum maxima multitudine grecorum ipsius insule , Quod audiens dux predictus congregato exercitu magno cum galleis & navibus , misit , ad dictam insulam crete , & captis rebellis , aliqui decapitati , aliqui crudeliter interempti , aliqui in mare submersi fuerunt . Et sic tota insula remansit in pace quieta . Toto tempore istius ducis fuit in civitate Venec. magna charistia & fames . (d) Elapsis ab ejus creatione annis tribus . mense uno . diebus . xx. in M. ccc. xlii. xxviii. decembris mi-

(a) Die vii. apud Dand.

(b) Torcello apud Dand.

(c) De hoc nihil apud Dand.

(d) Hac non constant apud Dandulum.

**crudelis & senibus qui erant homines venerandi &
honesti religiosi & eum receperant in monasterio a pueri-
cia**

I 2

migravit de hoc seculo, & sub porticali ecclesie S. Marci in mausoleo sepultus iacet. M. ccc. XLIII. die . VII. Januarii. (a) Fuit electus dominus andreas dandolo dux qui erat procurator ecclesie S. Marci. Iste dux pro conservatione s. fidei chatolice fecit unionem cum domino clemente pp. VI. rege cipri imperatore constantinopolitano, magistro hospitalis, contra turchos. Et fuerunt armate in veneciis per unionem gallee quinque, quibus prefuit capitaneus nobillis dominus petrus zeno, Qui euntes ceperunt multa navigia turchorum, & magnam stragem fecerunt de ipsis, Et ceperunt unam eorum civitatem, que apellatur smirnas vi armorum & interfecerunt omnes habitantes qui in ea inventi sunt. Isto anno incepit guerra tane & duravit usque ad M. ccc. XLVIII. Et M. ccc. XLVIII. in die conversionis s. pauli, dum patriarcha constantinopolitanus exivisset causa celebrandi ad unam ecclesiam s. iohannis evangeliste que distat a civitate quasi per duo milliaria & dominus petrus zeno dominus martinus zacharia, & multi alii nobilles cum ipso patriarcha. turchi descenderunt de castro suo in maxima quantitate & patriarcha celebrante circundederunt ecclesiam & irruerunt in christianos & illi viriliter se defendentes, finaliter intraverunt

ecclesiam, & occiderunt patriarcham & omnes suprascriptos nobilles, & eorum capitibus amputatis, in lanceis capita cum gaudio ad eorum castrum portaverunt. Illo die ibi in celo multa signa visa sunt, & crux multis vicibus apparuit, Isto anno veneti fecerunt concordiam cum soldano babillonis quod possent navigare in alexandriam & aliis civitatibus sibi subiectis. Et illo anno Veneti optinuerunt gratiam a domino clemente VI. usque ad quinque annos navigandi in alexandriam & in illis partibus cum galleis sex. & navibus quatuor & inceperunt navigare. M. ccc. XLV. Et ipso anno veneti habuerunt gratiam navigandi in partibus sirie cum galleis. IIII. & navibus IIII. a dicto domino pp. clemente. M. ccc. XLV. mense augusti rebellavit iadra & ista est VII. rebellio. Quod strenuus dux audiens, misit ibi subito galleas quinque quibus prefuit capitaneus dominus petrus de chanali qui sapienter cum applicuisset iadre extraxit inde dominum marcum cornario qui erat ibi comes cum tota sua famillia & omnibus venetis qui erant ibi, Et inde recedens ivit pagum, & illi de pago libere tradiderunt civitatem ducali dominio, Et captis duobus comitibus, scilicet, novo & veteri cum aliquibus mercatoribus & alliis iadrensis, misit eos

(a) M. cccXLII. M. V. die . iv. Januarii apud Continuatores Dand. Cætera quæ narrantur Danduli temporibus explicatiora sunt apud Historicum nostrum.

cia & ellegerant eum in priorem suum, & inveni-
bus supradictis intantum quod crudelitas sua, supe-
ravit

eos veneciis in carceribus, Et inde rediens versus iadram invenit multa navigia iadrensum qui cepit omnes & misit eos in carceribus veneciis. Et interim dictus dux congregato exercitu militum & peditum, misit illic, cui prefuit dominus marcus iustiniano capitaneus generalis qui obsedit civitatem, & ibi prope civitatem ubi est fontana fecit subito erigi basticham. Et interim capitaneus maris cepit castrum s. damiani per vim & destruxerunt castrum totum, usque ad fundamenta. Et M. ccc. XLVI. mensis maii. venit dominus lodovicus ungarie rex & patriarcha beltrandus aquillegensis cum multitudine magna ungarorum, teothonicorum, & furlanorum. Militum & peditum ut acciperet civitatem iadrensum & destrueret basticham venetorum. Et cum multis vicibus bellichassent simul, finaliter rex ungarie ordinavit bellichare basticham. Et cum inceptum fuisset prelium, veneti qui erant cum galleis & navibus exiverunt & descenderunt in terram & irruerunt in hostes & innumerabiles inimicos venetorum interfecerunt. Unde illi de basticha exeuntes induratum est magis prelium, ita quod rex dimissis papillionibus, travachiis, & arnexiis suis, sicut probus fugit, & vere innumerabiles ungari, teotonici, & furlani, mortui, fuerunt & capti primo die iulii in s. marcialis. propterea campana regis portata fuit venec., & po-

sita in ecclesia s. marcialis, & ideo illo die celebratur veneciis & in omnibus terris sibi subiectis. Et sic cum verecundia pudore, & tremore reversus est in ungariam, Unde tantus fuit fetor cadaverum mortuorum hominum & equorum, quia vere campi erant coperti mortuorum, & ita ille fetor corruptit aerem, quod magna multitudo venetorum & stipendiariorum obiit. Tandem reversi ad galleas & naves dimissa basticha salvi facti sunt. Et continuo debellantes civitatem cum arganis & aliis hedificiis fregerunt chatenam, que erat in chastro usque ad aliud latus portu, quam ob rem magnus adhuc timor invalit iadrenses. Et illi videntes se destituti omni auxilio tam ungarorum, quam patriarche aquillegensis in M. ccc. XLVII. die. XXI. decembris in die s. tome tradiderunt se & sua ac civitatem ad misericordiam & placitum dominationis. Et quando ambaxiatores eorum fuerunt ante dictum ducem, ipse dux proposuit auctoritatem genesis. Requievit die VII. ab omni opere. Et sic fuit ordinatus comes & capitaneus civitatis Nobillis dominus marcus iustiniano. Qui exulavit multos iadrenses veneciis, & in civitatibus selavonie. Isto anno dictus dux fecit fieri mezaninos. Et dum esset maxima charistia & fames Veneciis & in civitatibus circumiacentibus bladi, in tantum, quod nisi fuisset milleum quod erat tunc Veneciis &

ravit crudelitatem neronis . Nam malam vitam faciebat fieri , de malo pane & turpe , pessimo vino ,

& fuerat bene per . xx. xxi. & xxii. annis , multi immo innumera- biles periissent fame . Et tunc dominatio misit galleas & naves que parate erant ire ad mercatum pro mercimoniis in siciliam & turchiam & alibi ita quod gracia divina reverse sunt onerate cum magna quantitate bladi , ita quod fames fuit expulsa & crevit abundantia . Anno nativitatis domini . M. ccc. XLVIII. xxv. Jan. in die conversionis s. pauli , hora xxi. diei , fuit terremotus magnus terribilis , & incredibilis , in tantum quod multe domus & camini innumera- biles corruerunt , campane a se ipsis sonaverunt , & ibat terremotus de austro versustramontanam . Chuva magna ecclesie s. marci scissa est . Ecclesia s. Silvestri cum campanille & campanis corruit . Campanile S. iohannis de rivoalto , ecclesia nova fratrum minorum , oculus ecclesie fratrum carmelitarum , pigna seu cura campanilis s. angeli , s. Vitalis , duo archi arsenatis corruerunt , & murus ipsius scissus est . Et aqua fuit ita mirabiliter exagitata in canali magno & in rivis , quod visus fuit fundus in medio eorum sine aqua , quia aqua ibat modo ad unam partem , modo ad aliam . Et duravit terremotus bene per dimidiam horam . Quedam civitas alemanie que vocabatur vilach funditus est submersa , & modo est ibi lacus magnus . Ibi prope , unum castrum de uno monte fuit trans-

portatum super aliam montem qui distat fere per tria milliaria . Rome campanile s. petri & ecclesia & multa alia hedificia in illis partibus corruerunt . In confinibus apulie quedam civitas que dicitur aquila quasi maior pars civitatis corruit , Et ut breviter loquar incredibile esset audientibus . Et multi terremoti fuerunt illo anno de die & nocte . Postea eo anno de mense februarii , curialis mortalitas pullulare cepit , & paulatim , & in tantum de die in diem crevit , quod illi qui sociabant unum mortuum ad ecclesiam , interdum moriebantur antequam reverterentur , vel statim , aliquibus differebat , & faciebat inducias per duos vel tres dies , maior autem mortalitas fuit de mensibus aprilis , maii , iunii & iulii , & crede michi quod fuit talis dies , quod sepulti fuerunt apud ecclesiam istam . xxv. & xxx. & tali die plus , & aliquando minus , cepit tamen cessare circa finem augusti . Et pro ista mortalitate homines cum eorum famillis relinquentes civitatem ibant habitantes super litora & in civitatibus circumvicinis , clugie ferrarie , padue , ter- visii , cenere & eorum territoriis torcelli , muriani & alibi pro ut melius poterant . Et tantus fuit fetor quod dominatio mandavit portari sabulum in magna quantitate in omnibus cimiteriis civitatis , tamen modicum profuit . Et tunc mandavit quod nullus sepeliretur intra ambitum civitatis

vino, & quasi semper putrido & terrano, malis
ferculis, male tractabantur infirmi & sani, & in-
ter alia hoc habebat, quoniam quanto plus roga-
batur, tanto amplius cor pharaonis indurabatur.
Nam in monasterio erant duo carceres, unus in
fundo campanilis, alius quod certe non crederetur
sub terra de tribis sine assidibus, obscurus sine ali-
quo lumine, longus, altus, & latus, quatuor pedi-
bus, in loco isto erant de omni genere tormentorum,
nam tortura semper erat parata, conpedes pro pedibus
fer-

tis, nisi haberet propriam sepultu-
ram, sed omnes portabantur cum
platis que stabant parate in di-
versis & multis locis civitatis ita
honerate sicut portantur ligna,
ad s. marcum bochalama & s.
leonardum fossa mala. Et in
ista peste surexerunt latrones in-
finiti furantes & depredantes do-
mos, ita quod quasi totum sex-
terium ossi duri fuit derelictum
& sic sexterium s. crucis, & cha-
naregli, qua de re, dominatio
duplicavit dominos de nocte &
capita sexteriorum, ad custodiam
civitatis, & destructionem latro-
num. Eo anno de mense augu-
sti adhuc mortalitate durante,
justinopolitani rebellarunt, & ce-
perunt dominum marcum iusti-
niano eorum potestatem & ca-
pitaneum pro dominatione. Ta-
men non habuerunt castrum,
quod vocatur leon, quod est
inter civitatem & terram fir-
mam. Et post. XL. dies. XVII.
octobris, dominatio vi armorum
cum galeis & aliis navigiis, re-
habuit civitatem, iustificatis &
punitis rebellionibus & omnes qui

fuerunt in crimine actores, cul-
pabiles, & participes. Et quam-
quam dicta mortalitas visitaverit
legaliter & fideliter civitates orien-
tis, & civitates maritimas, &
venecias. Voluit postea ut bona
mater dare aliis partem suam,
quia ivit tervisii, cenete, padue,
& breviter visitavit curialiter to-
tum mundum, maledicatur talis
curialitas. M. ccc. L. incepit
guerra inter comune veneciarum
& ianuensium. quia ipsi ianuen-
ses elati in superbia nolebant quod
veneti navigarent in tana, Qua-
propter, veneti paraverunt. xxxv.
galleas & miserunt eas contra ia-
nuenses, & undas maris fulcan-
tes, ducti infortunio & tempe-
state, vollentes intrare portum
de chastri, invenerunt. xiiii.
galleas ianuensium, honeratas
mercimoniis, Ex quibus xiiii.
galeis, Veneti habuerunt decem,
relique. iiii. fugerunt captis.
M. cc. hominibus ianuensium cum
eorum capitaneo. Et M. cccliii.
Veneti & catellani ceperunt xxxii.
galleas ianuensium in loco qui
appellatur la ligiera, ex quibus
infi-

ferreos ad unum magnum lapidem, conpedes pro pedibus & manibus, erat instrumentum ferreum in quo claudebat linguas cum clavibus, ponebat eciam sparangas in ore & crudelissimus verberator, maxime tamen cum orologium erat temperatum, de septem iuvenibus receptis supradictis duo fugerunt infra annum probationis, alii quinque qui remanserunt fecerunt probationem, tamen paulo post aliqui ex ipsis vagaverunt per mundum aliqui fuerunt missi in aliis monasteriis ad tempus & sine aliquo crimine vel culpa faciebat eciam hoc, cum ponebat aliquem in carceribus faciebat eos scribere se fecisse aliqua enormia & orribilia, que nunquam cogitaverant. Obiit tamen die sabati. xvi. januarii, M. ccc. l. anno Jubillei per dominum Clementem pp. vi. ordinato. & sepultus fuit in capitulo in archa predecessoris sui. Sedit annis duodecim, mensibus duobus, diebus. xxviii. Et insupradicto M. & die. videlicet. M. cccl. die sabati. xvi. januarii. electus & postulatus fuit dominus frater Jacobus de ^{Ja. xviii. pr.} inviciatis de Clugia, unus de supradictis septem canonicis, & confirmatus per dominum Clementem pp. vi. viii. Kal. augusti pontificatus sui anno nono. Et interim fuit rectum & gubernatum monasterium per fratrem franciscum de gracia ychonomum, novem mensibus. diebus, octo. in quo tempore

infiniti mortui necati, & vulnerati fuerunt, reliqui fuerunt ducti captivi Venec. & in chatellonia partim. & antequam recederent ceperunt duo ianuensium castra que tenebant in Sardinia & assignata fuerunt catellanis. Qua de re ianenses videntes & considerantes periculum eis im-

minere & dampnum non valentes se defendere a venetis, ultro & sponte tradiderunt ianuam & omnes civitates & castra sibi subiectas cum ere & personis, domino iohanni de vicecomitibus archiepiscopo mediollanensi domino mediolani.

pore ipse ychonomus recepit septem canonicos in probatione die. xxviii. januarii. quorum nomina sunt hec. Johannes bono, bernardus zuchato, franciscus lirello, johanninus de padua, petrocinaus phillipi, marcus farto, zanotus merlini, & die. iiii. februarii. recepit presb. petrum avonalem s. marcialis. Eo anno ipse ychonomus fecit fieri organa in ecclesia, & solarium super quo stant, fecit fieri fundamentum iuxta ripam super rivo, fecit ellevere domos super angulo campi a latere monasterii, destruxit carceres orribiles & conpedes, Solvit multa debita contracta per dominum fratrem Nicolaum priorem superscriptum, Eo anno mensis octobris supradictus dominus frater jacobus reversus de Avineone intravit possessionem ecclesie monasterii & prioratus. Et M. ccc. liiii. die. iiii. august. fracta fuit campana magna pulsando pro tertia feria ponderis librarum MM. Lxxxii. (1) & eo anno refacta fuit campana magna de mense septembris. & est ponderis librarum. MM. C. & xli. vel circa, & gracia dei invente fuerunt mesure ipsius forme in domo magistri vicencii qui eam refecit. Eodem M. die v. octobris fracta fuit campana mezanella ponderis librarum. V. xxvii. M. ccc. lviii. mensis julii. dum supradictus frater franciscus de gracia reversus esset a s. Jacobo degallicia, dominus frater jacobus prior disposuit ire ad S. Jacobum, & intra

(1) Et ipso anno die viii. Septembris. Obiit dominus andreas dandulo dux, suo tempore pro dicta guerra ianuensium fuerunt facta imprestita. xxxvii.

pro. c. Post quem electus fuit dominus marinus faletro, qui erat tunc ambasciator ad dominum pp. Et intravit ducatum eodem M. die. v. octobris. M. ccc. lv. die mer-

stituit ac dimisit dictum fratrem franciscum suum
vicarium generale in spiritualibus & temporalibus
K ad

mercurii . xvi. aprilis fuit dis-
perta ac detecta proditio quam
volebat seu ordinaverat facere
dictus dominus marinus faletro
dux, cum aliquibus popularibus
ex quibus fuerunt suspensi . xi.
ad columnas pallacii . scilicet .
Bertucius ysarello . phillipus cha-
lendario, & alii, aliqui fuerunt
condempnati perpetuo in carceri-
bus aliqui exulati, dux vero fuit
decapitatus super schallas pallacii.
Et tunc ordinata fuit perpetuis
temporibus tali die processio, si-
cut fit in die s. viti (a). tem-
pore istius ducis fuerunt facta im-
prestita . sex pro . c. Post quem fuit
electus dux dominus Johannes
gradonico s. pauli . Et eo M. pri-
mo . Junii fuit facta pax inter
Venetos & januenses . suo tem-
pore pro ista guerra fuit factum .
L. pro . c. Eo . M. incepit guer-
ra inter regem Ungarie, & Ve-
netos . M.ccc.lvi. Intravit rex
Ungarie cum multitudine gravi
& manu forti & innumerabili
diversarum gentium blachorum,
chumanorum, & aliarum diver-
sarum nationum, in tervisino di-
strictu, & tunc conbuste fue-
runt omnes domus & tegetes mo-
nasterii in tota diocesi tervisina
existentes . Et dum dictus rex ob-
sideret civitatem, dominus Johan-

nes gradonico viam est universe
carnis ingressus . M.ccc.lvi. die
octavo augusti . Post quem fuit
electus nobilis vir dominus Johan-
nes delfino procurat. ecclesie s.
marci (b) eo . M. die . xiii.
augusti, qui erat provisor in ci-
vitate tervisii & obsessus in ea .
Eo anno rex ungarie recessit re-
pente de obsidione, civitatis ter-
visii & reversus est in ungariam
Et M.ccc.lvii. per prodicionem
abatis s. grifogoni de iadra (c)
instinctu & ordinatione frascisci
de charraria domini padue, fuit
perdita iadra & erat tunc ibi co-
mes pro dominatione, dominus
michael faletro . M.ccc.lviii.
Indic. xi. die dominico . xviii.
februarii fuit facta pax inter do-
minum lodovicum regem unga-
rie, dominum nicolaum patriar-
cham aquilegensis, dominum
franciscum de carraria, alber-
tum & maynardum conmites gor-
ricie, dominum gaspertum epi-
scopum cenetensem, biachinum
de porcilliis, franciscum de la par-
te, nobiles de vonicho, guecello-
nem de camino, comites de col-
lalto, omnes conligati ex una
parte, Et serenissimum dominum
ducem & comunitatem ex alte-
ra . Formam pactorum obmitto
propter brevitatem .

(a) Die xvi. Aprilis fit adhuc Processio de qua nihil apud Dand.
Continuat. Ex eo habetur dies mortis Phaetro Ducis. xiv. Apri-
lis.

(b) Omittitur apud Continuat. Danduli.

(c) Hæc prætermittit Continuat. Dand.

ad plenum, & arripuit iter die lune. xvi. septembris, Et tunc dictus fr. franciscus incepit regere gubernare monasterium, & laborari facere ut infra dicetur & videri potest. Et statim habuit litem, causam, & questionem cum zordano coffanario qui volebat ponere trabes & modillions in muro campanilis, & hedificari facere, finaliter habuit sententiam contra eum pro monasterio de mense novembris die ... a dominis iudicibus de proprio, de calli arto iuxta campanile quem dictus zordanus dicebat esse suum. Et dum dictus fr. Jacobus prior iret iter suum, infirmatus est janue, tamen ibat sicut poterat, & ivit usque dragignanum quod est castrum magnum in provincia, provincie, & ibi diem suum clausit extremum die dominico, xx. Octobris. & sepultus est in dicto castro in ecclesia fratrum predicatorum. Fuit statura parvus, bonus grammaticus, bonus cantor, bene scivit officium, simplex homo, negligens valde & remissus circa negotia monasterii, & correctionem suorum canonicorum. Sedit annis novem, mensibus novem. diebus tribus. Eo M. scilicet. ccc. lviii. indic. xii. die. xxi. Novembris electus & postulatus fuit dictus fr. franciscus de gracia. in priorem, & die. xxvi. dicti mensis fuit auctoritate ordinaria confirmatus & positus in possessione. M.ccc.lx. Sexto idus Januarii. fuit iterum confirmatus, & sibi de novo provisum per dominum Innocentium pp. vi. pontificatus sui anno. viii. Fecit statim ampliare sacristiam quantum potuit, & elevare sepulcrum priorum quia primo stabat in muro sicut stant alie due sepulture archiepiscoporum Jadrensis & dirachini, & invenit corpora ipsorum priorum integra & parata cum paramentis mitris baculis & anulis ut hodie

Fra. xx.
pr.

vi.

videri potest, quia inter hostium ecclesie & cimiterii, erant duo turpissimi anguli, & hostium cimiterii non habebat palestratas, fecit emi & poni, Eo M. mense februarii. recepit in probatione. Antonium, donatum, & servum dei. qui omnes tres mortui sunt mense Iulii. mortalitate que fuit peste glandinum, que fuit ita aspera, quod homines fugiebant extra civitatem, aliqui habitabant super litora, aliqui Clugie, muriani, torcelli, per tervisinam & paduanam & ferrariensem dioceses, & alibi pro ut mellius poterant, cum eorum familliis, aliquibus profuit, aliquibus non. Eodem M. mense Iulii, fecit fieri pluviale pulcrum & divitem ut videri potest. Eo M. fecit fieri Salvatorem super maiori hostio ecclesie, cum angelo, bualis, & annunciatione marmorea quam emit a fratribus minoribus, Fecit fieri viam eundi ad curtivum cum pulcris palestratis & hostio, quia primo via erat alibi turpis tamen, arta, & obscura, posuit lavellum ubi nunc est, fecit ellevare puteum & aptare banchas de creta, fecit fieri gradus circa puteum, & portari sabulum multum & desuper sallizare per totum. fieri meatum de lapidibus & plumbo qui ducit aquam ad lavellum & pillam meatus. Fecit restaurare & reficere ac renovare omnes domos tegetes, & molendina, que conbuste erant per guer-ram ungarorum in tervisino districtu. Fecit fieri illos duos archus & poni qui sunt in claustro eundo ad puteum. Fecit ellevari de rudera & schaiola, viam que vadit ad curtivum, & ipsum curtivum, fecit alodium, & ellevare eciam de rudera & schaiola, refectorium cum duobus chaminis qui a latere sunt, omnes iste officine fuerunt ellevate sex pedibus & ultra & aliquae septem, & si forte

exitas vide, & respice columnas de marmore que remanserunt in muro, & trabes sectos qui indicant & ostendunt. Multa alia opera fieri fecit isto anno que nimis longum esset omnia scribere, tamen expendit a die veneris. xx. Septembris. de M.ccc. LVIII. usque ad diem iovis. xxxi. & ultimam decembris. de M.ccc. LX. computatis laboreris, operibus, debitis solutis, & aliis necessariis expensis. libras decem millia. Quingentas, sexaginta duas. solidos quatuor, parvos quinque. M.ccc. LXI. fuit magna mortalitas quasi per totum annum, & isto anno mense Julii. recepit in probatione zaninum darmano, petrum, & iacobum (1) In toto presenti anno a primo Januarii, usque ad diem veneris. xxxi. & ultimam decembris. expendit omnibus computatis cum elevatione curtivi, orti, coquine, & caniparum, libras. Quatuor millia. Septingentas, trigintaduas. solidos. decem & septem. parvum unum. M.ccc. LXII. mense februarii. fecit fieri ymaginem s. andree de petra que est super altare ipsius. Et die veneris. xxv. marcii. in die annunciationis, fecit consecrare altare maius ad honorem virgi-

(1) M. die XII. Julii dominus Johannes delfino dux cum ducafet annis. IIII. mensibus. x. diebus. XVII. (a) viam est universe carnis ingressus & sepultus in ecclesia fratrum predicatorum. Et eo M. die XXI. augusti intravit dominus laurentius celsi ducatum, qui erat capitaneus gallearum. Et postea illo anno in

die s. michaelis de mense septembris venerunt duces austrie (a) in civitate veneciarum, & steterunt ambo fratres sex diebus, descenderunt in domo domini leonardi dandulo militis in s. luca, & dominatio fecit eis maximum honorem & omnes sumptus toto tempore quo steterunt.

(b) Annis. v. mensibus. XI. Continuat. Dand.

(a) De adventu Ducum Austrie, & Regis Cypri nihil apud Continuat. Dand.

ginis glorioſe, a domino petrocino decretorum do-
ctore Epifcopo torcellano, qui fuit promotus illo
anno ad archiepifcopatum ravenatem. Eo M. die
xxvi. auguſti. ceciderunt domus de curia in rivo,
& opturaverunt ipſum rivum, & die primo Septem-
bris, incepit exopturare rivum & rehedicari face-
re cum magna pallificata & forti lata pedibus ſe-
ptem, & fundamento lato in fundo ſex pedibus
cum dimidio in zapulis & ſalexegnis, & venit ita
diminuendo uſque ad tres pedes in coperturis &
tunc incepit murum (1) In toto iſto anno a primo
Januarii, uſque diem ſabati. xxxi. & ultimam de-
cembris computatis laboreriis, debitis ſolutis & alliis
expenſis neceſſariis. Expendit libras, Quinque mil-
lia. ſexcentas. nonaginta unam. ſolidos octo. parvum
unum. M.ccc.lxiii. (2) die iovis. 11. novembris
domini pangracius georgio, albanus mauroceno &
gabriel dandulo iudices petitionum, expellerunt an-
dreadam quondam filium ſtefani bonoa lignamine de
contrata s. baſillii, & nicoletum a ſtupa comiſſa-
rios, & lucam charavello eorum advocatum impo-
nentes eiſ ſcilentium ab impetitione quam faciebant
monaſterio, cum aliquibus falſis inſtrumentis, que
adhuc habent. Eo M. complete fuerunt domus no-
ve de curia. Expendit in toto iſto anno, a die do-
mi-

(1) Eo anno menſe decem-
bris venit dominus petrus rex ci-
pri in civitate veneciarum, &
ſtetit. xxii. diebus, habuit maxi-
mum honorem a dominatione,
& omnes ſumptus, & deſcendit
in domum domini leonardi dan-
dulo de s. luca. Poſtea ivit ad
dominum pp. imperatorem, re-
gem francorum, regem anglie,

regem navarie, & quaſi ad om-
nes principes & barones chriſtia-
nitatis.

(2) Rebellaſit tota in-
ſula crete, & inter alia mala
ipſi ordinaverant ſervare fidem
greecam, & ceperunt dominum
leonardum dandulo tunc eorum
ducem in candida & inhumani-
ter eum in carceribus poſuerunt.

minico primo. ianuarii usque ad diem dominicam .
xxx i. & ultimam decembris. libras. Sexmillia, Qua-
dringentas, vigintiquinque. solidos. quatuordecim .
parvos septem. M.cccL.xiii. (1) fuit ignis in came-
ra superiori. Isto anno a die lune primo. Ianuarii,
usque ad diem martis . xxx i. & ultimam decem-
bris. expendit libras. triamillia, centum, quinque .
parvos undecim. M.cccLxv. (2) de mense septem-
bris, octobris, novembris, & decembris prenomi-
natus prior fecit elevare chuvam ecclesie prout a-
paret & cooperire eam cuppis, cum primo esset
cooperta palleis. Expendit ipso anno a die mercu-
rii. primo, ianuarii, usque ad diem mercurii. xxx i.
& ultimam decembris. libras triamillia. octingen-
tas, quadragintaunam. parvos. quinque. M.ccc.
Lxvi. ii. februarii vicinus ragatam. Eo anno die.
xv. maii. solvit domino petro abbati s. georgii ma-
ioris collectori pro domino hugone pro nomine ab-
batis s. victoris marsiliensis nomine camere duca-
tos. xl. auri. Eo M. de mensibus aprilis & maii
fe-

(1) M.ccc.Lxiii. mense maii.
capta fuit candida vi armorum
cum multitudine gallearum & na-
vium ac militum & peditum &
fuerunt decapitati & iustificati
multi de rebellis, aliqui fugerunt,
& statim recuperaverunt totam
insulam in paucis diebus. Eo
anno. viiii. augusti. hora xx.
in vigilia s. laurencii. transie-
runt locuste (a) in tanta quan-
titate quod in terra ista stetimus
per duas horas quod non visus
fuit sol, multe necate sunt in

mari, & multos interfecerunt qui
erant in campis & in itinere con-
stituti, fecerunt magnum damp-
num.

(2) M.ccc. Lxv. mense Iulii,
die.... dominus laurencius celsi
dux, viam est universe carnis in-
gressus & sepultus in ecclesia s.
marie de celestibus. Post quem
fuit electus dux dominus marcus
cornario miles, qui multa & di-
versa substituerat propter hono-
rem patrie.

(a) Id miraculum præmittitur a Continuatore Dand.

fecit cooperire totam ecclesiam de tabulis & cup-
pis & mutare primo trabes & bischanteria, ac af-
portare ruderam, que erat super chuvas ecclesie,
in tanta quantitate, quod ellevatum fuit cimiterium
septem pedibus, & ultra ut videri potest (1) Ex-
pendit in toto presenti anno, a die iouis primo.
ianuarii, usque ad diem iouis. xxxi. & ultimam
decembris. libras. triamillia. nongentas, quadragin-
ta tres. solidos decem & novem. parvos. sex. M. ccc.
lvii. mense ianuarii. dictus prior fecit mutare
trabes qui tenent crucem (2) Postea de mense fe-
bruarii fuerunt marie in cha delfino & cha bem-
bo. Eo anno die mercurii xxiiii. marcii, solvit do-
minis extraordinariis pro festo mariarum, pro exti-
matione nostrarum possessionum, quod extimum est.
Vigintioctomillia & centum. lib. ad grossos. xl.
cum dimidio pro. c. libras. clxxv. solidos. x. &
pro pena. xvi. ducatorum quos non solvit ad tem-
pus. libras. vii. Et sic nota gaudium quod habes
pro tali festo. (3) In ipso anno de mensibus au-
gusti & septembris. fecit fieri domum de barbano
pulcram & magnam. In toto anno presenti a die
veneris primo. Januarii. usque ad diem veneris,
xxxvi.

(1) Isto anno mense Junii ve-
nit venec. comes sabaudie (a)
cum multis baronibus, & milli-
tibus & ivit in partibus romanie
in auxillium imperatoris constan-
tinopolitani, Presenti anno domi-
nus petrus rex cipri, cepit ale-
xandriam, & tenuit eam diebus
tribus, & depredavit eam, & ac-
ceptis spoliis, reversus est ci-

prum cum incredibilibus divi-
ciis.

(2) M. ccc. lxxvii. xx. Januarii.
fuit electus dux dominus andreas
contareno qui erat procurator su-
per commissariis de citra canali.

(3) Ipso M. die dominico.
vi. Junii. dixit dominus paulus
fuschari episcopus castellanus mis-
sam suam episcopatus.

(a) Nihil in Continuatore Dand.

xxxī. Et ultimam decembris. Expendit libras. triamillia trecentas quinquaginta. parvos. tres. & habuit magnam litem cum antonio saracho de brudigine qui dicebat aliquas terras monasterii esse suas ex qua lite expendit magnam pecunie quantitatem. M.ccc.lxviii. mense ianuarii, fecit fieri lavellum qui est super aulam intrinsecam, balchionem studii, fenestram superiorem, & mense aprilis fecit terazare duas canipas inferiores, fieri domum & tegetem super manso minori de s. nicolao de nemore, super quem tunc stābat tosellus, fecit elevare puteum & portare sabulum multum, & fallizare cum gradibus circa puteum, & cum meatu qui ducit aquam ad lavellum, & de mense novembris fecit rehedificare domos lapideas que sunt in burgo s. marie de mestre, in toto presenti anno habuit litem cum marchesina bachari que petebat quingentos ducatos, & penam. habuit & aliam litem cum lodovico sartore de plebe facii & pro istis litibus multum expendit. (1) In toto isto anno a die sabati. primo ianuarii. usque ad diem dominicam. xxxī. & ultimam decembris. expendit libras. triamillia. centum. nonagintanovem. solidos. septem. parvos. quinque. M.ccc.lxviii. die iouis. xxii. februarii. emit hedificia facta per marchesinum dictum marchese in burgo s. marie de mestre pro libris. clxxxiiii. Eo M. die iouis. vii. iunii. emit a dominis leone bembo, nicolao contareno, & laurentio dandulo chathaveriis dimidiam partem domus quondam monasterii sed detente per aliquos de cha vido de candida & erat livellus monasterii ut

(1) Eo M. mense septembris incepit guerra tergesti,

ut supra potes videre alivellate per girardum prio-
rem in. M. c. LIII. mense marcii indic. prima. pro
quinque libris olei per annum. & die. martis. XIII.
fuit positus in possessione ipsius pro libris. v. c. XXXIIII.
solidis. XVI. isto anno imprestita sex pro. c. (1)
Expendit in toto presenti anno, a die lune. primo
ianuarii, usque ad diem lune. XXXI. & ultimam
decembris. libras. triamillia quingentas. octuagin-
ta tres. solidos sex. parvos duos. M. CCC. LXX. die
lune primo. iulii. Solvit pro truffis & buffis do-
mino iacobo sirano nuncio apostolico libras. centum
quadraginta octo. Eo anno fuerunt facta impresti-
ta decem pro. c. Expendit toto ipso anno libras.
triamillia. quingentas. septuagintaunam. solidos.
XVII. parvos. VIII. M. CCC. LXXI. mense iunii, iul-
lii, augusti, & septembris. fecit fieri schallam la-
pideam, aulam primam, studium super clauistro,
coquinam, ellevare de super introitum pulcrum, &
fieri caminum magnum refectorii. Incepit causa &
lix fratrum heremitarum fatuitate & malicia fr.
zanoti de mense septembris. Expendit isto anno a
die mercurii primo. ianuarii. usque ad diem mer-
curii. XXXI. & ultimam decembris. libras. quatuor
millia. quingentas. sexagintaunam. solidos. duo-
decim. parvos. X. M. CCC. LXXII. (2) toto ipso an-
no duravit lix & causa fratrum heremitarum, &
marchesini bachari. Expendit in toto ipso anno a
die. iovis. primo. ianuarii. usque ad diem vene-
ris. XXXI. & ultimam decembris. libras. triamil-
L lia.

(1) Eo m. mense novembris
die dominatio veneciarum
habuit tergestum.

(2) m. CCC. LXXII. mense ju-

nii incepit guerra inter franciscum
de chararia dominum padue &
comune veneciarum.

lia . quadringentas . Quadraginta septem . solidos . de-
cem & septem . parvos septem . M. ccc. LXXIII. (1)
Expendit in suprascripto anno a die sabati primo
ianua-

(1) M. ccc. LXXIII. die mar-
tis primo marcii . circa secundam
horam diei , fuit magnus ter-
remotus . die iouis XVIII. maii .
& die dominico . v. junii . fe-
stum penthecostes . Die mercu-
rii . XXI. Septembris . (a) domi-
nus bonifacius lupo millex . jaco-
bus de turchetis , legum doctor , jaco-
bus gaffarello iuris peritus , antonius
ipris peritus , procuratores franci-
schi de charraria domini padue &
comunis , iuraverunt pacem do-
mino duci & comunitati vene-
ciarum & servare pacta infra scripta .
In primis quod dominus dux
cum suo consilio elligat a tribus
usque ad quinque nobiles vene-
tos qui iurent ad s. dei evangel-
lia , quod visis , & auditis ratio-
nibus utriusque partis , de iure &
de facto , sicut eis videbitur &
placebit , ponent terminos & si-
gna , & assignabunt confines , &
terminabunt omnes differentias
confinium , cum pleno arbitrio &
voluntate , secundum quod eis vi-
debitur , vel maiori parti ipsorum .
Et illi nobiles sic electi habeant
terminum trium mensium expe-
diendi dictos confines & differen-
tias . Et si ipsi non se expedirent
in termino superius assignato quod
dominus dux cum suo consi-
lio habeat potestatem prolongan-
di alios tres menses . Item quod

dominus padue & comune te-
neatur dare domino duci & co-
muni venec. pro expensis pro
ista guerra factis ducatos . ducen-
tos quinquaginta millia , de qui-
bus dominus padue teneatur ita-
tim solvere ducatos quadraginta
millia . & residuum usque ad
quindecim annos , idest ducatos
quatuordecim millia in quolibet
anno . Tercio , quod dominus
padue debeat personaliter venire
venec. vel mittere filium suum
ante presenciam ducalis domini
ad exhibendum reverentiam , & pe-
tendum veniam omnium iniuria-
rum & offensionum per eum il-
latarum ducali dominio , & civi-
bus , ac fidelibus suis quoquo mo-
do . Quarto quod dominus pa-
due & comune teneatur dare do-
mino duci & comunitati ve-
neciarum , usque ad annos . xv.
ducatos . trecentos per annum ,
quos denarios dominatio iam in-
tendit quod expendantur in hono-
re ecclesie & campanilis s. mar-
ci . Quinto quod si per aliquod
tempus , dominus padue vel
comune acquirerent vel haberent
feltrum & cividalem , quod tene-
atur & debeat statim dare & re-
stituere domino duci & comu-
nitati venec. chamata , turim
s. baldi , & clusam de quer , si
ipsi acquirerent . Sexto quod rema-
neat

(a) Multum difert narratio Continuat. Dand.

ianuarii . usque ad diem sabati . xxxi . & ultimam
decembris . libras duomillia . octingentas . nonagin-
taunam . solidos . novem . parvos . quatuor . M. ccc.
LXXVIII. die iovis . viiij . pro truffis & buffis , sol-
vi domino francisco de incisa nuncio apostolico pro
subsidio contra bernabovem & galleacium dominos

L. 2

me-

neat domino duci & comu-
nitati veneciarum turrin chura-
ni , cum pertinentiis suis , versus
aquis falsas , & quod dominus
padue seu ejus comune & eorum
successores non possint facere vel
fieri facere seu hedificare aliquod
fortilicium modo aliquo vel in-
genio per septem milliaria prope
dictam turrin . Septimo quod do-
minus padue seu comune de-
beat destruere & destrui facere ca-
strum oriagi seu porti novi cum
omnibus fortiliis ibi factis , &
turrin que est ex adverso dicti ca-
stri ab alio latere fluminis , & re-
maneant solum pallate veteres si-
cut prius erant . Octavo , quod
dominus padue & comune te-
neantur destruere castrum charum ,
& castrum de buvolenta de subtrus
versus aquas falsas , & dominus
padue seu comune vel eorum suc-
cessores per duo milliaria infra
terram super illud flumen seu aquas
nec ab uno latere , nec ab alio ,
possint facere nec fieri facere per
aliquod tempus aliquod fortili-
cium , remanendo , solummodo
pallate veteres sicut erant primo .

Nono , quod dominus padue
seu comune debeant destrui face-
re omnes bastiche de novo facte
versus bassanum , citadellam . cam-

pum s. petri , stianum , mazacha-
vallo , miram , & alias bastichas
factas apud gambararias , cum pon-
te qui vadit versus s. iulianum ,
basticham de burgo forti , & ba-
sticam luchi remanendo solum
pallate veteres , sicut erant primo ,
Et dominus dux & comunitas ve-
nec. debeant destrui facere basti-
chas solagne castrifranchi , noalis
& lupe , remanendo furnimenta
& res , partibus quarum sunt .

Decimo , quod omnes processus
& condemnationes ac banna , per
partes facta occasione confinium ,
sint in totum revocata & annullata .

Undecimo , quod omnes intro-
missiones & novitates factas per
partes , occasione istius guerre ,
debeant cassari & annullari , & re-
stitui bona intromissa hinc inde .

Duodecimo , quod capti a qua-
libet parte libere relaxentur , sint
in qua parte velint .

Terciodecimo , quod qualibet
pars remaneat in illis pactis , in
quibus erant tempore iacobi de
chararia patris istius domini padue ,
remanendo beneficium & pactum
falis , de speciali gracia , dicto do-
mino & comuni padue , sed allia
pacta que facta essent , cum pre-
sente domino padue , sint cassa &
nullius valoris .

Quar-

mediolani libras. centum. octuagintaduas. solidos. sexdecim. Et fuerunt ducati ad pondus veronensium, eo quod receperam ab eis piper, Franciscus coiro de bonomis de tergesto notarius, confecit instrumentum. Eo anno die iouis. XIII. iulii, Emit dictus prior livellum in burgo s. marie positum, a zago questora pro libris, trigintanovem & novit ille qui nichil ignorat, si fuerunt in duplo plures.
Et

Quartodecimo, quod dominus padue & comune, se obligant & promittant, facere cum effectu, quod dominus rex ungarie, sit contentus esse in pace cum ducali dominio, & comune veneciarum, sicut erat primo & quod dominus rex ungarie, & alii habentes preceptum ab eo, afirmabunt ista, suis literis manifeste bullatis eorum sigillis seu bullis.

Quintodecimo, quod omnes subditi & sequaces cuiuslibet partis, sint inclusi & stabiles in ista perpetua pace.

Sextodecimo, quod facta solutione, prime page seu solutionis quam debet facere dominus padue, & destructa castra & fortificia & bastichas, & petita venia, a ducali dominatione, per dominum padue vel eius filium & habitis literis publicis & manifestis a domino rege ungarie, & ab aliis preceptum habentibus ab eo, & dimissis captis sicut dictum est, tunc aperientur pallate & omnes nostri passus.

Decimosextimo, quod dominus marsilius de chararia debeat integraliter habere & gaudere omnia sua bona, que habebat antequam

recederet de padua, & quod non fiant aliquae novitates in omnibus bonis suis, & quod de hoc dominus padue & comune faciant & instituant se debitores, comuni veneciarum, & quod dominus marsilius possit conducere seu conducere facere omnia sua bona & redditus venec. sicut venetus & civis ducalis dominationis.

Decimo octavo, quod sit pena ducatorum ducentorum millium, parti que contrafaciet presenti paci, & pena contrafacientis deveniat parti atendenti & observanti.

Decimo nono, quod dominus padue teneatur & debeat reficere & emendare omnibus monasteriis venec. & districtus, & omnibus aliis specialibus personis habentibus possessiones in paduano districtu, frumentum, blada, legumina, que quomodolibet habuissent per tempus presentis gerere, vel denarios ad valorem quo venderetur eius precium in veneciis. Et postea de mense octobris, perfectis ac completis omnibus supradictis, venit franciscus novello filius dicti francisci domini padue, cum aliquibus millicibus

Et ipse zagus questora tam nomine suo quam nomine quondam bartholomei dicti gratario qui fuerat per latronem & proditorem divisus seu quadripartitus & suspensus, & nomine patris sui, renunciavit in manibus predicti prioris, omne ius quod habebat in dicto livello, tam iure & nomine suo proprio, quam nomine dicti gratarii & patris sui, Et de hiis quondam nicolaus notarius quondam de mestre confecit instrumentum. Expendit isto anno libras . duo millia, quadraginta duas . solidos . decem & octo, parvos decem . M. ccc. lxxxv. die . lune . v. februarii . cecidit domus super angulo curie in rivo . Eo anno die lune . xxiii. iulii . nobilles domini stefanus barozzi, marcus venerio, & marcus baduario iudices publicum, visis, examinatis, & inspectis dilligenter instrumentis nostris, ac examinatis quasi omnibus parochianibus nostris, inter quos fuerunt . dominus laurencius delfino, laurencius & marcus decretorum doctor, valentinus, nicolaus dulce, simon de enzelleriis, menegellus cultrarius, & alliis multis, quos obmitto propter brevitate, & visis rationibus monasterii, occullata inspectione decreverunt, declaraverunt, & deliberaverunt, campum ubi est puteus cum marmorea vera ad modum pigne, ante maius hostium ecclesie, esse proprium monasterii, & ad solum monasterium pertinere & dederunt ibi licentiam nomine officii

bus & nobilibus civitatis padue, & coram domino andrea contarenno serenissimo duce & dominatione palam & publice, genibus flexis, petiit humiliter veniam de omnibus commissis per patrem suum, vel per eum, usque ad presentem diem contra honorem

& statum ducalis dominationis. Qui dominus dux benigne auditis & intellectis, respondit, vade & amplius tam pater tuus, quam tu, nolite peccare, & sic fecit eum surgere & sedere. Pro ista guerra fuerunt facta . xx. pro c .

ficii sui presentibus omnibus quasi parochianis, laborandi & ampliandi domum super angulo campi positam, & faciendi prout ipsi priori & successoribus suis de dicto campo bene visum fuerit, presentibus dominis presb. luciano graciano, plebano s. canciari, & nicolao saiablancha s. sofie notario ad ipsum officium & andrigeto, ac petro preconibus ipsius officii. & aliis nobilibus & popularibus multis. Expendit anno presenti a die lune primo. ianuarii. usque ad diem lune. xxxi. & ultimam decembris. libras. triamillia. septingentas. septuagintaunam. solidum i. parvos. viii. M. ccc. lxxxvi. die lune. xi. februarii. dedi pro truffis & buffis domino bertrando ruffini clerico camere apostolice & eiusdem sedis nuncio quos numeravi domino raymundo episcopo paduano pro subsidio domini nostri pp. ducatos. vigintiquinque auri. Expendit isto anno, a die martis primo. ianuarii. usque ad diem mercurii. xxxi. & ultimam decembris. libras. triamillia. centum. nonaginta quatuor. solidos. octo. M. ccc. lxxvii. Expendit a die iouis primo. ianuarii. usque ad diem iouis. xxxi. & ultimam decembris. libras. triamillia. septingentas, quadraginta septem. parvos. vi. M. ccc. lxxviii. (1). Expendit

(1) M. ccc. lxxviii. (A) gerunt dominum Urbanum. VI. die mensis marci. dominus in pp., qui erat archiepiscopus gregorius pp. xi. in roma solvit pus. barenfis & vocabatur dominus debitum humane nature. Et die ... Bartholomeus. & die ... cardinales concorditer ele- dinales ultramontani contra primam.

(A) Ex Quat. expens. die veneris. xx. ianuarii venerunt sapientes de tervisio. d. arnaldus. Ricobonus. & Nicolaus.

dit isto anno a die veneris primo ianuarii. usque ad ultimum diem veneris. xxxi. decembris. libras. tria. millia.

nam electionem quam fecerant venientes elegerunt in pp. Robertum de ... basilice. xii. apostolorum presb. cardinalem qui se Clementem. vii. vocari fecit. Eo anno tribulationis & angustie, die veneris. xxi. iunii videlicet. in die s. iohannis baptiste. (B) incepit guerra (a) regis ungarie, ianuensium, patriarche aquilegensis, francischi de charraria domini padue, girardi proditoris de camino omnes simul colligati, contra ducalem dominationem, Eo anno fuerunt conflictu. x. gallee ianuensium, ex quibus quatuor fugerunt vulneratis & multis mortuis ex ipsis, Et alie sex gallee fuerunt combuste missis captis in candida nigroponti, & capitaneus earum

cum maioribus missus veneciis, die. mensis... alique gallee venetorum ceperunt catharum, & crudeliter destruxerunt ac conbuserunt civitatem totam, & acceptis spoliis ecclesiarum & domorum reversi sunt, versus sabinichum etiam vi, & simili modo crudeliter destruxerunt, ac conbuserunt civitatem interfectis hominibus, parvulis & mulieribus, ac acceptis spoliis, tam ecclesiarum quam domorum, venerunt versus tragurium, & ibi obsederunt. xvii. galneas ianuensium (C) Pro ista guerra in isto anno facta sunt imprestita. xviii. pro. c. & pro iuncta ultra imprestita ducatorum. ii. pro miliare, de duobus in duobus mensibus. duc. lxxv. auri. M. ccc. lxxviii. (D) die dominico penrecho-

(B) *Ex Quat. Expen.* Incepit guerra ianuensium regis ungarie patriarche aquilegensis domini padue & aliorum collegatorum, cum dominatione nostra.

(C) *Ex Quat. expens.* Die veneris primo Octobris. Solvi pro xviii. brachiis panni albi pro fratribus. Jacobo. Victore, basillio, guilielmo, & michaeli & cimatura libras. xxv. Die mercurii. xiii. Clamavi super laborerio de cha musto in calli nostro proprio. die martis. xviii. Fuit preconizata pax inter dominationem nostram & dominos duces aultrie. Die mercurii. iiii. Novembris clamor de cha musto.

(D) *Ex Quat. expens.* Die veneris primo aprilis. sumpsi. ii. uncias manne de mane. Die martis. iiii. maii sumpsi. ii. uncias manne de mane.

(a) Hæc narratio cum cæteris belli clugienſis Continuat. conferenda est.

millia . octingentas , quatuor . solidos . quinque . par-
vos septem . M.ccc.LXXVIII. solvi ducatos . LXXVIII.
quia monasterium facit imprestita de sex millibus &
quin-

techostes . xxviii. maii (E) in orto solis venerunt . xvi. gal-
lee ianuensium & duo galedelli
supra portum s. nicolai & ibi con-
buserunt unam chocham honera-
tam bombace , pulvere zuchari ,
& aliis mercimoniis iuxta litus
metamauchi pro milliare cum di-
midio , & illo die conbuserunt
pellestrinam & pastene , ac cla-
giam parvam . Die mercurii ter-
cio augusti (F) ianuentes habue-
runt gradum . die iovis . iiii. Ja-
nuentes habuerunt caprulas & con-
buserunt , die veneris . v. con-
buserunt litus maius . die saba-
ti . vi. in festo trasfigurationis
domini in aurora venerunt quin-
quaginta tres gallee & sex galle-
delli supra portum nostrum s. ni-
colai , & hora none recesserunt
& iverunt versus clugiam , & ob-
federunt eam diebus aliquibus in
quibus diebus multi ex ipsis mor-
tui fuerunt & capti . tandem die
martis . xvi. dicti mensis augu-

sti cum auxilio domini padue post
multa bella habuerunt civitatem
clugie non vi sed proditorie &
spolliaverunt ipsam totam & mul-
ti de nostris nobilibus populla-
ribus & stipendiariis mortui fue-
runt & capti , inter quos capti
fuerunt nicolaus de galicano , &
galbus de galluciis quos dominus
padue emit a ianuensibus & fecit
eos miserabiliter suspendi in pla-
tea civitatis padue . die iovis pri-
mo septembris venerunt supra
portum nostrum . xx. gallee Ja-
nuensium & steterunt diebus tri-
bus . demum die tertia recesser-
unt & conbuserunt totum me-
tamauchum preter ecclesiam . die
martis . iiii. octobris . venerunt .
xxxviii. gallee ianuensium , & con-
buserunt totam pupilliam destru-
cta primo una forti pallata . & se-
cum vallis & spaltis fortificaverunt
in metamaucho cum pre dictis gal-
leis . Die xviii. dicti mensis in festo s.
Luce dominus charolus zeno substi-
tutus

(E) *Ex Quat. expens.* die dominico . xxviii. maii . venerunt
ianuentes cum . xvii. galleis ad portum nostrum & conbuserunt cho-
cham & die lune conbuserunt pellestrinam . Die mercurii primoliunii .
venerunt nova de domino iohanne Episcopo Castellano .

(F) *Ex Quat. expen.* die mercurii . iiii. Augusti Januentes habue-
runt gradum . die iovis habuerunt caprulum . die veneris . v. ianuen-
ses conbuserunt litus maius . die sabati . vi. ianuentes venerunt in
aurora ad portum s. nicolai . & hora none iverunt versus Clugiam .
die veneris . xii. descenderunt ad litus clugie minoris & de ipsis fue-
runt multi mortui vulnerati & capti die sabati xiii. ianuentes cum
gente domini padue dederunt bellum ad . iiii. partes civitatis clu-
gie duabus horis ante diem , & duravit horis . vii. ubi multi fuerunt
mortui & vulnerati . die martis . xvi. ianuentes ceperunt clugiam
non vi sed prodione .

quingentis libris . Expendit isto anno a die primo
ianuarii usque ad diem sabati xxxi. & ultimam de-
M cem.

tus a domino victore generali ca-
pitaneo cum . x. . . . galleis sibi
commissis invenit unam chocham
vocatam pichignonam iuxta por-
tum rodi , que habebat . ccc. ho-
mines bellatores quam vi prelii
habuerunt plenam divitiis & mer-
cimoniis copiosis cum multis no-
billibus ianuensium , & ut fere-
batur quod ipsa chocha fuit val-
loris quingentorum millium du-
catorum & ultra . sed tamen sci-
tur pro firmo quod omnes illa-
rum gallearum tam nobiles quam
populares divites effecti fuerunt .
die . xxiiii. dicti mensis quin-
quaginta nostre barche iverunt
nocte versus clugiam & in loco
vocato la chavada invenerunt u-
nam galleam ianuensium , quam
ceperunt & captis ac mortuis ho-
minibus galleam combusserunt .
die veneris decembris
(G) recessit dominus andreas con-
tarenus inclitus dux veneciarum
cum . xxxiiii. galleis & multis
barchis & conduxerunt duas cho-
chas bene munitas & honestas
lignaminum hora noctis . iiii. &
intravit portum clugie in aurora
cum sua armata & posuit multos
stipendiarios in terra super litus
& posuissent illas duas chochas

in fundum ad obturandum os lu-
pe , sicut ordinatum fuerat nisi
inercia obesset , sed sumentibus
illis de galleis cibum egressi sunt
ianuenses de clugia cum para-
schermis multis & barchis , vi-
riliter dictas duas chochas combus-
serunt & multi de exercitu vene-
torum mortui & capti fuerunt .
Sed demum nostri recuperaverunt
residuum illarum chocharum &
cum duabus aliis chochis po-
suerunt ad fundum honeratis &
plenis lapidibus & cum aliis na-
vigis ipsum portum lupe ante
clugiam bene & optime clause-
runt & obturaverunt in die . vi-
delicet nativitatis domini die
dominico xxv. decembris . &
tunc clause sunt in clugia . xli.
gallea . Illo die fuit etiam clau-
sus & obturatus portus brondoli
& iter per quod ianuenses egredi
seu exire poterant de clugia . die
xxv. dicti mensis . dominus victor
pisani graciosus generalis capita-
neus , fecit fieri ex adverso mo-
nasterii brondoli unam basticham
& in eadem posuit bombardas &
manganos ad destruendum mo-
nasterium brondoli in quo ianuen-
ses erant multum fortificati . Isto
anno fuerunt facta impressita . . .
pro .

(G) Ex Quat. expen. Die veneris xxiiii. Decembris Re-
cesserunt de sero & similiter dominus dux cum xxx. galleis ad Clu-
giam . Posuerunt chochas duas & ianuenses combusserunt eas & fuit
pro melliori.

cembris . triamillia septingentas . vingintiduas solidum unum parvos quinque.

pro. c. in terra nova ad ducatum. i. pro milliari in mense. M. ccc. Lxxx. die dominico de mane in ortu solis primo Ianuarii (H) aplicuit venec. dominus charolus zeno capitaneus xvi. gallearum supra portum, sed non intravit sed statim missus fuit clugie ad dominum ducem & ibi receptus fuit cum magna leticia, ad terrorem ianuensium. sequenti nocte fuit tanta maris conquassatio, quod septem de galleis venetorum que erant ad custodiam portus brondoli in mari, non vallentes terribiles undas maris sustinere & venti impetum sustinere, vi remorum undas incredibiles maris fulcantes, acceperunt iter versus portus magnavache, & gorri, pro quo infortunio due gallee ex supradictis septem, fracte fuerunt super litora, quarum unius erat patronus dominus paracius malipetro & alterius dominus michael malipe-

tro, relique quinque gracia ihesu christi maris inundationes evaserunt. Eo. M. die sabati. vii. de nocte ianuentes qui erant in brondulo, clam ligaverunt unam de nostris galleis (I) cum barbis & paraschermis una de duabus que erant ad custodiam portus brondoli. & traxerunt vi ad terram quia non vigilabant sed dormiebant & captis patrono & reliquis, tunc eertificati fuerunt ianuentes de supradicta chocha pichignona, ex literis, quas invenerunt in ipsa gallea, quia fuerat una ex illis que fuerunt ad captionem ipsius choche, & erat ipsa gallea multum dives spoliis tamen pichignone & aliorum multorum navigium ianuensium, que ceperant (K) die iovis ii. februarii (1). Non fuit festum mariarum secundum quod moris erat propter guerram. Et ipso die venit dominus agapitus de columpna s. romane ecclesie presbiter

(H) *Ex Quat. expen.* die dominico primo ianuarii. venerunt gracia dei. xvi. galee nostre que fuerunt in cursu contra ianuentes & statim fuerunt misse clugie ad dominum ducem qui obsidebat ibi. xliiii. galleas ianuensium.

(I) *Ex Quat. expen.* capta fuit gallea de cha miani per ianuentes una de supradictis. xvi. galleis que venerant.

(K) *Ex Quat. expen.* die iovis xxvi. ianuarii non fuerunt date marie, sed ordinatum in singulis Ecclesiis processio usque ad purificationem.

(1) *Ex Quat. expen.* Die iovis ii. februarii. non fuit festum ma-

biter cardinalis pro pace tractanda ex parte domini nostri Urbani pp. vi. & habebat a clero omni die. xxv. ducatos pro sua provisione. habuit a clero diocesis castellane ducatos. ccc. pro. xii. diebus. maledicatur ipse cum tota pecunia, quia pecuniam crudeliter exegit & pacem non posuit. die. xviii. dicti mensis february. hora. xx. die egressa est de clugia copiosa bellatorum multitudo ianuensium & aliorum quibus dominus charolus zeno capitaneus de terra, viriliter obvavit, cum venetorum porenti exercitu inter clugiam parvam & magnam, & insimul impetum facientes trium horarum spacio prelio perdurato. ianenses cum suis arripuerunt fugam exercitu venetorum insequente, & cum essent ianenses in fugam volentes clugiam intrare, tanta multitudo fugientium fuit pons gravatus, quod fractus cecedit, & submersi sunt ultra centum homines, & mortui ac capiti sunt ultra ducentos inter quos fuerunt multi nobiles ianensium. & finito prelio exercitus venetorum cepit aliquas bastichas & machinas ipsorum ianensium ibi in clugia parva factas. die xx. dicti mensis ianenses qui erant in brondulo conbuserunt ipsum monasterium & fugerunt ad clugiam dimissis multis captis & mortuis sed fugiendo conbuserunt quindecim eorum

galleas, ne veneti haberent, tamen dominus victor pisani recuperavit ex eis quinque. Sequenti die. scilicet. xxi. february dominus Victor pisani gloriosus capitaneus ultra procedens cum aliquibus galleis & barchis ivit ad sanctum blaxium ubi invenit sex galleas ianensium quod venetis resistere non valentes aliqui ad laquam se proiecerunt semimortui tamen multi ex ipsis ianensibus capti fuerunt. Eo die maxima quantitas nostrarum barcharum ivit ad iter per quod itur ad molendinos, & ibi invenit quinque galleas ianensium, & in eas viriliter irruentes finaliter ipsas habuerunt & conduxerunt multos ianenses captivos, reliqui vulnerati aliqui ex ipsis ad canetum nataverunt, die xxiii. aprilis in festo s. georgii capte fuerunt. Lxxx. barche ianensium que exiverant de clugia, homines aliqui fugerunt ad aquam aliqui mortui, capti. cxxx. die xxviii. dicti mensis venit venecias novum quod dominus tadeus iustiniano capitaneus. vi. gallearum captus fuerat in portu manfredonie cum galleis a novem galleis ianensium. die. iiii. maii in die ascensionis, paduani cum aliquibus barchis & ganzarolis irruerunt in quendam galleam venetorum que posita erat ad custodiam prope molendinos & erat patronus dardi georgio & interfecerunt maiorem partem

M 2

riarum, ex causa. & ipso die venit dominus Agapitus de columna tt. s. prisce presbiter cardinalis.

partem hominum ipsius gallee al-
liqui capti fuerunt & ignem po-
fuerunt in ipsam gallean, tamen
veneti recuperaverunt ipsam gal-
leam cum aliquibus hominibus.
die xvi. iunii ianuenfes qui erant
obfessi in clugia volentes fugere
a parte salinarum cum . cxxx.
barchis, fed veneti irruentes in
eis, ceperunt barchas quinquaginta
septem & ultra . c. ianuenfes. die .
xxii. iunii fufpenfus fuit rubertus
de rechanati proditor qui pro pecu-
nie magna quantitate ad instanti-
am ianuenfium debebat interficere
capitaneum exercitus venetorum
& multos fipendiarios feduxerat
ad hoc. die xxiii. iunii recupe-
rarunt veneti clugiam & fuerunt
capti circa . iiii. millia ianuenfium
qui erant intus & habuerunt xviii.
bonas gallean. die xxviii. iunii
gens patriarche aquilegenfis furtive
& proditorie acceperunt tergefium
& multos venetos qui erant intus
captivaverunt. die primo iulii
xxxvii. gallee ianuenfium] per vim
ceperunt iufiinopolim, fed non
habuerunt castrum. Eo die inclitus
dominus andreas contareno cum
leticia intravit venecias reverfus
ab obfidione clugie. die. xiii. iulii.
recuperata fuit per vim turris babie
fuerunt interfecti. xv. ex illis qui
erant intus, capti xx. reliqui fuge-
runt. die. xiiii. xxxviii. gallee
ianuenfium, ceperunt polam per
vim & fpolliaverunt & poftea con-
buserunt. die xxviii. dominus vi-

etor pifani capitaneus recessit de
veneciis cum. xlviii. gallean bene
munitis. *Ex cod. vaticano* " &
" quatuor galedelis & xlviii.
" barchis. Die prima augufti domi-
" nus Victor Pifano cum exercitu
" fuo per vim recuperavit iufino-
" polim fine damno gentis Ve-
" netorum, & habuit. ccc. bonos
" captos, & quinquaginta equos, &
" alia bona inimicorum. Die
" decimo dicti menfis Augufti in
" Civitate Manfredonie provincie
" Apulie obfcuratum eft lumen
" oculorum noftrorum. Die xxvii.
" dicti Menfis Augufti translatum
" eft corpus eius Venet. & hono-
" rifce, ut decuit, in Ecclefia
" Beati Antonii tumultatum, omni-
" bus utriufque fexus flentibus la-
" mentantibus & ululantibus. "
Ex quat. expen. M. ccc. lxxxi.
die veneris primo februarii. mala
dies pro me. die iovis. vii. Fui
flobotomatus de mane & poftea
de fero, die iovis. xxi. marcii.
Clamavit presb. Martinus fuper
investitione nicoleti a lumis pro
domo prope facriftiam, die mercu-
rii. viii. Maii. dominus leopoldus
dux auftrie intravit tervifium hora
diei vi. & habuit poffeffionem
civitatis & caftorum (a). die
fabati. vi. iulii Fuit in cena domi-
nus Ubaldinus prior s. ftephani de
fbrentia decretorum doctör. johan-
nes petri ferviens armorum domi-
ni pp. & pirozo de florenzia. die
primo fetembris. fuit preconizata pax
inter.

(a) Lege Contin. Danduli.

inter dominationem & dominum
padue, & patriarcham aquilegen-
sem, die martis. xii. novembris.
Recessit dominus cardinalis & fuit
lata sententia. M. ccc. Lxxxii. die
dominico. xiii. dillaceratum fuit fal-
sum privilegium indulgentie cor-
poris christi. die iovis. v. iunii.
Obiit dominus andreas contareno
dux, die martis. x. Electus fuit
dominus michael mauroceno dux
procurator ecclesie s. marci. Die
iovis. xxxi. & ultimo iulii. fuit
congregatus clerus & feci procu-
ratores. Die veneris primo Au-
gusti. Obiit michaletus de gracia
nepos meus. die sabati. ii. Ve-
nit michi glandis in inguine. die
mercurii. xx. fui incisus & ma-
le. die lune. vi. Octobris. Re-
vocavi omnes procuratores. die sa-
bati. xviii. (a) Obiit dominus
michael mauroceno dux. die sa-
sabati primo novembris. incepit
magister petrus cirologus. Die
xxi. Decembris. Fui incisus in
duobus locis & tunc incepit ma-

gister gabriel gibus. M. ccc. Lxxxiii.
die martis. viii. iulii feci scriptum
de manu mea ser antonio cogna-
to meo de Lxvi. ducatis. die io-
vis. vi. Augusti. Festum trans-
figurationis domini nostri ihesuchri-
sti. fuerunt domini abas s. gre-
gorii qui dixit missam. prior s.
salvatoris de bononia. prior ca-
ritatis. vi. fratres predicatores.
iiii. monaci s. gregorii. ii. Ca-
nonici caritatis & unus canonicus
s. salvatoris de bononia & alii.
die viii. septembris. Cella-
vit suam missam dominus patriar-
cha sed cum schandalo. M. ccc.
Lxxxiiii. die dominico. xxiiii. ia-
nuarii. fuit facta pax inter do-
minum padue, & duces austrie.
die sabati. xxvii. Februarii. ince-
perunt conspiratores. Ni. me.
mar. & bullegella. die mercurii.
ii. marcii. Fui ad dominationem
pro factis conspiratorum. Die mer-
curii. xxiii. Fui gravatus contra
deum ius & iusticiam.

ER-

(a) Die decima quinta Octobris. Contin. Dand.

ERRATA

Pag. 12. lin. Prenastinus
 ibid. l. 18. presbiteris
 p. 15. l. in margine . ad.
 p. 22. l. 34. traddidit.
 ibid. l. 39. M. clxii.
 p. 26. l. 2. sclavu
 p. 64. l. 42. mestinus
 ibid. l. 77. con siderans
 ibid. l. 97. subdiderunt
 p. 72. l. 24. V. xxxvii.
 ibid. l. 27. ire ire
 ibid. l. 28. tra

CORRIGE

Prenestinus
 presbiteri.
 Viv. 1111. pr.
 tradidit.
 M. clxxii.
 Sclavus
 mastinus
 considerans
 se subdiderunt.
 V. c xxxvii.
 ire
 sti.

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM
OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

RECEIVED
JAN 10 1900
FROM
THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM
OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

36/12

Buchbinder-Lehrwerkstätte
Nikolausheim
Erlangen bei Gönzburg

Franciscus

Chronicon monasterii S. Salvatoris Venetiarum

Venetiis 1766

4 H.mon. 226

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10006453-2